ILF

KONFERENCIA UČITEĽOV 2012/2013

NA STRANÁCH Č. 6—31

8

APRÍL 2012/2013

INFORMAČNÉ LISTY FAKULTY ARCHITEKTÚRY STU V BRATISLAVE

ALENA ŠRÁMKOVÁ NA SVOJEJ ALMA MATER

Známa budova ČKD v Prahe na Můstku - skice

Platforma 1x1 tentokrát pozvala na svoju materskú fakultu prvú dámu českej architektúry, architektku so slovenským pôvodom a vyše šesťdesiatročnou praxou, ktorá stále projektuje vo vlastnom ateliéri a ako profesorka pôsobí na Fakulte architektúry ČVUT.
Prišla porozprávať o svojom prístupe k architektúre a práci ako architekta, tak aj pedagóga. Aula praskala vo švíkoch a prišli nielen študenti, ale aj architekti z praxe a to v hojnom počte.
Alena Šrámková je silná osobnosť a aj vo svojich 83 rokoch originálna žena s množstvom energie a humoru, je priamočiara a hovorí, čo si myslí. Pri tom všetkom ale veľmi skromná. Aká je ona sama ako človek, také sú aj jej domy. Jej architektúra je postavená na jednoduchosti, ba až prísnosti, hovorí z nej striedmosť, ale pravdivosť a pokora. Rukopis však vždy zostáva čitateľný. Šrámková tvrdí, že dom má svoje povinnosti voči človeku všeobecne – nesmie ho vystrašiť, šokovať, nesmie ho ani oslňovať, musí byť poctivý a dostatočne silný, aby človeka ovplyvnil.
Na prednáške predstavila prierez svojou tvorbou od prvých prác v Chemkoprojekte až po súčasné, ešte rozpracované projekty. Počet jej realizácií je rozsiahly a typologicky veľmi rozmanitý.
Predstavila svoj prístup k práci v kolektíve,

keďže jej práca je vždy postavená na dialógu. Bez rozpakov priznáva, že nevie robiť sama, má rada okolo seba spolupracovníkov, aby s nimi mohla polemizovať.
Od 70-tych rokov minulého storočia zrealizovala celý rad zaujímavých architektúr a vyhrala niekoľko architektonických súťaží. Medzi jej najznámejšie realizácie patrí budova ČKD v Prahe na Můstku či odbavovacia hala Hlavnej stanice v Prahe. Budova ČKD na Václavskom námestí, ktorú Šrámková navrhla spoločne s manželom, reagovala na vtedajšie dianie v zahraničnej architektúre. Postmoderný objekt s veľkými hodinami v centre mesta síce vzbudzoval diskusie, ale budova slúžila nezmenená do konca 90. rokov. A tu niekde, ako spomenula, začína aj ďalšie obdobie jej činnosti, ktoré bolo obohatené o práce na rekonštrukcii vlastných objektov. Jednou z nich bola aj budova ČKD na Můstku, odbavovacia hala Hlavnej stanice a momentálne pracuje na rekonštrukcii svojej realizácie kultúrneho centra Lužiny. Ako sama hovorí, najprv mala z tých projektov strach, pretože je ťažké sa po čase inak pozerať na svoje domy, ale časom si zvykla a má pocit, že tým domom pomáha.
Medzi jej ďalšie práce, ktoré navrhovala s rôznymi kolegami a ktoré v prednáške predstavila patrí už spomínané kultúrne centrum Lužiny (s Ladislavom Lábusom), malá veža pre vedeckého pracovníka na Košíku, meteorologická stanica Šerák, Hypobanka na námestí Republiky, lávka v Holešoviciach, dom s opatrovateľskou službou v Horažďoviciach, nový Tyršov most v Přerove, sladovňa v Olomouci či budova Fakulty architektury ČVUT v Dejviciach a v neposlednom rade aj jej vlastný dom.

Jej architektúra prežíva, je nadčasová a vychováva. Tvorivá filozofia Aleny Šrámkovej je totiž v skromnosti, pravde a obyčajnosti, ktorú dokáže používať a tá sa potom prejavuje v kompozícii, tvaroch aj v materiáloch. Jej vlastnými slovami:

arch. Alena Šrámková

„Ráda bych docílila toho, kdyby se dům skládal z naprosto obyčejných věcí, které by se nakonec spojily v perfektní a samozřejmý celek. Ani to ale ještě neumím."

Prof. Ing. akad. arch. ALENA ŠRÁMKOVÁ sa narodila 20. júna 1929 v Prahe. V rokoch 1947 až 1952 študovala v Bratislave na Vysokej škole technickej v Bratislave, v rokoch 1955 až 1958 na Akadémii výtvarných umení v Prahe. V rokoch 1989 až 1992 bola predsedkyňou Obce architektov. V roku 1994 jej Obec architektov udelila cenu Osobnosť českej architektúry. Samostatné výstavy: Praha (1988), Mníchov (1991), Praha (1991), Brno (1994), Praha (1996), Cheb (1997), Barcelona (1999), Ostrava (2001), Paríž (2002), Praha (2003), Benátky (2004), Piran (2004), České Budejovice (2007), Praha (2008). V rokoch 1994 až 2007 bola so svojími spolupracovníkmi štrnásťkrát ocenená v architektonických súťažiach: z toho päťkrát zvíťazila: meteorologická stanica Šerák (1996), Dostavba divadla J. Cimrmana, Praha (1998), dom s opatrovateľskou službou, Horažďovice (1998), lávka pre peších Holešovice–Karlín (2000), zástavba Spálená–Charvátova, Praha (2001).

– Text Zuzana Tóthová,
foto z prednášky: Matej Kováč –

PREDNÁŠKY
Alena Šrámková na svojej Alma Mater / Jaroslav Wertig na FA 2–3
KRST
Historické záhrady a parky Bratislavy 4
VÝSTAVA
Fotoexpo–sitif–Graz / M. M. Harminc v modeloch / Výstava Ekologika 2012 4–5
KONFERENCIA UČITEĽOV
doc. Ing. arch. Ľubica Vitková, PhD., dekanka Fakulty architektúry STU 6
doc. Dr. Ing. arch. Henrieta Moravčíková, prodekanka pre vedu a výskum a doktorandské štúdium na FA STU 7
doc.Ing.arch. Andrea Bacová, Phd., vedúca Ústavu architektúry obytných budov 8–9
Ing. arch. Štefan Polakovič – vedúci Ústavu architektúry občianskych budov 10–11
prof. Ing. arch. Julián Keppl, PhD., vedúci Ústavu ekologickej a experimentálnej architektúry FA STU 11–12
prof. Ing. arch. Peter Vodrážka, vedúci Ústavu dejín a teórie architektúry FA STU 13–15
prof. Ing. arch. Akad. arch. Ivan Petelen, vedúci Ústavu interiéru a výstavníctva FA STU 15–17
prof. Ing. arch. Bohumil Kováč, PhD, vedúci Ústavu urbanizmu a územného plánovania FA STU 18–20
doc. Ing. arch. Ján Ilkovič, PhD., vedúci Ústavu konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb a prodekan pre pedagogickú činnosť FA STU 20–21
Ing. Tamara Reháčková, PhD., vedúca Ústavu krajinnej a záhradnej architektúry FA STU 22–24
prof. akad. soch. Peter Paliatka, vedúci Ústavu dizajne FA STU 24
Ing. arch. Viera Joklová, PhD., vedúca Kabinetu počítačových a multimediálnych disciplín FA STU 25–28
PhDr. Jana Záhorcová, vedúca Kabinetu jazykov FA STU 28–30
doc. akad. soch. Milan Lukáč, vedúci Kabinetu výtvarnej tvorby FA STU 30
ROZHOVOR
O konferencii učiteľov s prof. Špačkom 31
OZNAMY
Výber z noviniek v knižnici FA STU 32

JAROSLAV WERTIG NA FA

Pristavba Sanatória dr. Petáka

Dom Eggo

Vo štvrtok 7. marca 2013 sa uskutočnila v aule Fakulty architektúry STU prednáška *architekta Jaroslava Wertiga* z A69, ktorý predstavil prácu tohto pražského ateliéru. Architekti A69 patria ku generácii architektov, ktorá začínala svoju prax až po roku 1989. Vo svojom portfóliu majú drobné stavby, ale aj veľké obytné celky a za sebou rad ocenení, napríklad cenu Grand Prix architektov 2010, nomináciu na cenu Mies van der Rohe a široké spektrum úspešných projektov. Súčasťou tvorby A69 architektov sú aj urbanistické projekty či revitalizácia verejných priestorov. Zaujímavé sú aj projekty **Sanatória dr. Petáka** vo Františkových lázniach z roku 2001 a **Pristavba Sanatória dr. Petáka** zrealizovaná v roku 2006, **Dom Eggo** - prístavba k existujúcemu domu z roku 2006, **Dom Plot** v Chebe z roku 2004 alebo Realizácia Centra technického vzdelávania v Ostrove nad Ohří, ktorá v roku 2012 priniesla A69 cenu Obce architektov Architekt roka. Projekty A69 sú realizované s odvahou a vedú k netradičným odpovediam na zadanie. Dobre viditeľné je to najmä na menších objektoch, napríklad na domoch Eggo, Plot a Lea, kde sa ich koncepcia vymyká vžitým schémam a prináša priestorovú kvalitu pre ich obyvateľov.

– podľa archiweb, text red. upr. ,
foto z prednášky: Matej Kováč –

Realizácia Centra technického vzdelávania v Ostrove nad Ohří

Dom Plot

Dve úspešné autorky Trio Publishing: prof. Janka Krivošová a Ing. Tamara Reháčková

Zľava Magdaléna Fazekašová – riaditeľka Vydavateľstva Trio Publishing, autorka Ing. Tamara Reháčková, úplne vpravo dekanka FA STU doc. Ľubica Vitková

HISTORICKÉ ZÁHRADY A PARKY BRATISLAVY

V porovnaní s našimi českými susedmi neustále u nás prevláda deficit zaujímavých domácich publikácií o architektúre na Slovensku. A tak vždy keď sa stretne priaznivec architektúry aj kníh s novou zaujímavou publikáciou, zajasá. Začiatkom roku 2013 sa dostala na pulty našich kníhkupectiev aj monografia Tamary Reháčkovej, ktorú vydalo vydavateľstvo Trio Publishing.
Kniha zachytáva vývoj záhradného umenia na území Bratislavy od stredovekých kláštorných záhrad cez renesančné a barokové úpravy až po prírodno-krajinárske parky. Keď sa Bratislava stala hlavným mestom Uhorska, rozvoj záhradného umenia nedal na seba dlho čakať. Okrem kláštorných záhrad začali postupne vznikať menšie či väčšie záhradné úpravy, z ktorých niektoré sa preslávili v celom Uhorsku, napr. Pálffyho či Lippayova záhrada. Tieto neskororenesančné záhrady sa však nezachovali a ich krásu môžeme obdivovať len na dobových materiáloch. Publikácia umožňuje lepšie pochopiť spoločenský význam zelene a oslovuje aj širokú verejnosť. Medzi vzácnymi dielami záhradného umenia predstavuje napr. záhrady, ktoré vznikali v časoch budovania výstavných palácov, ako je Grassalkovichov či Aspremontov palác. Približuje aj obdobie vplyvu anglickej prírodno-krajinárskej školy, ktorá dala podobu napr. Sadu Janka Kráľa, Horskému parku a parku pri kaštieli v Rusovciach. Postupným vývojom záhradného umenia nás sprevádzajú zaujímavé úryvky z dobových dokumentov a bohatý obrazový materiál, ako sú historické mapy, veduty, ale aj súčasné fotografie.
Publikácia *Historické záhrady a parky Bratislavy* bola 6. februára 2013 predstavená začiatkom mesiaca v Miestnej knižnici v Petržalke ako sprievodné podujatie k výstave Petržalka do roku 1918. Autorka Ing. Tamara Reháčková, PhD. poskytla tiež v prednáške veľa zaujímavostí o Sade Janka Kráľa, Parku pri kaštieli v Rusovciach ale aj bažantnici v Jarovciach.
Ďalšie uvítanie publikácie sa uskutočnilo na Spolku architektov Slovenska 27. februára 2013, atmosféru z podujatia Vám poskytujeme na fotografiách.

– red. –

FOTOEXPO/SITIF/GRAZ

FotoEXPO svojou koncepciou už tradičnej výstavy fotografií študentov architektúry a dizajnu FA STU STU v Bratislave oslovila rakúskych kolegov z Technickej univerzity v Grazi natoľko, že sa rozhodli na myšlienku „svet očami architektov" prostredníctvom fotografie nadviazať.
V piatok dňa 15. marca 2013 o 19,00 hodine bola vo foyer TU Graz otvorená prezentácia fotografií tamojších študentov architektúry, súčasne s výberom tých najvydarenejších z bratislavského ročníka z decembra roku 2012.
Podvečernej vernisáži a diskusiám nielen o fotografiách predchádzala prehliadka samotného mesta, vyhláseného v roku 2003 za hlavné mesto európskej kultúry, a ktorého centrum je od roku 1999 zapísané na Zozname svetového dedičstva UNESCO. Za exkurziu miestnou architektúrou, galériami súčasného umenia, mestskými zákutiami a za doplňujúce výživné informácie ďakujeme študentom hostiteľskej univerzity a za prípravu skvelého výletu Bratislava – Graz niekoľkoročným organizátorom FOTOEXPO Bratislava.

– Mgr. Soňa Wagnerová –

Viac na:
www.fotoexpo.sk
www.kleinraum-expositif.tk

z „fotokabine" na TU Graz

Graz za Schlossbergu

prehliadka

Schlossberg – zámocký vrch s Hodinovou vežou a pevnosťou so základmi z 9. storočia

Záujem o výstavu bol veľký - študenti s modelmi

M. M. HARMINC V MODELOCH

Model architektonického diela predstavuje najnázornejšie priestorové stvárnenie objemu a vzhľadu architektúry. Ten kto v živote mal príležitosť robiť model vie, že ide o prácu vyžadujúcu si sústredenosť, precíznosť, zmysel pre detail, trpezlivosť a systematickosť. Aj práve preto modely bývajú predmetom záujmu a obdivu laikov i profesionálov. Ústav dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok FA STU v Bratislave je už od minulosti spojený s tradíciou vytvárania modelov historickej architektúry študentmi. Cieľom koncipovaného zadania modelu je naučiť študenta vnímať architektonické dielo. Ide predovšetkým o uvedomenie si zákonitostí historickej architektúry, základných dispozičných, konštrukčných, tektonických a kompozičných princípov, na základe ktorých si najlepšie osvojí vytvorenie konceptu architektúry od celku po detail. Tvorba modelu taktiež prehlbuje zmysel študentov pre priestor, hmotu a princípy, a tak im poskytuje možnosť reflexie pri vlastnej tvorbe.
Hotel Carlton, Slovenské národné múzeum v Martine, Evanjelické kostoly na Legionárskej v Bratislave, v Žiline, Pribyline, Prietrži, Liptovskej Porúbke, v Českom Brezove, Slovenská banka v Ružomberku, Tatra banka v Martine i v Bratislave, Vila Dr. Kohúta v Martine, Vila Dr. Stodolu v Liptovskom Mikuláši, Slovenské národné múzeum v Bratislave, Sanatórium Dr. Szontágha v Novom Smokovci, Hrobka Kuffnerovcov v Sládkovičove, Liečebný dom Palace v Novom Smokovci, Dom Slovenskej ligy v Bratislave – táto záplava atraktívnych modelov tvorí len segment z množstva architektonických diel Michala M. Harminca, ktoré predstavila výstava vo foajé na Fakulte architektúry od 19. – 28. marca 2013. Výstava priniesla nielen modely, ale aj panely vybraných diel na podrobnejšie zoznámenie sa s tvorbou architekta. Modely realizovali študenti 3. a 4. ročníka v zimnom semestri 2012/13 v rámci predmetov Dejiny architektúry III a Dejiny architektúry IV pod vedením doc. Jany Pohaničovej a prof. Matúša Dullu. Jednotlivci aj 2-4 členné kolektívy si mohli na tvorbu modelu vybrať stavbu z ponuky viacerých kľúčových diel architekta.
Architekt Michal Milan Harminc (1869–1964) patrí k najvýznamnejším slovenským architektom 19. a 20. storočia rozmanitým a rozsiahlym dielom. Autorka doc. Jana Pohaničová v texte z Katalógu výstavy **Michal Milan Harminc staviteľ a architekt** hovorí, citujem: *„Michala Milana Harminca radíme k nestorom slovenskej architektúry, ktorého „zrodilo" ešte historizujúce 19. storočie, ale okolnosti doby a nesmierne dlhé pôsobenie na architektonickej scéne mu umožnili aj dotyky s modernou a funkcionalizmom. Právom ho teda označujeme ako architekta dvoch storočí a bravúrneho eklektika zároveň. Pre Harmincovo architektonické dielo je priznačná nesmierne široká štýlová a typologická rozmanitosť. V jeho tvorbe nachádzame ozveny dedičstva historických slohov, ale aj podnety moderného hnutia. Impozantných takmer 300 realizovaných stavieb na území bývalého Rakúsko-Uhorska, neskôr Československa (resp. dnešnej Slovenskej republiky) či na pôde nástupníckych štátov – v Maďarsku, v Srbsku, v Rumunsku, no i na Ukrajine v rokoch 1887–1951, ho radia k najproduktívnejším architektom nielen na Slovensku, ale aj v stredoeurópskom priestore ec."* Záber diela Michala M. Harminca je veľmi široký nielen z časového a štýlového hľadiska, ale aj z hľadiska typologických druhov, aj preto jeho tvorba poskytuje rozsiahly priestor pre bádanie a výskum. Tento priestor ešte nie je ani zdaleka vyčerpaný. No a táto výstava je jedným z podujatí, ktoré istým spôsobom pripravuje pôdu pre postupné zoznamovanie sa s architektom Harmincom. Ten, koho jeho dielo oslovilo, môže trpezlivo očakávať ďalšie stretnutie so životom a tvorbou tohto slovenského velikána a to stránkach pripravovanej publikácie.

– Ing. arch. Irena Dorotjaková,
foto Mg. art. Matej Kováč –

Modely – viditeľné Carlton, Národné múzeum a vpravo Evanjelický kostol

Sprava prof. Robert Špaček, autorka výstavy doc. Jana Pohaničová, vydavateľka PhDr. Magdaléna Fazekašová a prof. Peter Vodrážka

VÝSTAVA EKOLOGIKA 2012

Výučba správneho navrhovania energeticky pasívnych domov nemusí byť striktne spojená len s integráciou najmodernejších technológií či tvrdými výpočtami energetickej hospodárnosti objektov. Priestory Ústavu ekologickej a experimentálnej architektúry na 3. poschodí patrili od 18. marca do 2. apríla študentskej výstave, ktorá pod názvom Ekologika 2012 – priniesla výber tých najlepších prác Ateliérového seminára posluchačov 4. ročníka modulu M6, ktorí navrhovali v extrémnych prírodných podmienkach. Ambiciózne koncepty mladých autorov boli jasným dôkazom, ako sa kvalitný architektonický návrh môže snúbiť aj s malým vtipom a trochou zábavy.

Predmet sa na ústave vyučoval počas zimného semestra pod odborným vedením doc. Ing. arch. Jany Gregorovej, PhD. Hlavným cieľom bolo ukázať posluchačom, že za dobrým návrhom pasívneho domu vždy stojí kvalitný architektonický koncept, ktorý v prvom rade reaguje na podmienky okolitého prostredia. Aby si študenti osvojili základné princípy iného zmýšľania, na aké boli doteraz zvyknutí, dostali na výber navrhovať v troch extrémnych podnebných pásmach: suché chladné, teplé vlhké alebo teplé suché podnebné pásmo. Každá oblasť zápasí s iným balíkom problémov, ktoré študenti museli vyriešiť. Suché chladné počasie prináša extrémnu zimu a málo slnka. Teplé suché podnebie púští a saván bojuje zase s prehrievaním a nehostinné územia vždyzelených džunglí zase so stále prítomnou vlhkosťou a nepríjemnou teplotou. Zadanie bolo ozvláštnené podmienkou, že ideový koncept musí byť inšpirovaný živočíchom alebo rastlinou, javom, procesom či ľudmi vyrobeným predmetom. Vzniko tak niekoľko mimoriadnych riešení, ktoré pobavia svojim dôvtipom, vyburcujú fantáziu tvarov a očaria rozoberateľnými modelmi. Za zmienku stojí napríklad koncept „dom– ucho" navrhnutý do extrémnej zimy, ktorý pracuje s teplotnými zónovaním, modelovaním fasády podľa geometrie slnečného lúča, prirodzeným prevetrávaním a prekrývaním objektu zeminou. Koncepty ľadovca, polárneho zajaca, arktickej rastlinky – „wooly house", jašterice či kolónie tučniakov takisto prekvapili svojou originalitou a nápadom. Výrazným návrhom z extrémneho sucha a tepla sa stal koncept ťavy – objekt úplne zapustený do zeme, kde pomocou geometrie snečným lúčov bolo vytvarované átrium ako hlavný spoločenský priestor. Jasný a čistý obytný box inšpirovaný správaním hrabavých operencov narába s interiérom, ktorý dokáže dom v noci poriadne ochladiť prevetraním a pripraviť na ďalší horúci deň v savane rovnako ako futuristický pavilón „fenek". Netreba opomenúť ani mimoriadne koncepty baobab, morská tráva, žabka hrabavka, šiška, opál či kaktus., ktorý napríklad riešil problém samotienenia architektúry. O extrémne vlhké teplé podnebie bol najmenší záujem, no sochársky poňatí koncept slona v džungli, ktorý svojim tvarom a vnútornou organizáciou podporuje odstránenie vlhkosti prevetrávaním bol jasným dôkazom zvládnutia zadania. Nezaostávali za ním ani pavilóny stonožka či konštruktivistická mäsožravá rastlina s dominantou pohyblivého oceľového ramena, na ktorom bol zavesený celý pavilón.
Celosemestrálna snaha a námaha sa však vyplatili a snáď sa potvrdí i predpoklad, že kto si osvojí princípy fungovania v extrémoch, narvhovanie v miernom podnebnom pásme bude omnoho jednoduchšie. Výstava sa vďaka vysokému počtu kvalitných prác uskutočnila na pôde fakulty poprvýkrát – na záver ostáva len dúfať, že to nebolo naposledy.

– Ing. arch. Petronela Pagáčová,
doktorandka na ÚEAEA a konzultantka zadania M6 –

K ÚSPEŠNEJ AKREDITÁCII 2014

ĽUBICA VITKOVÁ

Za ostatné štyri mesiace snáď najdiskutovanejšou témou v akademickom prostredí sa stal návrh nových Kritérií akreditácie, prvý krát predložený v decembri 2012 vypracovaný Akreditačnou komisiou, poradným orgánom vlády Slovenskej republiky a predložený na pripomienkovanie reprezentáciám vysokých škôl. Po zapracovaní pripomienok bol vo februári 2013 predložený materiál na ďalšie pripomienkovanie a následné schválenie v najvyšších grémiách (Rektorskou konferenciou a Radou vysokých škôl).
Predloženým materiálom sme venovali pozornosť v priebehu uvedeného obdobia v rôznych grémiách našej fakulty (vo vedení, na rade garantov, na kolégiu dekanky, na Vedeckej a umeleckej rade fakulty), pričom pripomienky vzniesli garanti študijných programov, členovia vedenia, niektorí vedúci ústavov, pričom zásadné stanovisko pripravil profesor Keppl ako člen pracovnej skupiny číslo 5. Projektovanie, inžinierstvo a technológie a vodné hospodárstvo Akreditačnej komisie. Pripomienky za fakultu boli postúpené na rektorát, v prípade študijného odboru Architektúra a urbanizmus i priamo príslušnej pracovnej skupine Akreditačnej komisie. Cez našich zástupcov v Rade vysokých škôl profesora Kováča a architekta Nahálku sa dostali i na uvedené grémium.

Nie je veľa príležitostí oboznámiť širšiu akademickú obec so súčasným stavom navrhovaných akreditačných kritérií, ktoré či už v súčasnej, či pozmenenej forme budú základom pre hodnotenie našej fakulty v nadchádzajúcej akreditácii. Možnosť prezentovať uvedené kritéria na Učiteľskej konferencii považujem za dobrú príležitosť uvedomiť si, na čo je potrebné sa zamerať v nasledujúcom roku, v poslednom roku pred akreditáciou. Čo je potrebné a možné ešte dobehnúť, aby hodnotenie našej fakulty dopadlo čo najlepšie. Netreba snáď pripomínať aký veľký význam pre fakultu má výborné hodnotenie. To sa premieta predovšetkým do možnosti ponúkať študijné programy, ako aj uskutočňovať habilitačné a inauguračné konania minimálne v súčasnej štruktúre programov v rámci existujúcich študijných odborov realizovaných na našej fakulte. Výsledky akreditácie sa podľa súčasných pravidiel prideľovania dotácii významne premietajú i do financovania vysokých škôl. Preto je našou snahou, aby výstupy, ktorými sa bude naša fakulta prezentovať vo všetkých jej hodnotených študijných programoch a odboroch boli čo najlepšie. Aby sme dokázali tento cieľ splniť, je vhodné aby sa s ním stotožnili všetci zamestnanci.

Akú štruktúru majú akreditačné kritéria? Aké požiadavky prináša návrh nových kritérií? Na čo je potrebné sa zamerať?
Kritériá Akreditačnej komisie sa členia na nasledovné oblasti:

1. Kritériá akreditácie študijných programov vysokoškolského vzdelávania.
2. Kritériá používané pri posudzovaní spôsobilosti vysokej školy uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov.
3. Kritériá na hodnotenie úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v rámci komplexnej akreditácie činností vysokej školy.
4. Kritériá začlenenia vysokej školy medzi univerzitné vysoké školy.
5. Spôsob aplikácie základných kritérií na zaradenie do kategórií A až D pre atribút výstupov v rámci komplexnej akreditácie pre jednotlivé skupiny zodpovedajúcich študijných odborov.

KRITÉRIÁ AKREDITÁCIE ŠTUDIJNÝCH PROGRAMOV VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA
„Pri posudzovaní vysokej školy a jej pracovísk zabezpečujúcich uskutočňovanie študijného programu sa hodnotia tieto atribúty:
a) úroveň výskumnej resp. umeleckej činnosti,
b) materiálne, technické a informačné zabezpečenie,
c) personálne zabezpečenie."
Za najzásadnejšie kritéria a ich požiadavky je možné považovať:

KRITÉRIUM KSP-A1: **Úroveň výskumnej, resp. umeleckej činnosti vysokej školy a pracovísk zabezpečujúcich uskutočňovanie študijného programu**
Hodnotí sa okrem „materiálneho, technického a informačného zabezpečenia študijného programu (knižnica, študovne, dostupnosť informačných zdrojov pomocou internetu, dostupnosť základnej, monografií a zahraničných vedeckých časopisov, softvérové vybavenie,…)" aj „pokrytie jednotlivých predmetov študijného programu alebo aspoň ich významnej časti dostupnou základnou študijnou literatúrou. Hodnotí sa vlastný príspevok pracovísk vysokej školy k tvorbe učebných textov a pomôcok, resp. ďalších edukačných materiálov".

KRITÉRIUM KSP-A2: **Štruktúra prednášateľov, resp. vysokoškolských učiteľov, pôsobiacich v ťažiskových formách výučby v závislosti od špecifík študijného odboru (kvalifikačná štruktúra)**
„Minimálnou podmienkou na plnenie tohto kritéria je skutočnosť, že v programe musia pôsobiť a preukázateľne rozvíjať, plynulo a trvalo udržiavať kvalitu traja funkční profesori a /alebo docenti na plný úväzok, ktorý je ich jediným úväzkom na akejkoľvek vysokej škole. Z nich pre študijný program druhého alebo tretieho stupňa musí byť aspoň jeden riadny profesor."
„Predmety, tvoriace jadro študijného programu v zmysle opisu príslušného študijného odboru, zabezpečujú učitelia (profesori a docenti), ktorí majú v oblasti študijného odboru vlastné vedecké výstupy. Tieto predmety nemôžu byť zabezpečované učiteľmi, ktorí majú uzavretý iný pracovný pomer ako na plný úväzok. Prednášky, resp. analogicky iné ťažiskové formy výučby v závislosti od špecifík študijného odboru (v ďalšom prednášky) vedú vysokoškolskí učitelia pôsobiaci na funkčnom mieste profesora alebo docenta, ich časti aj odborní asistenti."

Kritériá používané pri posudzovaní spôsobilosti vysokej školy uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov.
V rámci atribútu Vedeckého alebo umeleckého profilu školy je zásadné Kritérium KHKV-A2: Úroveň výskumnej, resp. umeleckej činnosti vysokej školy v príslušnom študijnom odbore a to predovšetkým potreba zisku celkového „hodnotenia výskumnej činnosti fakulty B+, A- alebo A podľa kritérií na hodnotenie úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v rámci komplexnej akreditácie. **Toto je minimálna podmienka."**

Pre získanie akreditácie pre 2. a 3. stupeň je nevyhnutné splnenie nasledovných požiadaviek:

Druhý stupeň (M)
„Vysoká škola musí preukázať nepretržitú výskumnú činnosť alebo umeleckú činnosť svojich pracovísk v problematike študijného odboru akceptovanú na medzinárodnej úrovni (vyjadrenej najmä vo forme ohlasov)".
Tretí stupeň (D)
„Vysoká škola musí v porovnaní s požiadavkami na druhý stupeň preukázať navyše nepretržitú medzinárodne akceptovanú) výskumnú alebo umeleckú činnosť svojich pracovísk v problematike študijného programu v takej miere, aby študenti aktívnou účasťou mohli získať nové poznatky alebo umelecké výkony, ktoré akceptuje príslušná medzinárodná vedecká alebo umelecká komunita. Pracovisko musí preukázať grantovú úspešnosť v získavaní finančnej podpory pre príslušný výskum alebo umeleckú činnosť a existenciu pokračujúcich alebo nových výskumných / umeleckých projektov, ktoré sú finančne zabezpečené z externých grantových schém."
„Fakulta, na ktorej sa má doktorandský študijný program uskutočňovať, musela v poslednom hodnotení získať celkové hodnotenie výskumnej činnosti fakulty v oblasti, v rámci ktorej sa príslušný študijný odbor hodnotí B, B+, A- alebo A podľa kritérií na hodnotenie úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokej školy. Ide o minimálnu podmienku."

KRITÉRIUM KSP-A2: **Dostatočnosť materiálneho, technického a informačného zabezpečenia študijného programu**
Hodnotí sa okrem „materiálneho, technického a informačného zabezpečenia študijného programu (knižnica, študovne, dostupnosť informačných zdrojov pomocou internetu, dostupnosť základnej, monografií a zahraničných vedeckých časopisov, softvérové vybavenie,…)" aj „pokrytie jednotlivých predmetov študijného programu alebo aspoň ich významnej časti dostupnou

ATRIBÚT VÝSTUPOV
„Na účely hodnotenia atribútu výstupov zaradí vysoká škola jednotlivých akademických zamestnancov podľa oblasti ich výskumnej činnosti do niektorej z oblastí výskumu, v ktorej sa fakulta, na ktorej sú zaradení, hodnotí. Jeden akademický zamestnanec môže byť zaradený len v jednej oblasti výskumu."
„Za jednotlivé oblasti výskumu predloží vysoká škola zoznam výstupov v počte zodpovedajúcom jednej tretine priemerného počtu akademických zamestnancov (okrem vysokoškolských učiteľov vo funkcii profesora) a výstupy v počte zodpovedajúcom priemernému počtu akademických zamestnancov vo funkcii profesora na zodpovedajúcej fakulte... v jednotlivých rokov hodnoteného obdobia", pričom „aspoň 40 % výstupov musí byť z druhej polovice hodnoteného obdobia a najvyšší prepočítaný počet výstupov jedného akademického zamestnanca za hodnotené obdobie, ktorý možno započítať je 5."

ATRIBÚT PROSTREDIA
„Pri hodnotení atribútu prostredia sa berú do úvahy nasledovné komponenty:
a) rozsah a výsledky doktorandského štúdia (váha 1/6),
b) kvalita akademických zamestnancov (váha 3/6),)
c) objem finančných prostriedkov (grantov) získaných na projekty riešené na fakulte v hodnotenej oblasti v hodnotenom období (váha 1/6),
d) kvalita výskumnej infraštruktúry (prístrojové vybavenie, knižnice, počítačové vybavenie – váha aspoň 1/6)."

ATRIBÚT OCENENIA
„Pri hodnotení atribútu ocenenia v hodnotenej oblasti sa berú do úvahy:
a) celkový počet citácií na 10% najcitovanejších akademických zamestnancov fakulty podľa WOS a iných relevantných databázach za celé obdobie ich tvorivej činnosti (váha 1/2);
b) ocenenia a vyznamenania získané akademickými zamestnancami a ich študentmi od externých domácich a zahraničných inštitúcií za výsledky vo výskume, či vytvorené technické, umelecké a iné diela (váha 1/2),
c) uskutočnené vyžiadané prednášky na konferenciách, alebo vyžiadaná prezentácia umeleckých diel alebo umeleckých výkonov,
d) členstvo v národných a medzinárodných výboroch v oblasti výskumu,
e) poverenia z externého prostredia svetových profesijných organizácii na organizovanie konferencií a iných vedeckých alebo umeleckých podujatí svetového a európskeho významu,
f) členstvo v edičných radách medzinárodných časopisov,
g) členstvo v národných a medzinárodných komisiách a porotách v oblasti vedy a umenia."

„Pre atribút výstupov a atribút ocenenia sú základnými kritériami pre zaradenie do jednotlivých kategórií tieto kritériá:
kategória A – špičková medzinárodná kvalita,
kategória B – medzinárodne uznávaná kvalita,
kategória C – národne uznávaná kvalita,
kategória D – kvalita, ktorá nie je národne uznávaná, alebo príslušné činnosti nespĺňajú podmienky určené pre výskum v danej oblasti hodnotenia, prípadne neboli predložené.

Čaká nás náročný rok. Berme ho však ako výzvu a dokážme sebe i okoliu, že sme kvalitná škola, na ktorej sa oplatí študovať, učiť, tvoriť a bádať.

– doc. Ing. arch. Ľubica Vitková, PhD., dekanka Fakulty architektúry STU –

Použitá literatúra:
Príspevok bol spracovaný podľa Návrh kritérií používaných Akreditačnou komisiou, zverejnených vo februári 2013 http://www.radavs.sk/index.php/materialy/ROK-2-0-1-3/ostatne-dokumenty/N%C3%A1vrh-krit%C3%A9ri%C3%AD-pou%C5%BE%C3%ADvan%C3%BDch-Akredit%C4%8Dnou-komisiou---febru%C3%A1r-2013/

PUBLISH OR PERISH ALEBO PREČO SA CHVÁLIŤ A ČÍM?

HENRIETA MORAVČÍKOVÁ

Vedeckovýskumná činnosť patrí štandardne k základným atribútom univerzitného prostredia a v prípade vysokých škôl s umeleckým zameraním je rovnako dôležitá aj umelecká činnosť. Vonkajšie prostredie napriek tomu v procese hodnotenia vysokých škôl prihliada v prvom rade na výsledky výskumnej činnosti a až v druhom rade na výsledky činnosti umeleckej. Fakulta architektúry je v prostredí slovenských vysokých škôl špecifická skladbou akreditovaných študijných programov, ktoré zahŕňajú technické a umelecké študijné programy, ale dokonca aj študijný program z oblasti poľnohospodárstva. Posudzovanie vedecko-výskumnej resp. umeleckej činnosti tak v rámci každého študijného odboru prebieha podľa odlišných kritérií. V oblasti architektúry a urbanizmu je toto hodnotenie ešte sproblematizované skutočnosťou, že študijný odbor architektúra a urbanizmus patrí medzi technické vedy a je teda posudzovaný takmer výlučne na základe vedecko-výskumnej činnosti. V oblasti architektúry a urbanizmu či dizajnu, podobne ako v ostatných umeleckých a humanitných odboroch, sa za podstatné považujú aj výstupy v podobe vedeckých, resp. umeleckých monografií. Svedčí o tom nielen váha tejto kategórie v rámci financií prideľených z rozpočtu MŠ SR, ale aj skutočnosť, že si tieto výkony vši-

	2009	2010	2011	2012	spolu
granty	26	43	35	27	129
publikácie A	24	39	15	19	97
publikácie B	0	0	0	0	0
publikácie C	437	590	523	419	1969
umelecká činnosť Z	57	75	60	124	316
umelecká činnosť Y	32	148	55	53	288
umelecká činnosť X	35	80	52	29	196

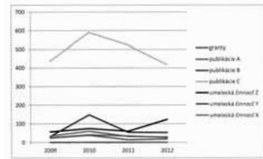

obr. 1: Porovnanie výsledkov v rokoch 2009–2012

obr. 2: Výkony na FA STU 2012

Výkony na FA STU / 2012	Počet	%
granty	27	4%
publikácie A	19	3%
publikácie B	0	0%
publikácie C	419	62%
umelecká činnosť Z	124	18%
umelecká činnosť Y	53	8%
umelecká činnosť X	29	4%

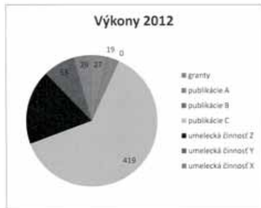

majú rankingové a ratingové agentúry a samozrejme aj Akreditačná komisia.
Evidencia umeleckej činnosti má na Slovensku zatiaľ len krátku históriu (umelecké výkony sa v SR v akademickom prostredí začali centrálne registrovať až roku 2009), ukazuje sa však, že pre školy s umeleckým zameraním bude postupne predstavovať stále dôležitejší nástroj hodnotenia, a to nielen v zmysle štruktúry finančných prostriedkov prideľených z rozpočtu MŠ SR. Aj v tejto oblasti sa však celkom pochopiteľne sústreďuje pozornosť na špičkové medzinárodne uznávané výkony, ako to nasvedčuje charakteristika najvyššie hodnoteného výstupu v podobe závažného umeleckého diela a výkonu.
Na Fakulte architektúry STU došlo v ostatných dvoch rokoch k rastu počtu významných vedeckých a umeleckých výstupov. V zmysle cieľa stanoveného vedením fakulty na jeseň roku 2010 je potrebné tento trend v najbližšej budúcnosti udržať a súčasne akcelerovať rast počtu výstupov v kategórii Závažné umelecké diela a výkony, v kategórii Publikácie evidované v SCOPUS a v kategórii Vedecké monografie, ale nerezignovať ani na zdanlivo nedostupnú kategóriu Karentované publikácie. Ďalšou kategóriou, ktorá predstavuje potenciálnu rezervu vo výkonnosti na FA STU sú výskumné projekty. Tu treba konštatovať, že po miernom útlme aktivity v získavaní projektov v roku 2011, došlo roku 2012 k jej opätovnému oživeniu, ktoré sa snáď už v tomto roku premietne do vyššieho počtu novo získaných projektov. Osobitnú kapitolu v rámci bilancovaných výkonov predstavujú citácie, ktoré, jednoznačne naznačujú, že boli doteraz na okraji záujmu pracovníkov fakulty. Práve preto sa však možno domnievať, že pri plnohodnotnom využívaní citačného aparátu vo všetkých kategóriách publikácií je možné tento hendikep prekonať. Z bilancie vedeckých a umeleckých výkonov súčasne vyplynulo, že Fakulta architektúry má pomerne nízku priemernú produktivitu na jedného pracovníka, čo súvisí s nerovnomerným rozložením výkonov u jednotlivých kmeňových zamestnancov. Vzhľadom na túto skutočnosť je nevyhnutné mobilizovať vedeckovýskumný, resp. umelecký potenciál všetkých tvorivých pracovníkov fakulty, osobitne tých, ktorých výkony budú zohľadnené v nasledujúcej akreditácii.

Za uplynulý rok 2012 sa na FA STU podarilo realizovať nasledujúce špičkové vedecké a umelecké výstupy a výkony:

5 MONOGRAFIÍ:
> Belčáková, Ingrid: Landscape management: Theory and practice. –1. – Bački Petrovac, BPS EKSELENT, 2012, ISBN 978-86-89071-01-6

> Heinrichová, Miriam: Spoločenský prejav a hodnoty historickej krajiny: Kvalitatívne charakteristiky historickej krajiny. – 1.vyd. – Bratislava: Slovenská technická univerzita v Bratislave, 2012, ISBN 978-80-227-3808-8

> Kristiánová, Katarína: Manažment sídelnej zelene: Teoretické východiská a vybrané problémy na príklade Bratislavy. –1. vyd. – Bratislava: STU v Bratislave, 2012, ISBN 978-80-227-3768-5

> Lalková, Jarmila - Gressnerová, Laura a kol.: Nekropolná architektúra: Metodika výskumu, hodnotenie a zásady prezentácie kultúrno-historických hodnôt nekropolnej architektúry. Bratislava, STU 2012, ISBN 978-80-227-3748-7.

> Intenzita využitia územia slovenských sídel – vybrané otázky. Ed. Ľubica Vitková, Bratislava: STU v Bratislave, 2012, ISBN 978-80-227-3821-7

2 PUBLIKÁCIE EVIDOVANÉ V DATABÁZE SCOPUS:
> Bencová, Jarmila: Design argument. Architektúra & urbanizmus 46, 2012, č. 1 – 2, s. 97–109.

> Belčáková, Ingrid: Landscape planning framework on the environmental assessment – linkages and mutual benefits. Ekológia/Ecology 31, 2012, No. 1, s. 1–11.

4 CITÁCIE EVIDOVANÉ VO WOS:
> Králik, J. – Králik, J. ml.: Seismic analysis of reinforced concrete frame-wall systems conseidering ductility effects in accordance to Eurocode. Engineering Structures 31, 2009, 12, s. 2865–2872

CIT. WOS:
> Gottvald, J. – Kala, Z.: Sensitivity analysis of tangential digging forces of the bucket Wheel excavator SchRs 1320 for different terraces. Journal of Civil Engineering and Management 8, 2012, 5, s. 609-620.

> Kala, Z. – Kala, J.: Lateral-Torsional Buckling Analysis of I-Beams using Shell Finite Elements and Nonlinear Computation Methods Numerical analysis and applied mathematics. AIP Conference Proceedings. 1479, 2012, s. 2066-2069.

> Kala, J. – Kala, Z.: The Interaction of Local Buckling and Stability Loss of a Thin-Walled Column under Compression. In: Numerical analysis and applied mathematic. AIP Conference Proceedings. 1479, 2012 s. 2074-2077

> Králik, J. – Králik, J. ml.: Seismic analysis of reinforced concrete frame-wall systems conseidering ductility effects in accordance to Eurocode. In: Engineering Structures 31, 2009, 12, s. 2865–2872

3 CITÁCIE EVIDOVANÉ V DATABÁZE SCOPUS:
> Rehackova, Tamara – Pauditšová, Eva: Evaluation of green spaces in Bratislava. Boreal Envirinment Research 9, 2004, č. 6, s. 469–477
Cit. SCOPUS:
Soto, J. – Díaz, J. – Sthormes, G.: Technical note: Ornamental woody species of the university of Carabobo, Valencia, Venezuela. Revista de la Facultad de Agronomia 29, 2001, č. 1, s. 56–71

> Špaček, Robert: Mytológia pojmu dizajn. Architektúra & Urbanizmus 45, 2011, 1-2, s. 104 – 113.
Cit. SCOPUS:
Bencová, Jarmila: Design argument. Architektúra & urbanizmus 46, 2012, č. 1 – 2, s. 97 – 109.

> Lukáčová, Elena – Pohaničová, Jana: Rozmanité 19. Storočie Perfekt 2008.
Cit. SCOPUS:
Budaj, Peter: Poznámky k vybraným osobnostiam bratislavskej architektúry okolo roku 1900. Architektúra & urbanizmus 46, 2012, č. 1 – 2, s. 53 – 69.

5 ZÁVAŽNÝCH UMELECKÝCH DIEL A VÝKONOV:
ZYX Končeková Danica a kol.: Area Mittelmole Rostock-Warnemuende, medzinárodná urbanistická súťaž, 2. cena, D&K drost consult GmbH, Hamburg, Nemecko

ZZZ Pavúk, Ján: Zastupiteľský úrad SR, prestavba 2-izbového bytu na konzulárne oddelenie, Kensington Garden Palace, Londýn, Veľká Británia

ZZX Pohaničová, Jana: Architektúra 19. storočia na Slovensku, výstava, Slovenský inštitút, Praha, Česká republika

ZXZ Jelenčík, Branislav: Návrh kompletnej grafickej podpory kongresu medzinárodnej organizácie IFCCD

ZZY Závodný, Ľubomír: Cassovar II, polyfunkčný objekt, II. Etapa, PeeMDe, s.r.o., Košice

doc. Dr. Ing. arch. Henrieta Moravčíková – prodekanka pre vedu a výskum a doktorandské štúdium na Fakulte architektúry STU

Nenapodobiteľný prejav pani prodekanky Moravčíkovej sa nedá vložiť do sucho napísaných viet. Príspevok, ktorý nazvala ***PUBLISH OR PERISH (Publikuj alebo zahyň!)*** *hovoril o stave vedeckovýskumnej, publikačnej a umeleckej činnosti na našej fakulte. Spomenula, že ten, kto nepublikuje akoby nebol, stáva sa v odbornom prostredí neviditeľným. Vedecká publikačná, rovnako ako špičková umelecká činnosť je súčasne dôležitá pri akreditácii fakulty. Kto nepublikuje vo vedeckých recenzovaných periodikách, najlepšie v tých, ktoré sú sledované v databázach Scopus alebo WOS, jeho diela nie sú recenzované či citované, neprináša fakulte z hľadiska hodnotenia vedeckej a umeleckej činnosti prakticky žiaden úžitok. Isteže, aj články v dennej tlači sú dôležité pre popularizáciu našich odborov ako aj pre popularizáciu samotnej fakulty. Ak sa však naša fakulta chce radiť medzi špičkové univerzitné pracoviská na Slovensku, ťažisko činnosti jej pracovníkov musí nevyhnutne smerovať práve do vyššie spomínaných oblastí. Rovnako aj v oblasti umeleckej činnosti platí, že nie každý výsledok tvorivosti hneď patrí medzi závažné umelecké diela. Závažným sa umelecké dielo stáva až v procese jeho reflexie odbornou verejnosťou, teda po jeho zverejnení, recenzovaní, ocenení v súťaži alebo v rámci umeleckej prehliadky. Fakulta architektúry potrebuje v najbližšej akreditácii uspieť pri obhajobe aktuálne akreditovaných študijných programov. Bez náležitých výsledkov to nebude možné. Dopad neúspešnej akreditácie si vieme všetci predstaviť.*

Na záver svojej prezentácie vytiahla doc. Moravčíková jokera v podobe časopisu ALFA. Označila ho za výsledok fakulty, na ktorý je osobitne hrdá. Restart, rethink a redesign časopisu zaznamenal ohlas nielen v domácom ale aj medzinárodnom prostredí a časopis tak dnes predstavuje atraktívny a pre pracovníkov a študentov fakulty relatívne dostupný priestor na publikovanie výsledkov svojej výskumnej činnosti.

– red.–

ÚSTAV ARCHITEKTÚRY OBYTNÝCH BUDOV ÚABB = ÚSILIE _ ATELIÉRY _ BIBLIOGRAFIA _ BÁDANIE

ANDREA BACOVÁ

Podľa poriadku by sme mali začať výpočtom našich „naj" z oblasti publikačnej a umeleckej. Tento príspevok je konferenčný a má tak trochu nárok vidieť veci v širších súvislostiach, v ktorých nachádzame podstatu nášho snaženia, podstatu toho, pre čo sme si zvolili vskutku krásne povolanie, či poslanie byť pedagógom. Práca so študentami, ateliéry, prednáškova a seminárna činnosť sú základom našich aktivít. Podľa aktuálnej metodiky posudzovania a hodnotenia univerzitných výkonov im nevieme priradiť žiadne „písmenko" ani žiadnu kategóriu. Škoda. Pedagogika je chápaná ako základný, štandardný výkon, ktorý akoby nestál v ostatnom čase za to, aby sme jej venovali aspoň kúsok zaslúženej pozornosti. Určite to však nie je márne **Úsilie.**

Ú ZNAMENÁ ÚSILIE

K pedagogickým ÚSILIAM nášho ústavu patria viaceré workshopy, študentské súťaže a s tým spojené výstavy. Slúžia nielen na priamu prezentáciu našich výsledkov, ale zároveň vytvárajú aj platformu pre overovanie nových metodických postupov. Považujeme ich za základ výskumu.

Medzinárodná študentská súťaž (vypísaná v roku 2012 českou agentúrou Foibos Bohemia o.p.s.) **Rodinný dom:** očami mladých architektov bola organizovaná paralelne v Čechách, Maďarsku, Poľsku, Slovensku a Slovinsku. Jej cieľom bolo nájsť architektonické riešenie súčasných požiadaviek, ktoré by odrážalo národné špecifiká historickej a modernej architektúry bývania v rodinnom dome. Výsledky boli publikované a formou výstav prezentované na medzinárodnej úrovni – v Maďarsku, Čechách aj na Slovensku: *http://www.greatvillas.org/data/pdf/tzsoutyasniednumviesledkysouttsnue.pdf*
Víťazi jednotlivých národných kôl sa v dňoch od 14.–18.mája 2012 stretli na medzinárodnom workshope na Fakulte architektúry v maďarskom Debrecene. Tu prebehla v prvý deň workshopu aj vernisáž výstavy víťazných návrhov a ďalších vybraných prác z jednotlivých krajín. Workshop bol príležitosťou konfrontovať jednotlivé národné víťazné návrhy, debatovať o ich špecifikách, spoločných i odlišných znakoch v architektúre súčasného slovenského, českého, maďarského, poľského a slovinského rodinného domu. Ako sa k úlohe vo svojich návrhoch postavili mladí architekti –víťazi národných kôl?
Bc. Ondrej Kurek, Fakulta architektúry, STU, Bratislava, Slovensko: návrh predkladá názor na zástavbu úzkeho a dlhého pozemku (130x14m) – typického pre slovenský vidiek. Autor hľadá odpoveď predovšetkým na sociálnu funkciu bývania v rodinnom dome. Sústreduje sa na vytvorenie ústredného priestoru dennej – spoločenskej zóny, ktorá tvorí pozdĺžnu chrbticu domu. Hmotovo-priestorové riešenie zodpovedá funkčnému návrhu – forma sleduje funkciu, pričom strešná rovina je v pozdĺžnom smere postupne zvlnená a objem domu je rozdelený na dve časti. V týchto dňoch prebieha druhý ročník uvedenej súťaže (za ÚABB: A. Bacová, Ľ. Závodný). Slovenské národné kolo sponzorovala a aj v tomto roku sponzoruje firma Baumit Slovensko.

Medzinárodná študentská súťaž XELLA je súťaž s dlhoročnou tradíciou. Jej začiatok siaha do akademického roku 1996/97, kedy vo svojom 1. ročníku riešila zadanie „Rodinný dom postavený v stavebnom systéme Hebel". Vznikla na pôde Stavebnej fakulty pod odbornou garanciou Doc. Libuše Antalovej a hneď v tomto 1. ročníku sa zúčastňovala aj naša Fakulta. Súťaž od tých čias až dodnes prebieha pod organizačnou a každý druhý rok aj odbornou garanciou nášho ústavu (Ľubica Selcová). 7. ročník v akademickom roku 2001/2002 sa konal v Litomyšli a bol 1. medzinárodným. Od tohto ročníka sa súťaž tematicky koná striedavo v Čechách a na Slovensku.
V súčasnosti sa súťaž teší obľube študentov domácich a zahraničných škôl architektúry o čom svedčia počty účastníkov. V marci 2013 sa skončil jubilejný 10. medzinárodný a od vzniku súťaže už 18. ročník súťaže a zúčastnilo sa na ňom 70 kolektívov. Teší sa tiež veľkej pozornosti odborných médií, ktoré udeľujú svoje ceny. Členmi poroty bývajú renomovaní domáci a zahraniční architekti. Naša fakulta sa už po štvrtý rok umiestňuje na 1. mieste a drží si tiež dlhoročne prím v počte zúčastnených študentov. Za ÚABB sa na súťaži podieľali Ľ. Selcová – tajomník súťaže, Ľ. Závodný – člen poroty.

V ostanej dobe náš ústav priamo spolupracoval na organizácii viacerých workshopov. V novembri 2012 sa v Kojaticich konal workshop: **Participatívna architektúra – bývanie rómskej komunity.** Úlohou zadaní workshopu bolo vytvorenie návrhov jednoduchých nízkorozpočtových stavieb v spomenutej obci. Za ÚABB workshop organizovali a odborne garantovali: M. Malovaný, M. Sládek.
Ďalší medzinárodný workshop, ktorý prebiehal v marci 2013 na ÚABB v spolupráci s FA VUT Brno a FS VŠB TU v Ostrave: **Trvalá udržateľnosť modelových panelových sídlisk Bratislava–Brno–Ostrava** bol zameraný na revitalizáciu panelových sídlisk. Práca na aktuálnej téme – prognóze panelových sídlisk bola zadaná trom zmiešaným kolektívom z jednotlivých fakúlt a vznikla na základe predchádzajúcej spolupráce. Pre konkrétne zadania jednotlivých skupín boli vybrané tri panelové sídliská z každého mesta – sídlisko Devínska Nová Ves v Bratislave, sídlisko Brno – Lesná a sídlisko Ostrava – Poruba sever. Základné tematické okruhy, ktorými sa jednotlivé pracovné tímy zaoberali riešili: čo znamená udržateľnosť bývania v panelových sídliskách, ako skvalitniť obytné prostredie v celej jeho komplexnosti a ako optimálne navrhnúť možnosti rozvoja daného potenciálu obytnej štruktúry do budúcnosti.
V súvislosti s výskumným **grantom OIKODOMOS** sa ÚABB aktívne zúčastnil 3 workshopov. V apríli 2009 v Grenobli (téma: Housing for diversity), v októbri 2009 v Bratislave (téma: Effective housing), v máji 2011 v Istanbule (téma: Housing and proximity). Výstupy z workshopov, ako aj výskumná časť grantu OIKODOMOS sú publikované. Za ÚABB na grante participovali M. Malovaný, A. Bacová, Z. Tóthová.
K aktivitám nášho pracoviska patrí aj zviditeľňovanie úspechov slovenskej architektúry v zahraničí. K tomuto úsiliu prispeli:
V novembri 2008 výstava na Fakulte architektúry na univerzite v Toronte: **Súčasný slovenský rodinný dom 1989–2005/Contemporary Residential Slovak Architecture 1989–2005**, kurátorka: Andrea Bacová. Výstava bola reinštaláciou výstavy Slovenský rodinný dom 1989–2005 /Individually designed Slovak Residential Architecture 1989–2005, uskutočnenej paralelne na Fakulte architektúry STU v Bratislave a Faculty of Architecture Carleton Univerzity v Ottawe v roku 2006. K výstave bol v tom čase vydaný 2-jazyčný katalóg s rovnomenným názvom. Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, Nadácie Emila Belluša a Európskeho sociálneho fondu.

Ďalšou významnou výstavou, ktorá sa uskutočnila v novembri 2011 v Slovenskom inštitúte v Prahe bola **autorská výstava architekta Ľuba Závodného: DOMY.** „Patrila k tým, ktoré zaujali jasnou štruktúrou, prehľadným usporiadaním a predovšetkým komplexnou výpoveďou s jednoznačným autorským rukopisom. Koncepciu výstavy realizoval autor v spolupráci s fotografom Pavlom Melušom a kurátorom výstavy Matúšom Dullom. Výstava Ľuba Závodného – Domy je detailom z celku, ktorý vytvára a poskytuje komplexný pohľad na architektúru jeho domov. Je založená na jasných líniách, čistej a striedmej geometrii, priestorovej abstrakcii a v konečnom dôsledku aj na prehľadnej a fungujúcej prevádzke. Domy Ľuba Závodného sú takmer výlučne biele a sivé (s výnimkou tých, kde sa objavuje drevo), majú vždy dostatok svetla a slnka. Nádych sivo-bielej, opticky a predovšetkým koncepčne transparentnej architektúry mala ostatná pražská výstava. Potvrdila u nás už dlhšiu dobu známu kvalitu ale aj nadčasové hodnoty Závodného tvorby. Len nedávno ukončená výstava ponúkla jasný impulz – výzvu pre jej ďalšie pokračovanie – cestovanie po európskych mestách. Tieto domy – ich architektúra si takúto pozornosť rozhodne zaslúžia." (z recenzie BACOVÁ, Andrea: Ľubo Závodný – Domy, výstava na pokračovanie, ARCH 11/2011, s. 64).

A SÚ ATELIÉRY

Ateliérové zadania, ktoré riešime na Ústave architektúry obytných budov sú pripravované v úzkej súčinnosti s praxou. Zadania sú spracované ako konkrétne úlohy pre vybrané mestá na Slovensku. Vychádzajú z priamej spolupráce so samosprávou. Realizovali sme študentské projekty pre Liptovský Mikuláš, Detvu, Galantu, Devínsku Novú Ves a v akad. roku 2012/2013 projekty pre Nitru. V pedagogickom procese boli pri riešení jednotlivých úloh overované rôzne metodické postupy. Výstupy ateliérov sú publikované vo viacerých zborníkoch študentských prác. Inšpiratívnym výstupom ateliéru architektonického navrhovania I. v zimnom semestri 2012/2013 (garant: doc. M. Malovaný) bola výstava modelov riešených bytových domov

Výstava Ľubo Závodný: DOMY, Slovenský inštitút, Praha, november 2011

Plagát k súťaži a workshopom

Víťazný súťažný návrh (Rodinný dom: očami mladých architektov), Bc. Ondrej Kurek, FA STU

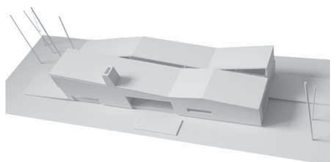

vľavo: Research by design: participatívne projekty pre Devínsku Novú Ves a Galantu

dole: Publikácie ÚABB

Výstava 3D modely pre Nitru, FA STU, Bratislava, marec 2013, foto: M.Kováč

3D modely bývania pre Nitru, uskutočnená v marci 2013. V spolupráci s hlavným architektom mesta Nitra (ing. arch. Hrozenským) bude v lete 2013 výstava inštalovaná aj v Nitre pre cieľovú skupinu širokej verejnosti. Metodiku práce s konkrétnymi 3D modelmi považujeme za mimoriadne prospešnú a dôležitú súčasť ateliérov v jednotlivých stupňoch výuky.

B JE BIBLIOGRAFIA

K významným publikačným aktivitám (Edícia: zborníky) nášho ústavu patria:
1. **Študentské mestské zásahy a vízie – Devínska Nová Ves**, Bratislava. Slovenská technická univerzita, 2012, ISBN 978-80-227-3657-2
2. **Architektonické vízie mesta Galanta: Teória – Projekty**. Slovenská technická univerzita 2012. ISBN 978-80-227-3807-1
Zborníky sumarizujú výsledky pedagogickej práce – študentské projekty pre konkrétne lokality z praxe a zároveň dokladujú overovanie novej metodiky výuky (research by design).

3. **Vedecká monografia:** Vera Kapeller (Hg.): Kapeller. V., Huemer, J., Gollner, Ch., Bacová, A., Puškár, B., Moravčíková, H.: Plattenbausiedlungen – Erneuerung des baukulturellen Erbes in Wien Bratislava, Frauhofer IRB Verlag, 2009, ISBN 978-3-8167-7665-9
vydaná v zahraničnom vydavateľstve (kategória AAAI) sumarizuje 3 ročný výskum INTERREG III A. Je rozsiahlou sondou do problematiky panelových sídlisk vo Viedni a v Bratislave. Problematika je posudzovaná z viacerých hľadísk – historického, kultúrno-spoločenského, sociálneho, demografického, stavebno-technického, urbanisticko-architektonického a ďalších. Súčasťou publikácie je prezentácia výsledkov projektu komplexnej obnovy panelového bytového domu v Bratislave, ale aj výsledkov medzinárodnej študentskej súťaže: „Panelové sídliská – moderné bývanie budúcnosti?", ktorej sa v roku 2004 zúčastnili študenti FA STU v Bratislave a TU Viedeň.

4. Niekoľkoročný výskum v oblasti architektúry súčasných slovenských rodinných domov je premietnutý do publikácie: Bacová, Andrea: **Nové koncepty v architektúre rodinných domov na Slovensku**, Slovenská technická univerzita Bratislava, 2008, ISBN 978-80-227-2925-3. Výskum v tejto oblasti ďalej rozširuje a aktualizuje periodická publikácia **Nové rodinné domy**, ktorá mapuje aktuálny stav architektúry rodinných domov na Slovensku a zároveň definuje nosné odborné témy v tejto oblasti. Od roku 2001 vyšlo postupne vo vydavateľstvách Archpress a Eurostav 12 pokračovaní tejto publikácie. Spolu s ostatnou publikáciou **Nové rodinné domy XII** (BACOVÁ, Andrea (ed.).: Nové rodinné domy XII, Eurostav, september 2012, ISBN 978-80-89228-34-8) je takto zmapovaných viac ako 110 realizovaných individuálne projektovaných slovenských rodinných domov v období 1989–2012, čo predstavuje viac ako 20 ročnú periódu vývoja v tomto segmente.

5. Oblasť architektúry bytových domov na Slovensku mapuje publikácia:

Bacová, Andrea (ed.): **Bytové domy na Slovensku**, Eurostav 2007.s.174, ISBN 978-80-89228-13-3. Recenzuje 12 realizovaných bytových domov a komplexov z období rokov 2004–2007. Publikácia je členená na 3 samostatné časti: Teória–Recenzie–Diskusia. Autorsky sa na nej podielali: A. Bacová, J. Ilkovič,A. Iringová,L. Rollová, E. Szolgayová a L. Vitková. Jednotlivé realizácie recenzovali: A. Bacová, Z. Čerešňová, K. Gregor, D. Končeková,Ľ. Selcová, Z. Tóthová, P. Vodrážka. Publikáciu lektorovali: R. Špaček, J. Šujan.

B JE AJ BÁDANIE

K vedecko-výskumným aktivitám ústavu patrí aktívna účasť na konferenciách. V novembri 2012 sme zorganizovali 1. ročník konferencie s medzinárodnou účasťou: **Fenomén bývania v kontexte architektúry 21.storočia.** Sprievodným programom konferencie bola výstava **ReLive**, ktorá mapovala architektúru aktuálnych slovenských realizovaných diel v oblasti bývania. Zborník prednášok z konferencie vyšlo v apríli 2013.

V novembri 2012 prebiehal už 6-ty ročník medzinárodnej odbornej konferencie **Komplexná obnova bytových domov 2012**, ktorej sa pravidelne zúčastňujú pedagógovia ÚABB od jej prvého ročníka. Jednak ako prednášajúci, ale i ako odborní garanti a členovia prípravného výboru konferencie (A.Bacová) a garanti sekcie venovanej architektonickým témam v tejto oblasti. Ostatný ročník konferencie sa v rámci IV sekcie: Architektúra (odborná garantka A.Bacová) zaoberal Novými trendami v architektonickej obnove fasád. V rámci IV. sekcie prednášali A. Bacová, B. Puškár, P. Lovich, E. Vráblová a V. Šlachtovský.

Ďalších dvoch konferencií: **Architektura v perspektivě (Ostrava), Nowoczesnosc w architeturze (Gliwice)** sa počas roka 2012 zúčastnili viaceří pedagógovia ústavu.

Aktuálnou bádateľskou aktivitou, ktorá na ústave momentálne prebieha je riešenie medzinárodného grantu **Creating the Future: Regiogoes.** Cieľom projektu REGIOGOES je analýza sídelných, kultúrnych a stavebných potenciálov pohraničného regiónu a na základe tohto podkladu vypracovanie návrhov praktických postupov pre plánovanie. Projekt podporuje atraktivitu regiónu, vyzdvihuje stavebno-kultúrne dedičstvo a vytvára štruktúry umožňujúce identifikáciu, ktoré zvýšia kvalitu života a bývania. Zaoberá sa výskumom energeticky úsporných a ekologických foriem bývania, v prvom rade vypracovaním konkrétnych návrhov nových urbanistických a obytných štruktúr a zároveň rieši aj a adaptáciu existujúcich priestorových a stavebných štruktúr v regióne. Výsledky budú prezentované vo forme konkrétnych pilotných projektov a realizačných štúdií.

K bádaniu priradíme v tomto príspevku aj umeleckú činnosť. Do tých najvýznamnejších, podľa smernice FASTU kategórií patria **realizácie hosťujúceho profesora Luba Závodného:** Cassovar 1. a 2. Etapa, 2011–2012 (kategória ZZY), rodinné domy 123, Bratislava, 2011, (kategória YXV), rodinný dom Červeňova, Bratislava, 2011 (kategória YVV), rodinný dom Záhorská Bystrica, 2011 (kategória YXV).

Hosťujúci profesor Lubomír Závodný bol za svoju činnosť ocenený viacerými významnými architektonických cenami: Cenou Dušana Jurkoviča za centrálu VÚB v roku 2000, Cenou Stavba roka za obytný dom Nad Lúčkami v roku 2000, Cenou ARCH za rímskokatolícky kostol v Bratislave v roku 2000, Cenou ARCH za Dom nábytku Atrium Bratislave v roku 2004, Cenou Stavba roka za Polyfunkčný objekt Ingsteel v roku 2005. Je laureátom Ceny CE.ZA.AR 2006 a 2009, laureátom Krištáľového krídla, 2009 a zároveň sa stal aj Osobnosťou architektúry a stavebníctva ASB, 2009 a 2010.

– doc.Ing.arch. Andrea Bacová, Phd.
vedúca Ústavu architektúry obytných budov –

na príprave textu a prezentácie ku konferencii spolupracovali: E. Vráblová, Ľ. Selcová, M. Malovaný, Ľ. Závodný, K. Baňáková, M. Sládek, M. Czafik

Grant: Creating the future: Regiogoes

Ľ. Závodný, rodinný dom Záhorská Bystrica, 2011, foto: P.Meluš

Zborníky z konferencií

obr.č.1

ÚSTAV ARCHITEKTÚRY OBČIANSKYCH BUDOV

ŠTEFAN POLAKOVIČ

1. VÝSKUMNÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

Pri popise najvýznamnejších výstupov vedeckej a publikačnej činnosti na Ústave architektúry občianskych budov je nutné uviesť, že výskum sa v rôznych zoskupeniach pracovníkov venuje viacerým motívom, ktoré možno rozdeliť do nasledujúcich vedných zameraní:

> **„Univerzálne navrhovanie / Design for All"** je metóda architektonickej tvorby, ktorá sa zaoberá navrhovaním fyzických prostredí a produktov tak, aby boli užívateľné pre všetkých ľudí v čo najväčšej možnej miere bez toho, aby bola nutná adaptácia alebo špecializovaný dizajn (Ron Mace). Hlavným cieľom takto orientovanej tvorby je teda zvýšenie užívateľskej kvality prostredia a predchádzanie vytváraniu akýchkoľvek bariér. Uplatňovanie princípov Univerzálneho navrhovania a „Design for All" patrí medzi priority „Európskej stratégie pre oblasť zdravotného postihnutia 2010–2020 – Obnovený záväzok vybudovať Európu bez bariér" [1], pretože je jednou z dôležitých podmienok dosiahnutia sociálnej udržateľnosti.

> **Digitálna architektúra**, ktorá je zaujímavou novou oblasťou v architektúre. O túto tému je záujem študentov i mladých absolventov, pretože je v súlade s súčasnými architektonickými trendmi. Oblasti záujmu sú hlavne parametrické navrhovanie a organické modelovanie a ich estetické zvládnutie. Vyžaduje však širšie zázemie hlavne vo vybavení ako hardvérovom tak softvérovom, ktoré je možné zabezpečiť väčším grantom. To sa nám napriek úsiliu (3 neschválené návrhy) nedarí získať.

> **Typologická orientácia** – na aktuálne problémy občianskej vybavenosti v rámci zamerania ústavu. Predpokladáme sústredenie hlavne na problémy Bratislavy, kam je možné situovať aj zadania pre študentov pre overenie teoretických predpokladov. Jej výstupom je napríklad konferencia a zborník ŠOVBA 2012 (viď nižšie) a iné výhľadové aktivity.

> **Orientácia na vlastný proces architektonickej tvorby** ako umeleckej činnosti. Jej výsledkom je zatiaľ voľba súčasných tém doktorandských prác ako i použitie v konkrétnej tvorbe, v budúcnosti predpokladané aj iné (napr. publikačné) aktivity. Zameranie na obecnejšie a teoretickejšie východiská navrhovania súčasnej architektúry prehlbujú tvorivé zameranie pracoviska.

> **Orientácia na problematiku nízkoenergetických budov.** V tejto oblasti sa riešila tematicky zameraná grantová úloha a je záujem ju rozpracovať aj v budúcnosti.

> **Univerzálne navrhovanie - nová metóda bezbariérového navrhovania v architektúre, urbanizme a dizajne, ktorá podporuje integráciu diskriminovaných skupín ľudí do života spoločnosti**, MVTS, grant MŠ SR, riešitelia - Samová, M., Čerešňová, Z., Keppl, J., Korček, P., Puškár, P., Rollová, L., Szobiová, E., Špaček, R., Vitková, Ľ., Zborteková, K., doba riešenia 2007-2009

V súčasnosti rieši kolektív CEDA výskumný projekt:

> **Univerzálne navrhovanie prostredia v súlade s požiadavkou inklúzie zdravotne limitovanej populácie do vzdelávacieho a pracovného procesu**, VEGA 1/0996/11, grant MŠ SR - riešitelia projektu - Samová, M., Čerešňová, Z., Rollová, L., Korček, P., Končeková, D., doba riešenia 2011-2014

Podané projekty:
Leonardo da Vinci: **„Town for All – European Priority"** (2013 – 2015) - medzinárodný projekt Európskej komisie, žiadateľ ARVHA, Paris, kolektív CEDA je jedným z partnerov projektu

Európsky sociálny fond: „Podpora procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb" Národný pilotný projekt, žiadateľ Fond sociálneho rozvoja SR, kolektív CEDA je jedným z partnerov projektu

Najvýznamnejšie publikácie kolektívu CEDA:

> SAMOVÁ M., ČEREŠŇOVÁ Z., KORČEK P., MAJCHER, S., ROLLOVÁ L.:
Tvorba bezbariérového prostredia. Základné princípy a súvislosti. – Bratislava: Eurostav, spol.s.r.o., 2008. ,139 s.,ISBN 978-80-89228-10-2

> SAMOVÁ M., ČEREŠŇOVÁ Z., KORČEK P., KONČEKOVÁ. D., ROLLOVÁ L.:
Tourism for All: 1. part – Lectures. Bratislava – Poprad, May 5–17, 2008. – Bratislava: Fakulta architektúry STU, 2008., 66 s. ISBN 978-80-969981-8-0. - ISBN 978-80-969981-6-6

> SAMOVÁ M., ČEREŠŇOVÁ Z., KORČEK P., KONČEKOVÁ, D., ROLLOVÁ L.:
Culture for All: IP ERASMUS- Design for All – Universal Design. – Bratislava: STU v Bratislave FA, 2009. – 86 s. ISBN 978-80-970177-0-5

> MAJCHER, S.: Humanizácia nemocničného prostredia. Úloha architektúry v redukovaní stresu pacienta: Bratislava: STU FA, 2009. - 147 s. - ISBN 978-80-227-3145-4

> KORČEK, P.: Bezbariérové navrhovanie vybraných druhov dopravných stavieb:
Prestupové uzly železničnej a autobusovej dopravy. – Bratislava: Fakulta architektúry STU, 2010, 125 s., ISBN 978-80-227-3401-1

> ROLLOVÁ, L.: Bezbariérový turizmus. Nároky osôb so zdravotným postihnutím na ubytovacie zariadenia a služby. Bratislava: Výskumné a školiace centrum bezbariérového navrhovania CEDA Fakulta architektúry STU, 2010., 119 s. – ISBN 978-80-970177-1-2

1.2. INÉ OBLASTI ZAMERANIA VÝSKUMU

Za obdobie posledných 5 rokov boli vyriešené nasledujúce grantové úlohy:

> **Voľné modelovanie v architektúre,** grant MŠ SR VEGA č. 1/0851/08. Riešitelia projektu: Šimkovič, V. (hlavný riešiteľ), Bencová, J., Žitňanský, M., Uhrík, M., Velichová, D., Kolláth, Ľ., Bátor, J., Vrtáková, A. Doba riešenia 2008–2010

> **Digitálna architektúra FA STU 2010**, grant Fondu E. Belluša č. 28/2009:, hlavný riešiteľ Šimkovič, V. Doba riešenia 2009

> **Definovanie a transformácia vplyvu nových technologických systémov do princípov navrhovania obytných a občianskych budov**, grant MŠ SR VEGA 1/0859/08. Riešitelia projektu: Budiaková, M. (hlavný riešiteľ) Šimkovič, V., Andráš, M., Oravcová, E., Budkeová, B., Selcová, Ľ., Žalman, P., Puškár, B., Vodóczová, Ľ., Vaňharová, M., Vasaráb, V., Chlebo, M. Doba riešenia 2008–2010

Najvýznamnejšie publikácie:

> ŠIMKOVIČ, V.: Knižnice v informačnom veku, Nakladateľstvo STU Bratislava, 2010, 99 strán, ISBN 978-80-227-3415-8

> ŠIMKOVIČ, V. a kol.: Digitálna architektúra FA STU 2009, Nakladateľstvo STU Bratislava, 2009, 108 strán, ISBN 978-80-227-3220-8

> ŠIMKOVIČ, V. a kol.: Digitálna architektúra FA STU 2010, Nakladateľstvo STU Bratislava, 2010, 98 strán, ISBN 978-80-227-3412-7

Jedným z významným výstupov výskumu, ktorý reaguje na aktuálne problémy občianskej vybavenosti v rámci zamerania ústavu, je aj organizácia I. Vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou: **„ŠOV(BA) 2012 – Špičková občianska vybavenosť Bratislavy".**
Príspevky účastníkov konferencie boli zverejnené v zborníku referátov:

> ORAVCOVÁ, E., NAHÁLKA, P. (ed).: ŠOVBA 2012 **Špičková občianska vybavenosť Bratislavy.** Zborník referátov z I. ročníka vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou, Nakladateľstvo STU Bratislava, 2012, ISBN 978-80-227-3844-6

Konferencia mala u odbornej verejnosti priaznivý ohlas a preto sa predpokladá, že aj v nasledujúcich rokoch sa budú organizovať podobne zamerané podujatia.

2. UMELECKÁ ČINNOSŤ

Na ústave architektúry občianskych stavieb majú **evidované závažné umelecké diela a výkony väčšieho rozsahu hlavne doc. Márius Žitňanský, doc. Vladimír Šimkovič a Ing. arch. Alexander Schleicher.** Za posledných 5 rokov sú na portáli CREUČ evidované viaceré závažné umelecké diela a výkony zaradené do kategórie Z., pre ilustráciu uvádzame niekoľko príkladov:

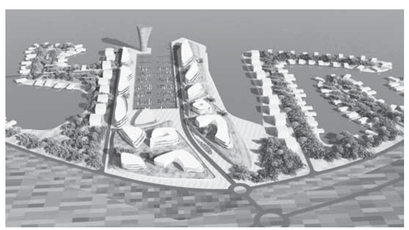

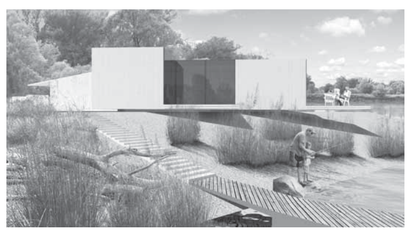

obr. č. 2-3: Objekty Danubia parku v Čunove

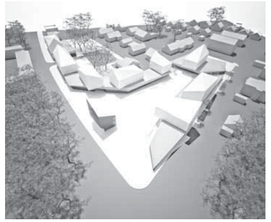

Obr. č. 4 Castellum – nové centrum Rusoviec

Obr. č. 5 – Múzeum II. sv. vojny Gdańsk

OBR. Č. 1
ŽITŇANSKÝ, M. (33%), ŠIMKOVIČ, V. (33%),, GONDA, P. (33%): **Hotel v Banskej Bystrici**, Súťažný návrh verejnej anonymnej urbanisticko--architektonickej súťaže, 2. Cena, 2010 (kategória ZXV)

OBR. Č. 2-3
ŽITŇANSKÝ, M. (25%), ŠIMKOVIČ, V. (25%), GONDA, P. (25%), MARKO, O., LÉNYI, P., HARČARÍK, M. (spolu 25%): **Objekty Danubia parku v Čunove. Objekt R-dom.** Verejná anonymná urbanisticko- architektonická súťaž: 2. Cena, 2011 (kategória ZYY)
ŠIMKOVIČ, V., ŽITŇANSKÝ, M.: **Súťažný návrh objektu Danubia parku v Čuňove: Kategória Objekt A dom & Centrum;** Súťažný návrh v Kategórii Objekt A dom & Centrum – odmena; 2011 (kategória ZYY)

OBR. Č. 4:
ŽITŇANSKÝ, M. (30 %), ŠIMKOVIČ, V. (30 %), TARTAL, M. (20 %), VALÚŠEK, M. (20 %): **Castellum – nové centrum Rusoviec**, súťažný návrh verejnej anonymnej urbanisticko-architektonickej súťaže, 1. cena znížená, 2010 (kategória ZVV)

OBR. Č. 5:
SCHLEICHER, A. (25 %), LICHVÁR, Š, LICHVÁROVÁ, M., PETRÁŠ, M.: **Múzeum II. svetovej vojny Gdańsk, Poľsko,** Architektonický návrh novostavby objektu Múzea II. svetovej vojny. Dátum zverejnenia 2010; (kategória ZYZ)

OBR. Č. 6:
SCHLEICHER, A. (25 %), LICHVÁR, Š, LICHVÁROVÁ, M., PETRÁŠ, M: **Architektonicko-urbanistické riešenie Kasární KULTURPARK, Košice Súťaž s medzinárodnou účasťou;**
Výstava súťažných návrhov. Dátum zverejnenia 2010; (kategória ZYY)

3. OCENENIA DIPLOMOVÝCH PRÁC VEDENÝCH NA ÚAOB

K najvýznamnejším oceneniam študenstských prác patrí **Cena Prof. Jozefa Lacka**, ktorá sa udeľuje za najkvalitnejšie komplexné naplnenie požadovaných kritérií súťaže o najlepšiu diplomovú prácu v aktuálnom akademickom roku.

CENU PROF. JOZEFA LACKA získal absolvent:
Ing. arch. Andrej OLAH,
téma Diplomovej práce: **Performance center**
Vedúci Diplomovej práce: doc. Ing. arch. Márius Žitňanský, PhD. (2010)

Ďalšie ocenenia:
Odmena PRO FUTURO – odmena za najpozoruhodnejšie vizionárske kvality riešenia:

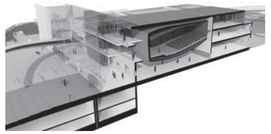

Obr. č. 6 Kasárne „Kulturpark" Košice

Ing. arch. Andrej KEŠIAR,
téma: **Výškový objekt VMC Bratislava-Petržalka, Bratislava,**
Vedúci diplomovej práce: Doc. Ing. arch. Márius Žitňanský, PhD. (2008)

Odmena PRO HUMA – odmena za najlepšiu úroveň riešenia humanizácie prostredia:

Ing. arch. Gellért OSTROZÁNSKY,
téma: **Education center Nairobi, Keňa,**
Vedúci diplomovej práce: doc. Ing. arch. Akad. arch. Peter Puškár, PhD. (2010)

– Ing. arch. Štefan Polakovič – vedúci Ústavu architektúry občianskych budov –

1] COM(2010) 636 final: European Disability Strategy 2010–2020. A Renewed Commitment to a Barrier-Free Europe. Dokument vydaný 15.11. 2010 v Bruseli

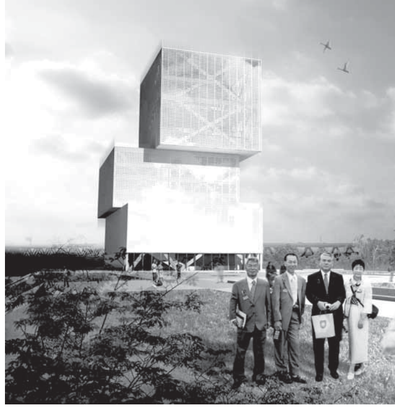

Obr. č. 7 – Performance center

VDNCH[1] UEEA

JULIÁN KEPPL

Téma minuloročnej učiteľskej konferencie bola, podľa môjho názoru taká „slovenská", nariekanie sa nám darí. Sme už ale súčasťou aj inej Európy, „našimi" peniazmi môžeme platiť vo väčšine európskych krajín. Pre krajiny situované viac na západ je príznačná hrdosť na úspechy, ktoré dosiahli, resp. dosahujú. Aj chváliť sa vedia viac s noblesou ako vystatovačnosťou. Nám to tak veľmi nejde, skôr sme vystatovační ako hrdí, ak opomeniem vystatovačnú hrdosť. Preto som sa prezentácie úspechov pracoviska, ktoré mám česť viesť, trochu obával.

Úloha, ktorú som dostal znela: vybrať 5 až 10 znamenitých výkonov pracovníkov UEEA, ktoré dosiahli v rokoch 2008–2012, t.j. za obdobie 5 rokov. Dôraz klásť na taký druh výkonov, ktoré sú významné pre nastávajúcu akreditáciu. Čo teda vybrať? Úloha zdanlivo jednoduchá, ak vezmeme do úvahy kritériá Akreditačnej komisie, resp. to, čo sa považuje za špičkový výkon, napr. výstup z výskumného projektu publikovaný v karentovanom periodiku, alebo v knihe, ktorá vyšla v niektorom z renomovaných zahraničných vydavateľstiev ako Elsevier, Springer, alebo získanie prestížneho medzinárodného uznania, ako napr. Pritzkerova cena za architektonické dielo. Napriek tomu, že podobné výstupy sme za uplynulé roky, žiaľ, nedosiahli, predsa len tento „návod" mi trochu pomohol pri výbere z viac ako 250 publikačných, tvorivých a projektových výkonov, ktoré za 5 rokov vyprodukovalo 11 pracovníkov UEEA (do 31. 12. 2012 aj doc. Bencová).

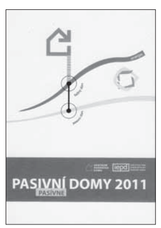

KĽÚČ K VÝBERU VÝKONOV
V prvom rade som siahol po výkonoch, ako napr. knižná publikácia, vedecký článok evidovaný v niektorej z databáz (Scopus), významný výsledok tvorivej činnosti, ktorý zaznamenal ohlas v odbornej verejnosti. Potom som uprednostnil tie výkony, ktoré významom prerástli hranice Slovenska a nakoniec som siahol na tie, ku ktorým som mal, alebo od kolegov získal nejaké podklady. Aby som sa vyhol robeniu „rebríčka znamenitých výkonov", pomohol som si chronológiou a vybrané výkony zoradil podľa rokov.

2008
Výsledok, ktorý sa prelínal medzi tvorivou a publikačnou činnosťou bola akcia orientovaná na experiment a prostredie a podporovaná Britskou radou **Platforma – verejný objekt – Platform – a public object** (*Platforma – verejný objekt. Platform – a public object.* Bratislava: British Council, 2008. 88 s., ISBN 978-80-969966-4-3). Akcie, ktorá sa uskutočnila v Košiciach a doznala aj zahraničný ohlas, sa aktívne zúčastnil Martin Uhrík, ktorý bol aj editorom dvojjazyčného katalógu.

V odbornom časopise ASB – Architektúra-Stavebníctvo-Bývanie bol publikovaný ohlas na realizované dielo Keppl, J., Keppl, M.: **Centrálny zásobný sklad UNIPHARMA, a.s. v Bojniciach** Jakušová, M.: *Unipharma v Bojniciach má nový sklad,* ASB č.3/2008, XV. roč., vyd. JAGA str.68-72 ISSN 1335-1230. Túto stavbu si na svoju reklamu v knihe Andrew Wattsa Moderné

fasády vybrala firma Makrolon a v seminárnej práci ako významné dielo priemyselnej architektúry ju spracovala študentka brnianskej Fakulty architektúry.

Ale tým najvýznamnejším výsledkom v roku 2008 bolo vydanie knihy autorského kolektívu pod vedením kolegov Henricha Pifka a Roberta Špačka **Efektívne bývanie** (Pifko, Henrich, Špaček, Robert, Krajcsovics, Lorant, Zervan, Marian, Kierulf, Bjorn, Kierulfová, Zuzana, Martin, Patrik, Pifková, Tatiana, Šimkovicová, Lubica, Šimkovič, Vladimír, Poláková, Katarína: *Efektívne bývanie*. Bratislava: Eurostav, 2008. 174 s. ISBN 978-80-89228-16-4). Kniha doznala rad ohlasov v odbornej verejnosti, azda najvýznamnejší bola recenzia uverejnená v časopise ARCH, ktorú napísala doc. Andrea Bacová.

2009
Rok 2009 možno začať ďalšou knihou **Digitálna architektúra**, ktorú napísal náš špecialista na počítačovú mágiu Martin Uhrík (Uhrík, Martin: *Digitálna architektúra*. Bratislava: Eurostav, 2009. 148 s. ISBN 978-80-89228-25-6). Recenziu napísal prof. Zervan (Marian Zervan: *Nové usporiadanie digitálnej architektúry* In: ARCH 07-08/2010) a ohlasmi prerástla aspoň za hranice rieky Moravy. Ako oponenti alebo účastníci obhajob dizertačných prác českých kolegov sme mali možnosť zistiť, že kniha je citovaná najmä tamojšími doktorandmi, ktorí sa zaoberajú témou digitálnej architektúry.

Ďalším významným publikačným výstupom bola vedecká štúdia **Súčasné trendy riešenia nízkoenergetických budov**, publikovaná v našom jedinom „skopusovom" periodiku Architektúra urbanizmus. (Krajcsovics, Lorant: *Súčasné trendy riešenia nízkoenergetických budov.* Architektúra a urbanizmus: Časopis pre teóriu architektúry a urbanizmu roč. 43, č.1-2. s. 99--115. ISBN 0044 8680).

Ďalším publikovaným výstupom, tento raz z pedagogickej oblasti, bolo moje vystúpenie na 12. stretnutí dekanov a zástupcov Európskych škôl architektúry v rámci programu ENHSA (European Network of Head of European Schools of Architecture) v Chanii na ostrove Kréta. Témou bola výmena skúseností z dopadu bolonského procesu na vzdelávanie architektov. (Keppl, Julián: *Bologna 10 years after: Are we really more harmonised?: Introductory panel* In Bologna 10 Years After. A Critical Mapping of the European Higher Architectural Education Area:

12th Meeting of Heads of European Schools of Architecture. Thessaloniki: European Association for Architectural Education, 2010, s. 39–41. ISBN 987-2-930301-44-0).

2010
Z hľadiska výstupov z výskumnej činnosti bol rok 2010 najplodnejším. Zhrnutím výstupov z grantového projektu VEGA 1/0847/08 Solárne mestá bola rovnomenná publikácia, ktorej editormi boli naši mladí kolegovia Lorant Krajcsovics a Lukáš Šíp. (Krajcsovics, L., Šíp,L. (editori): *Solárne mestá: Uplatnenie stratégie solárnych miest v podmienkach Slovenska.* Výstup z VEGA 1/0847/08 Solárne mestá: Uplatnenie stratégie solárnych miest v podmienkach Slovenska. Bratislava: Fakulta architektúry STU, 2010. 100 s. ISBN 978-80-227-3333-5.) Recenziu na túto publikáciu napísal dekan Fakulty architektúry VUT v Brne doc. Jozef Chybík, čo je dokladom, že aj táto publikácia sa dostala až za rieku Moravu.

Významným tvorivým i pedagogickým výstupom bola akcia **art space in grey zone**, súbor študentských projektov študentov UEEA a Katedry konceptuálnej tvorby Viedenskej technickej university. Výsledky návrhov boli vystavené v SNG v Bratislave. (*art space in grey zone 15 x architecture for tranzit*, výstava projektov v SNG, Bratislava jún 2010, kolektívna výstava a kurátorstvo, spolupráca: Vienna University of Technology – Department of Concept and Design (prof. Pálfy) & Slovak University of Technology in Bratislava – Institute of Ecological and Experimental Architecture (Mrg.art. M.Uhrík).

Z hľadiska medzinárodného uznania azda najvýznamnejším výsledkom bolo ukončenie Európskeho výskumného projektu **Designing out of Crime – Crime prevention through Environmental Design**, ktorého som sa zúčastnil s kolegom prof.Špačkom, ale na ktorom ako jedna z prednášateliek na bratislavskej odbornej časti participovala aj pani dekanka doc.Vítková, ďalej kolegyňa Macháčová a moja doktorandka Lucia Benkovičová. Projekt prebiehal v rokoch 2008–2010 za účasti väčšiny európskych krajín. (Európsky projekt Designing out of Crime – Crime Prevention through Environmental Design (CPTED) JLS/2007/ISEC/FPA/C1/024 v rokoch 2008-2010). Účastníkmi tohto projektu sme sa stali vďaka našim pokusom v študentských ateliéroch o zlepšenia prostredia panelákových sídlisk ešte na prelome 80. a 90. rokov minulého storočia a výsledkom grantového výskumu VEGA na tému komplexného vnímania prostredia. Vyvrcholením projektu bola medzinárodná konferencia v Írskom meste Cork na tému Designing Safer Communities, kde sme mali možnosť garantovať jednu sekciu venovanú vzdelávaniu a prednieseť hlavný referát. Európska komisia tento projekt vyhodnotila ako „VÝBORNÝ". Tu nemôžem neripomenúť, že hodnotitelia EK sú veľmi nároční a takéto hodnotenie nie je všeobecne udeľované.

Musím spomenúť ešte jedno uznanie, ktoré sa dostalo pracovníkovi nášho ústavu. Vydavateľstvo Eurostav vydalo knihu **Rozhovory o architektúre**, kde z oslovených najvýznamnejších osobností slovenskej architektonickej scény bol a je náš vzácny kolega prof. Robert Špaček.

2011
Výstupom za rok 2011, ktorý by zodpovedal požiadavkám Akreditačnej komisie bolo vystúpenie kolegyne Kláry Macháčovej a Loranta Krajcsovicsa na medzinárodnej konferencii Pasívny dom 2011 a publikovanie príspevku o **Slnečnom obale** v recenzovanom zborníku (Macháčová, Klára – Keppl, Julián – Krajcsovics, Lorant: *Slnečný obal*. In Pasívní domy 2011. Brno: Centrum pasivního domu, 2011, s. 105–115. ISBN 978-80-260-0563-6.), kde sme zhrnuli naše výsledky z ateliérov za posledné tri roky.

Ďalším významným výsledkom bolo moje vystúpenie ako pozvaného prednášateľa na medzinárodnej konferencii o architektonickom výskume na škole architektúry Univerzity Lusofóna v Lisabone. Prednášku o našich skúsenostiach z výskumu v architektúre a o architektúre si organizátori konferencie vyžiadali na publikovanie v ich vedeckom periodiku, žiaľ, doteraz sa zborník s vyžiadanými referátmi nepodarilo vydať.

2012
Jedným z ohlasov na spomínaný európsky projekt Designing out of Crime – Crime Prevention through Environmental Design bolo pozvanie, ktoré som dostal z Rigy. Bol som pozvaným prednášateľom na školení CEPOL 45/2012 v Rige 12.–16.06.201, kde som mal prednášku na tému: **„Slovenské skúsenosti so zavádzaním témy tvorby bezpečného prostredia do vzdelávania architektov"**. Referáty, ktoré odzneli boli publikované s využitím elektronického média – USB kľúč, žiaľ, pri dynamike a operatívnosti týchto podujatí organizátori niekedy nestihnú napr. získať pre publikáciu ISBN, čo devalvuje inak znamenitú úroveň obsahu publikácie (autori tejto elektronickej publikácie sú špičkoví odborníci z Holandska, Írska, Dánska, Maďarska i Slovenska).

Ocenením za tvorivú činnosť bolo udelenie ceny Fenix Kultúrna pamiatka roka 2011 Mgr Jozefovi Lenhartovi, architektom Jane a Pavlovi Gregorovcom za komplexnú obnovu Jasenákovho kaštiela v Tomášove. Aj keď tento výstup bezprostredne nesúvisí so zameraním nášho pracoviska, podieľala sa na ňom aj naša pacovníčka doc. Gregorová.

Roky 2011 a 2012 sa môžu zdať chudobnejšie, pokiaľ hodnotíme len tie najvýznamnejšie výstupy. Boli to ale aj roky prípravy ďalších výskumných projektov domácich I zahraničných a aj neúspešných pokusov získať na ne financie. Veríme, že energiu, ktorú sme príprave projektov venovali zúročíme v ďalších rokoch. V tomto roku sme uspeli s projektom VEGA (L.Krajcsovics) a pokúsame sa zapojiť do dvoch medzinárodných projektov. Tu sa už ale dostávame k žolíkovi (joker), ktorý nám organizátor konferencie pridelil. Dovolil som si siahnuť aj na druhého žolíka, ten vlastne patrí fakulte, ale ako člen nášho ústavu mal som možnosť sa o tento „žolíkový" výsledok dosť podstatne pričiniť, časť výsledku teda patrí aj na náš ústav.

ŽOLÍKY
Prvým našim žolíkom nie je konkrétny výstup. Žolíkom, ktorým sa môžeme popýšiť, nielen ako ústav ale aj ako fakulta, je tematická orientácia pracoviska. Po dvadsaťročnom snažení, kedy občas sme boli vnímaní ako istá úchylka, alebo krátkodobá módna vlna oportunistických aktivistov, sa ekologická, „zelená" alebo udržateľná architektúra stáva štandardom, ktorý hlása Architektonická rada Európy (ACE), Európska komisia, rad významných svetových inštitúcií, ako napr. Rada pre zelené budovy (Green Building Council) a množstvo firiem (napr. VELUX). „Legalizácia" ekologickej či udržateľnej architektúry nám otvára dvere do sveta k širšej medzinárodnej spolupráci a verím, že tieto otvorené dvere využijeme. Ústav svojim vzdelávacím i výskumným programom reaguje na požiadavky iniciatívy 202020 obsiahnuté v Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov, ale aj iniciatívy ACE a ďalších firiem (napr. VELUX) a nevládných organizácií (Slovenská rada pre zelené budovy – SKGBC), ktoré usilujú o projektovanie a realizáciu budov i urbanistických komplexov v duchu stratégie udržateľného rozvoja

.

Druhý žolík nie je ústavný ale fakultný. Je ním oznámenie Komisie zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie 14.12.2010 o uznaní našich inžinierskych študijných programov „Architektúra" a „Urbanizmus", diplomov, ktoré vydáva STU a titulu Ing.arch. Znamená to, že po získaní 3-ročnej praxe predpísanej SKA, dáva našim absolventom možnosť uchádzať sa o výkon povolania „architekt" vo všetkých 27 krajinách Európskej únie bez ďalšieho dokladovania odbornej kvalifikácie (Smernica 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií). Tomuto uznaniu predchádzalo niekoľko rokov príprav. Od r. 2006 som na príprave podkladov pre hodnotenie pracoval hlavne s prof. Kováčom, s grafmi a štatistikou nám pomáhal Pavel Nahálka a v Bruseli sme prezentovali študijné programy Architektúra a Urbanizmus s kolegyňou doc. Vitkovou,. Naše študijné programy posudzovali experti z Európskej komisie pre uznávanie odbornej kvalifikácie, väčšinou poprední pedagógovia z európskych architektonických škôl. V tomto náročnom medzinárodnom hodnotení sme obstáli, čo dúfam bude žolíkom, ktorý vezme do úvahy aj Akreditačná komisia. Ak ale máme v ruke esá, žolíky až tak nepotrebujeme. V štandardnej kartovej sade sú štyri esá, v mojej ústavnej zostave je ich určite viac.

– prof. Ing. arch. Julián Keppl, PhD., vedúci Ústavu ekologickej a experimentálnej architektúry FA STU –

1) Názov príspevku je parafrázou na VDNCH – Vystavka Dostiženij Narodnovo Chozjajstva – Výstava úspechov národného hospodárstva. Je to aj názov pozoruhodného výstavného areálu v Moskve, súboru asi najznamenitejších realizácií socialistického realizmu a jedného z 5 miest, ktoré by návštevník Moskvy mal rozhodne navštíviť (Červené námestie a Leninovo mauzóleum, Kremeľ, Tretiakovská galéria, VDNCH a kaviareň Puškin).

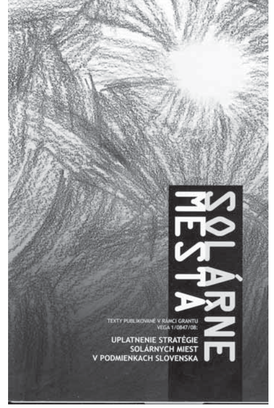

7. Slovensko oznámilo tieto dodatočné tituly architekta (príloha V, bod 5.7.1, k smernici 2005/36/ES):

Štát	Doklad o formálnych kvalifikáciách	Orgán udeľujúci doklad o kvalifikácii	Doplňujúce osvedčenie ku kvalifikáciám	Referenčný školský rok
Slovensko	Diplom inžiniera Architekta (titul Ing. arch.)	Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta architektúry, študijný odbor 5.1.1 Architektúra a urbanizmus	Certifikát vydaný Slovenskou komorou architektov na základe 3-ročnej praxe pod dohľadom a vykonania autorizačnej skúšky	2007/2008
	Diplom magistra umení (titul Mgr. art.)	Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, študijný odbor 2.2.7 „Architektonická tvorba"		2007/2008

PREZENTÁCIA NAJVÝZNAMNEJŠÍCH ÚSPECHOV ÚSTAVU DEJÍN A TEÓRIE ARCHITEKTÚRY A OBNOVY PAMIATOK ZA UPLYNULÝCH 5 ROKOV

PETER VODRÁŽKA

Ústav dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok (UDTAaOP) vznikol v roku 2007 zlúčením Katedry dejín architektúry a umenia, Katedry obnovy architektonického dedičstva a Katedry teórie architektúry. Toto zoskupenie katedier vychádza z dlhej tradície ústavu, ktorého história siaha do roku 1948, keď Poverenníctvo školstva zriadilo Ústav dejín architektúry. Jeho prednostom sa stal prof. Dr. Ing. arch. Alfred Piffl, CSc., prvý dekan Fakulty architektúry SVŠT v Bratislave. Dlhá tradícia vzdelávania, vedecko-výskumného pôsobenia a umelecko-tvorivej činnosti ústavu bola spojená s pôsobením viacerých významných osobností v oblasti dejín a teórie architektúry, pamiatkovej starostlivosti a ochrany a obnovy kultúrneho dedičstva. Patrili k nim profesori Piffl, Koula, Bašo, Majzlík, docentky Fašangová a Schwarczová, architekt Lichner, neskôr profesori Dulla a Krivošová a mnohí ďalší.
Pôsobnosť ústavu zahŕňa oblasť dejín svetovej a domácej architektúry a urbanizmu, zaoberá sa otázkami teórie a filozofie architektúry, ochranou kultúrneho dedičstva, obnovou architektonických pamiatok, ako i novou tvorbou v historickom prostredí.
Svoje hlavné poslanie – vzdelávanie v oblasti ochrany a obnovy pamiatok – ústav zabezpečuje v úzkej previazanosti na súvisiace odborné a doplnkové činnosti – výskum, dokumentácia, expertízy, projektovanie a hlavne odbornú spisbu. V období od roku 2008 sa na ústave spracovávalo viacero grantových projektov, ktoré boli úspešne ukončené a výsledkom práce bádania autorských kolektívov je viacero významných vedeckých monografií. Z grantových projektov možno spomenúť nasledujúce.

> VEGA 1/0741/08
Historizmus – permanentný fenomén.
Pohaničová Jana, Belčáková Ingrid, Vítková Ľubica, Vodrážka Peter, Lalková, Jarmila, Gojdič Ivan
Historizmus predstavuje permanentný fenomén v dejinách architektúry. V jednotlivých obdobiach sa prejavuje s rôznou intenzitou. Na Slovensku má hlboké korene v 19. storočí a výrazne presahuje aj do 20. storočia. Projekt preskúma zdroje architektúry tohto obdobia s dôrazom na rôzne podoby historizmu v spolunažívaní s modernou aj hlbšie v 20. storočí, ako aj objektivizuje hodnoty historizujúcej architektúry, naznačiac jej perspektívny potenciál pre súčasnosť. Postihne determinanty architektonického diania epochy dvoch storočí, ktorú charakterizovali typologická rozmanitosť, štýlová pluralita, ale i regionálne modusy v komplexné poznatky špeciálne zamerané na dvere, brány a ich súčasti.

existencii s modernou. Odkryjú sa nové súvislosti a hodnotenia architektúry 19. i 20. storočia – dlhé prežívanie historizmov, nebývalý urbanistický rozvoj s radom faktorov industriálnej éry, ale aj zrod a formovanie modernej architektúry v dotyku s jej tradíciou na pozadí technického rozvoja, procesu modernizácie, reflektujúc hodnoty minulosti aj v 20. storočí.

> VEGA 1/0793/08
Drevené dvere a brány v dejinách architektúry na Slovensku
Kvasnicová Magdaléna, Paučulová Ľubica, Vošková Katarína, Jokloví Viera, Paulíny Pavol
Výplne vstupných otvorov sú jednými z najviac vnímaných architektonických detailov. Špecifické umelecké a technické riešenie dverí a brán odráža dobu svojho vzniku. Drevené dvere a brány sú neoddeliteľnou súčasťou celku hodnôt kultúrneho dedičstva, ktorých nositeľom je historická architektúra na Slovensku. Táto problematika doteraz nie je u nás systematicky spracovaná. Vzhľadom na použitý materiál (drevo) a slabú úroveň poznania dochádza v praxi často k ich poškodzovaniu a badateľnému úbytku. Prax pamiatkovej obnovy a opráv objektov historickej architektúry – projekcia i realizácia – nevyhnutne potrebuje dostipné

tvorcov, pôsobiacich na našej i európskej architektonickej scéne.

Citácie:
MACHAJDÍKOVÁ, E.: M. M. Harminc a Slovenské národné múzeum. In: MIKLOŠ, P. (ed.): Michal Milan Harminc významný stredoeurópsky architekt. Zborník referátov z vedeckej konferencie. Bratislava, In Form Slovakia 2009. s. 17. ISBN 978 -80-979290-0-5.
MACHAJDÍKOVÁ, E.: M. M. Harminc a Slovenské národné múzeum. In: MIKLOŠ, P. (ed.): Michal Milan Harminc významný stredoeurópsky architekt. Zborník referátov z vedeckej konferencie. Bratislava, In Form Slovakia 2009. s. 24. ISBN 978 -80-979290-0-5.
GOJDIČ, I.: Rozmanité a pozoruhodné 19. storočie. Pamiatky a múzeá. 58, 2009, č. 4, s. 82 – 84.
ŠPAČEK, R.: Rozmanité 19. storočie. Životné prostredie. 43, 2009, č. 4, s. 246 – 247.
ŠPAČEK, R.: Rozmanitá recenzia knihy Rozmanité 19. storočie. Fórum architektúry, 2009, č. 5, s. 18.
THURZO, I.: Dlhé a pestré storočie. Informácie – architektúra, interiér, design. 15, 2009, č. 4, s. 13.
VODRÁŽKA, P.: Rozmanité 19. storočie. Architektúra na Slovensku od Hefeleho po Jurkoviča. ALFA Spectra FA STU. 13, 2009, s. 45 – 46.
MORAVČÍKOVÁ, H.: Rozmanité 19. storočie. Architektúra na Slovensku od Hefeleho po Jurkoviča. ARCH: o architektúre a inej kultúre. 14, 2009, č. 2, s. 63 – 64.
VODRÁŽKA, P.: Rozmarné či rozmanité 19. storočie? Recenzia knihy Elena Lukáčová – Jana Pohaničová: Rozmanité 19. storočie. Architektúra na Slovensku od Hefeleho po Jurkoviča, In: Architektonické listy Fakulty architektúry STU v Bratislave, 1/2009, ročník 13, str. 45-46, ISSN 1135-2679.
VODRÁŽKA, P.: Rozmanité 19. storočie. Architektúra na Slovensku od Hefeleho po Jurkoviča. Projekt. 52, 2009, č. 1, s. 74 – 75.

ZÍSKANÉ CENY A OCENENIA:
Vedecký projekt, z ktorého výsledky vychádzajú: Grant VEGA, č. 1/0741/08 Historizmus, permanentný fenomén, vedúca grantového kolektívu: Jana Pohaničová.
> **Vedec roka STU 2009** – Čestné uznanie, udelené doc. Ing. arch. Jane Pohaničovej, PhD. v kategórii významný vedecký prínos za vedeckú monografiu: Rozmanité 19. storočie. Architektúra na Slovensku od Hefeleho po Jurkoviča
> **Vedec roka Slovenskej republiky 2009** – Čestné uznanie - Prvá liga súťaže slovenských vedcov-výskumníkov, udelené doc. Ing. arch. Jane Pohaničovej, PhD. za výskum, sumarizáciu a vyhodnotenie poznatkov o architektúre 19. storočia na Slovensku formou knižnej publikácie: Rozmanité 19. storočie. Architektúra na Slovensku od Hefeleho po Jurkoviča

2009
Monografia Slovak architecture the 20/21 century a guide, Matúš Dulla

Architektúra 20. storočia tvorí podstatnú časť stavebného fondu Slovenska. Absencia prehľadného sprievodcu sa stala inšpiráciou pre autora, aby mapoval najvýznamnejšie stavby Slovenska

v priebehu 20. storočia. Mnohé z nich poznáme, sú originálne svojou mohutnosťou či špecifickým designom, ale mnohé z nich upadli aj do nechcenej anonymity, lebo zostali neviditeľné pod zásterkou modernosti, čo nás už nevzrušuje. Preto táto kniha je vybavená bohatým materiálom k bližšej identifikácii stavieb, ich charakteristiky a funkčnosti. Nechýbajú ani detailné fotografie, pôdorysy, mapky s vyznačenými polohami stavieb a presná adresa danej lokality. Kniha chce poukázať práve na originalitu a krásu stavieb, precíznosť staviteľov pri výbere štýlu k oživeniu domáceho prostredia, čo uvítajú všetci záujemcovia na potulkách za krásami Slovenska.

Citácie:
HRABUŠICKÝ, A. (ed.): Nové Slovensko. (Ťažký) zrod moderného životného štýlu 1918 – 1949. New Slovakia. (Difficult) birth of the modern lifestyle 1918–1949. Bratislava, SNG 2011, 279. ISBN 978-80-8059-160-1
ŠČEPÁNOVÁ, S.: Dezider Quastler: profil bratislavského architekta. Architektúra & urbanizmus 44, 2010, 1 / 2, 102 – 131.
JABLONSKÁ, B. (ed.): Osemdesiate. Postmoderna v slovenskom výtvarnom umení 1985 – 1992. Bratislava, SNG 2009. 285. ISBN 978-80-8059-140-3
LALÍKOVÁ, D. et al. (Ed.): Slovenská architektúra. 150 tvorivých osobností súčasnej architektúry. Bratislava, Eurostav 2009. 150 s. ISBN 978-80-89228-23-2
STEMPEL, J.: Architecture V 4 1990 – 2008. Praha, Kant 2009, 195 s. ISBN 978-80-7437-000-7

2010
Monografia **Slávne vily Slovenska**, Matúš Dulla et alt. /o.i. Minarovjech, J., Pohaničová, J./

Publikácia predstavuje 64 víl a rodinných sídiel, postavených od 18. storočia do súčasnosti, ale aj rímske vily, pochádzajúce z 2. až 3. storočia. Jedná sa o prierez vilovou architektúrou celej Slovenskej republiky. Publikácia predstavuje vily, ako vznikali v historickom vývoji a to nielen z hľadiska dejín architektúry, ale tiež sociálne-historickej situácie obdobia. Úvody k jednotlivým obdobiam sa zaoberajú dobovou situáciou, architektonickými štýlmi, teoretickým úsilím, osobnosťami architektov, prípadne názorovými konfliktami, zaujímavosťami z činnosti umeleckých spolkov a podobne. V záverečnej časti publikácie sú obsiahnuté mapy s vyznačenými vilami.

Citácie:
KRCHO, J.: Vila Košice Atrium. Arch 17, 2012, 7-8, 34 – 37.
KAPIŠINSKÁ, V.: Architektonický vývoj klimatických kúpelov v Lubochni. Architektúra & urbanizmus 45, 2011, 3-4, 253–273.
POHANIČOVÁ, J.: Výnimočné stavby dlhého storočia. Od klasicizmu k modernej architektúre na Slovensku. Bratislava, Trio Publishing 2011, 179. ISBN 978-80-89552-07-8
FÁBRY, L.: Slávne vily Slovenska. A+D 7, 2010, 11, 78. ISSN 1338-2861
SELCOVÁ, Ľ.: M. Dulla a kol.: Slávne vily Slovenska. Architektonické listy 14, 2010, 1–4, 44.
VRZGULOVÁ, B.: Slávne vily Slovenska. Fórum architektúry 20, 2010, 11, 5 – 7.

2010
Monografia **Architekt Emil Beluš**, Matúš Dulla

Monografia o architektovi Emilovi Bellušovi – zakladateľskej osobnosti slovenskej architektúry 20. storočia – podáva syntetický pohľad na jedného z kľúčových predstaviteľov slovenskej architektonickej histórie. V bohatom textovom i obrazovom materiáli (vyše 500 fotografií) predstavuje autor M. Dulla dielo i život známeho architekta, ktorý sa zaslúžil o autentickú slovenskú architektúru, o uvedenie moderny i o založenie celej série národných architektonických inštitúcií architektov. Taktiež výrazne prispel k ich formovaniu od medzivojnového obdobia až po 70. roky vrátane neskoršieho odkazu. V závere publikácie je uvedený chronologický súpis diel a bohaté registre.

Citácie:
MORAVČÍKOVÁ, H.: An Intriguing Work of Engineering and Architecture: The Colonnade Bridge in Piešťany. Docomomo Journal 45, 2011, 2, 90 – 93.
MRŇA, Ľ.: Niekoľko poznámok k novej monografii o Emilovi Bellušovi. Architektúra & urbanizmus 45, 2011, 3-4, 282 – 285.
CHLEBOVÁ, Z.: Architekt Emil Belluš - Matúš Dulla. Recenzia. Knižná revue 20, 2011.
BOŘUTOVÁ, D.: Pohľad s názorom. Arch 16, 2011, 9, 66.
HRABUŠICKÝ, A. (ed.): Nové Slovensko. (Ťažký) zrod moderného životného štýlu 1918 – 1949. New Slovakia. (Difficult) birth of the modern lifestyle 1918 – 1949. Bratislava, SNG 2011, 279. ISBN 978-80-8059-160-1
ŠPAČEK, R.: Veľká kniha o veľkom architektovi. (Recenzia.) Alfa 16, 2011, 2, 52.
VODRÁŽKA, P.: Stará radnica, Bratislava. Arch 16, 2011, 10, 22 – 27.

OCENENIA:
Cena prof. Martina Kusého 2012: Matúš Dulla (za monografiu Architekt Emil Belluš)

2011
Monografia **Anatómia historického domu**, Katarína Vošková (kresby Marcel Mészáros)

Autorka v knihe „Anatómia historického domu" vedecko – populárnou formou opisuje architektonické hodnoty historických domov, ktoré sú ilustrované na konkrétnych príkladoch z historickej Banskej Štiavnice. Venuje sa pritom hodnotám urbanistickým aj architektonickým a postupne poukazuje až na architektonický detail. V druhej časti knihy chce autorka knihy poukázať na hodnoty historických konštrukcií, ktoré rozoberá na troch typologických druhoch domov - meštianskom, remeselníckom a banníckom. V tretej časti knihy ponúka návody na ochranu a obnovu historických domov, ich architektonických hodnôt a historických konštrukcií.

2011
Monografia **Výnimočné stavby dlhého storočia Od klasicizmu k moderne v architektúre na Slovensku**, Jana Pohaničová

Vedecká monografia Výnimočné stavby dlhého storočia – Od klasicizmu k moderne v architektúre na Slovensku predstavuje z pohľadu vedeckej spisby jedinečné knižné dielo, voľne nadväzujúce na autorkinu prvú monografiu Rozmanité 19. storočie (Perfekt, 2008). Kniha približuje zložitý príbeh dejín architektúry 19. storočia na Slovensku prostredníctvom výberu 40. najvýznamnejších stavieb, ktoré hĺbkou a šírkou knižného spracovania reflektujú výsledky dlhodobého výskumu v tejto oblasti a významným spôsobom prehlbujú doterajšie poznanie o dejinách architektúry na Slovensku. V exkluzívnej výtvarnej podobe na 184 stranách textu knihy, bohato dokumentovanej fotografiami, pôvodnými plánmi a dobovými zobrazeniami približuje príbehy jednotlivých stavieb i špecifické charakteristiky domáceho architektonického diania od klasicizmu až po úsvit moderny, zohľadniac typologické, štýlové a osobnostné reflexie našej architektonickej scény, konfrontovanej i s európskym umeleckým prúdom.

Citácie a sprievodné podujatia (výstavy a prezentačné projekty), ktoré vznikli v súvislosti s dielom:
> Výnimočné stavby dlhého storočia. Slávnostná prezentácia vedeckej monografie. Sieň Dušana Jurkoviča, Spolok architektov Slovenska, Bratislava, 9. november 2011.
> Výnimočné stavby dlhého storočia. Výstava modelov najvýznamnejších stavieb 19. storočia na Slovensku. Sieň Dušana Jurkoviča, Spolok architektov Slovenska, Bratislava, 9. november–12. november 2011.
> Architektúra 19. storočia na Slovensku. Galéria Slovenského inštitútu, Praha, 26. január – 27. február 2012.
> Od klasicizmu k moderne v architektúre na Slovensku. Sieň Dušana Jurkoviča. Spolok architektov Slovenska, Balašov palác, Bratislava, 21. marec – 16. apríl 2012.
> Kto píše knihy o architektúre? Panelová diskusia s autorkou knihy Výnimočné stavby dlhého storočia. Knižnica Fakulty architektúry STU v Bratislave

CENY A OCENENIA:
Vedecký projekt, z ktorého výsledky vychádzajú: Grant VEGA č. 1/0741/08 (Historizmus – permanentný fenomén) a VEGA č. 1/0417/11 (M. M. Harminc – od historizmov k moderne a funkcionalizmu), vedúca grantového kolektívu: Jana Pohaničová.
> **Vedec roka STU 2011** – Čestné uznanie v kategórii významný vedecký prínos, udelené doc. Ing. arch. Jane Pohaničovej, PhD. za vedeckú monografiu: Výnimočné stavby dlhého storočia. Od klasicizmu k moderne v architektúre na Slovensku (Pohaničová, J., TRIO Publishing 2011) ocenenie udelil rektor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave Robert Redhammer, Bratislava, 29. novembra 2011
> **Výročná cena revue Pamiatky a múzeá za rok 2011** – nominácia za knižnú publikáciu Výnimočné stavby dlhého storočia. Od klasicizmu k moderne v architektúre na Slovensku (Pohaničová, Jana, TRIO Publishing 2011) v kategórii Publikácia, Bratislava, september 2012

2012
Monografia **Nekropolná architektúra – Metodika výskumu, hodnotenie a zásady prezentácie kultúrno-historických hodnôt nekropolnej architektúry,** Jara Lalková et alt.

Publikácia Nekropolná architektúra – Metodika výskumu, hodnotenie a zásady prezentácie kultúrno-historických hodnôt nekropolnej architektúry je určená študentom: architektúry, urbanizmu, geodézie, dendrológie, etnológie a kultúrnej antropoloológie a ďalších relevantných vedných disciplín. Cieľom je poskytnúť študentom nielen špecifické vedomosti ich budúceho profesijného zamerania, ale aj poukázať na interdisciplinárny prístup potrebný pre serióznu vedeckú prácu. Môže byť i návodom na obnovu, zapojenie a zaradenie historických cintorínov do lokálnych a regionálnych plánov rozvoja pre predstaviteľov samospráv a odborníkov rôzneho zamerania. Je určená aj všetkým tým, ktorých zaujíma táto problematika.

2012
Cena Ministerstva kultúry SR: Fénix -kultúrna pamiatka roka 2011, udelená J. Gregorovej, P. Gregorovi a J. Lenhartovi za komplexnú obnovu Jesenákovho kaštieľa v Tomášove, Bratislava 8.11.2012

Komplexná obnova pôvodne opusteného objektu kaštieľa v Tomášove a jeho adaptácia pre účely 4*hotela. Všetky stavebné a architektonické zásahy do objektu kaštieľa boli navrhnuté tak, aby sa maximálne rehabilitovala jeho klasicistická slohová podoba zo začiatku 19. storočia, s prezentáciou barokovej kultúrnej vrstvy v interiéri zreštaurovaním zachovaných nástenných malieb v štyroch miestnostiach. V ostatných častiach kaštieľa sa využili pri riešení interiéru princípy art deca, ktoré zjednotilo charakter objektu v duchu poslednej prestavby kaštieľa. Náročný projekt obnovy v sebe zahŕňal aj návrh novej viacúčelovej sály v suteréne nádvoria objektu, nový exteriérový bazén s príslušenstvom a rehabilitáciu priľahlého historického parku.

Projektová dokumentácia a články, ktoré vznikli v rámci projektu:
GREGOR, P. (zodp. projektant) - GREGOROVÁ, J - PAULINY, P. - KYJOVSKÁ, V.: Kaštieľ v Tomášove –obnova a adaptácia pre účely hotela, Dokumentácia pre územné rozhodnutie, G+G PROJEKT – obnova pamiatok, spol. s r. o., 2008
GREGOR, P. (zodp. projektant) - GREGOROVÁ, J.: Kaštieľ v Tomášove – obnova a adaptácia pre účely hotela, Dokumentácia pre stavebné konanie, G+G PROJEKT – obnova pamiatok, spol. s r. o., 2009
GREGOR, P. (zodp. projektant).: Exteriérový bazén kaštieľa v Tomášove, Dokumentácia pre stavebné konanie, G+G PROJEKT – obnova pamiatok, spol. s r. o., 20010
GREGOROVÁ, J. - VIGLAŠOVÁ, V.: Nádych dekadencie a prepychu - Art hotel Kaštieľ, Eurostav 10/2012

– prof. Ing. arch. Peter Vodrážka, vedúci Ústavu dejín a teórie architektúry Fakulty architektúry STU –

ÚSTAV INTERIÉRU A VÝSTAVNÍCTVA FA STU V BRATISLAVE 2007–2012

IVAN PETELEN

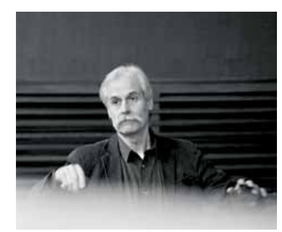

1. NAJVÝZNAMNEJŠÍ VÝSLEDOK TVORIVEJ ČINNOSTI PRACOVISKA
Daniel, Peter – Hronský, Michal: Interiér rezidencie Novosvetská, Bratislava, nominácia na Cenu CE.ZA.AR 2008 v kategórii interiér a dizajn, SKA, 2008

Interiérové riešenie vily, ktorú navrhli architekti z ateliéru GFI, pokračovalo v koncepte vzájomného prieniku hmôt. Materiálovo vychádza z neomodernistickej tradície s dôrazom na detail, so zámerným vylúčením krátkodobých módnych trendov. Použité prvky sa vždy uplatňujú v naturálnej farebnosti na neutrálnom pozadí.
Publikácie, architektonické, urbanistické resp. umelecké diela, ktoré vznikli v rámci projektu.

Ďalšie významné diela:
> Vinárčiková, Jana – Petelen, Ivan – Lalinský, Michal: **IBM – Slovensko, 4.-6.np. Polus Millenium Tower Bratislava.** Projekt a realizácia. 2008, HZ 63/2007 – PC ARCH FA STU

> Vinárčiková, Jana – Janáková Oľga: **Revitalizácia prírodného kina – Sad Andreja Kmeťa, Beethovenova ul. Piešťany.** Projekt pre realizáciu stavby. 2009, HZ – PC ARCH FA STU

> Petelen, Ivan – Kolik, Dušan: **Nakladateľstvo STU, 2010, Interiér kníhkupectva, Radlinského 9, Bratislava**, objekt FCHPT

> Vinárčiková, Jana – Morávková, Katarína: **Priestory sekretariátu PSS, Bajkalská ul. Bratislava.** Projekt pre realizáciu interiéru. 2011 HZ 106/2011 PC ARCH FA STU

> Gregor, Pavol – Gregorová, Jana – Petelen, Ivan – Kočlík, Dušan: **Kaštieľ Tomášov**, projekt interiéru a obnova pamiatky. 2009 / 2010

> Petelen, Ivan – Kočlík, Dušan: **Akadémia VAPAC** – expozícia pre prezentáciu STU, 2010, NTC Bratislava

> Salcer, Igor – Stanková, Anita: **Rekonštrukcia a interiér administratívnej budovy, Zvolen,** 2012

> Kotradyová, V., Kočlík, D., Majcher.S.: **BAETCH in the city** – medzinárodný projekt, alternatívne komunitné centrum – medzinárodný workshop architektov, umelcov a študentov z Rakúska, Nového Zélandu a Slovenska (FA STU BA). 2012
Anotácia: BAETCH in the city je projekt, v rámci ktorého vzniklo a prevádzkovalo sa alternatívne komunitné centrum za aktívnej účasti lokálnej komunity, pozostávajúcej zo sociálne slabších obyvateľov obytného celku Sandleiten vo Viedni. Stavba bola inšpirovaná novozélandskými BACHmi – víkendovými domami postavených z odpadu, pričom sa táto myšlienka pretransformovala do kontextu komunitného projektu. Projekt vznikol pod záštitiou organizácie CULBURB a SOHO Sandleiten, a centrum bolo vytvorené 21 – 30. septembra 2012 počas medzinárodného workshopu za účasti architektov, umelcov a študentov z Rakúska, Nového Zélandu a Slovenska (FA STU BA).
Publikácie, ktoré z neho vznikli:
– Kotradyová, V., Kočlík, D., Majcher.S.: BACH/ BAETCH in the city, ARCH, 1/2013
– Kotradyová, V., Kočlík, D., Majcher.S.: BACH/ BAETCH in the city, ILFA, 3/2012
– Kilic, K., Klasz, W., Schneider, U., Kotradyová, V.: BAETCH in the city, 2013 (Videodokument)
– Kotradyová V., Klasz, W.: BAETCH in the city, prezentácia na konferencii CULBURB v Ljublane, apríl 2013
Projekt je citovaný v:
– Goukassian, E.: Comissions. In: Sculpture magazine 32.2, S. 23, Washington, USA,
– Prezentácia a otvorená diskusia v architektonickom centre DEPOT, Viedeň 3.10.2012,
– http://collectivelab.files.wordpress.com/2012/10/baetsch-vienna-presentation.pdf
– http://www.culburb.eu/news/baetsch-in-the-city-vienna/

2. NAJVÝZNAMNEJŠÍ VÝSLEDOK PEDAGOGICKEJ ČINNOSTI PRACOVISKA
f. Komentovaný prehľad úspechov, ktoré dosiahli študenti na národnej, či medzinárodnej úrovni (aktívna účasť na významnom podujatí za vysokú školu, umiestnenie v rámci súťaže vysokoškolákov, a pod.).
> Bc. Barbora Markechová: **POST IT – interaktívny panel**, IDA 2007, Medzinárodná súťaž HETTICH, 2.miesto v kategórii Nábytok, ped. Morávková, Katarína
> Bc. Jana Kučerová: **Vešiak HANG**, HLavná cena a 3 ceny firiem v medzinárodnej študentskej súťaži Jindřicha Halabalu 2011, vystavené na sérii výstav v Nemecku, Poľsku, Česku a Maďarsku, zaradené na výstavu NOVUMBUCHE v Designzentrum v Museumsquartier vo Viedni, organizované pod záštitou Proholz Austria, 2012, ped. Kotradyová, vyrába firma JAVORINA, Spišská Belá pod názvom FRAGMENT

g. Komentované ocenenia študentov v rámci vysokej školy.)
> Bc. Ľubica Zemanová, **HOME, IDA** 2007, Medzinárodná súťaž HETTICH, 10.miesto v kategórii Nábytok, ped. Hronský, Michal
> Bc. Zuzana Dravecká, **Múzeum Lávy**, čestné uznanie, International Museum of Volcanoes (IMOV) Lanzarote 2010, Španielsko, ped. Morávková, Katarína
> Bc. Kubicseková, Monika, **Výstavná sála – Centrum kultúry a umenia. Exhibition Hall. Centre of the Culture and Art**. Cena Prof. Jindřicha Halabaly 2010, BRNO – ČR Medzinárodná študentská súťaž ped. Vinárčiková, Jana
> Bc. Martin Remiš, **Študentská knižnica pri internátoch v Bratislave a iCube – interaktívny box**, 7. ročník medzinárodnej súťaže – Cena prof. Halabalu, 2011, ped. Kránerová, Silvia, Špeciálne ocenenie od výrobcov – VITAL a.s., Žilina

3. VÝSKUMNÁ, UMELECKÁ A ĎALŠIA TVORIVÁ ČINNOSŤ (V. Informácie o výskumnej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokej školy)
> ESF – VAD projekt, Zvyšovanie kvality vzdelávania v architektúre a dizajne, projektový manažér za FA STU BA Veronika Kotradyová, 2007–2008
> APVT-99-00305, Multifunkčné kuchynské interiéry 2006–2008, za FA STU: Ing. Veronika Kotradyová, PhD., Zodpovedný riešiteľ prof. Ing. arch. akad.arch. Ivan Petelen, PhD., Lignoprojekt Slovakia, s.r.o. a FA STU v Bratislave,
> APVV-0278-07 Princípy tvorby bytového interiéru–ako zdravo a správne sedieť a pracovať, odpočívať a spať. za FA STU: Ing. Veronika Kotradyová, PhD., Zodpovedný riešiteľ: prof. Ing. arch. akad.arch. Ivan Petelen, PhD. Lignoprojekt Slovakia, s.r.o. a FA STU v Bratislave
> APVV-0469-11 Interiérový dizajn ako prostriedok prevencie a liečenia civilizačných chorôb, Zodpovedný riešiteľ: prof. Ing.arch. akad.arch. Ivan Petelen, PhD., FA STU v Bratislave

3.1. VÝSTUPY VEDECKEJ A UMELECKEJ ČINNOSTI (EVIDOVAŤ PROSTREDNÍCTVOM KNIŽNICE FA STU)
Najvýznamnejšie výstupy v zmysle akreditačných kritérií = Výstupy kategórie A (špičková medzinárodná kvalita) a kategórie B (medzinárodne uznávaná kvalita)

Publikačná činnosť–Odborné monografie v renomovaných vydavateľstvách:
> VINÁRČIKOVÁ, J.: **Mestský interiér a jeho prvky.** vysokoškolská učebnica. Bratislava: Nakladateľstvo STU, 2009, 152 strán ISBN 978-80-227-3222-2
> VINÁRČIKOVÁ, J. a kol.: **Zásady architektonického navrhovania stavieb.** Odborná monografia. Bratislava: Verlag Dashöfer, Vydavateľstvo stavebnej literatúry s.r.o, 2011–2012, ISSN: 1338-4449
> KOTRADYOVÁ, V. a kol.: **Dizajn nábytku,** vysokoškolská učebnica STU Bratislava 2009, s. 281, ISBN 978-80/227-3006-8
> DANIEL, P.; HRONSKÝ, M., KOTRADYOVÁ, V.; KOČLÍK, D.: **Detail v interiéri**, Nakladateľstvo STU Bratislava, (vysokoškolská učebnica schválená edičnou radou 2013)
> KOTRADYOVÁ, V. a kol.: **Dizajn s ohľadom na človeka – Humanizácia mikroprostredia,**

Vydavateľstvo STU Bratislava, (vysokoškolská učebnica schválená edičnou radou 2013)
› KOTRADYOVÁ, V., TEISCHINGER, A.: **Komfort / Wellbeing v mikroprostredí,** (vedecká monografia schválená edičnou radou 2013)

Kapitoly vo vedeckých monografiách v renomovaných vydavateľstvách:
- KOTRADYOVÁ, V., TEISCHINGER, A.: **Holz und Ästhetik**. In: Interaktion von Mensch und Holz, LIGNOVISIONEN Issue 27, 2012, ISSN 1681-2808, s. 19-26
- KOTRADYOVÁ, V.: **Authenticity vs Artificiality by the Interaction of Human Beings with Objects in the Built Environment (Body Conscious Perspective by Spatial Design).** In: Humans and Technology Relationship, Cambridge Scholars Publishing (prijaté vydavateľom), 2013 (vydanie plánované na apríl 2013)

Umelecká činnosť (v zmysle smernice FA STU) ZZZ, ZZY, ZYZ, ZYY
› Daniel, Peter – Hronský, Michal: **Interiér rezidencie Novosvetská, Bratislava,** nominácia na Cenu CE.ZA.AR 2008 v kategórii interiér a dizajn, SKA, 2008
› Daniel, Peter – Hronský, Michal: **Interiér reštaurácie EURÓPA REST&BAR, D. Streda,** 2010
› Daniel, Peter – Hronský, Michal: **Interiér predajne GREENART, OC Cubicon, Bratislava,** 2010
› Daniel, Peter – Hronský, Michal: **Výstavný stánok f. EUROPLAC, Interzum** 2011, Köln, SRN, 2011
› Vinárčiková, Jana – Petelen, Ivan – Lalinský, Michal: **IBM – Slovensko, 4.-6.np. Polus Millenium Tower Bratislava.** Projekt a realizácia. 2008, HZ 63/2007 – PC ARCH FA STU
› Vinárčiková, Jana – Janáková Oľga: **Revitalizácia prírodného kina – Sad Andreja Kmeťa, Beethovenova ul. Piešťany.** Architektonická štúdia. 2009, HZ – PC ARCH FA STU
› Petelen, Ivan - Kolik, Dušan: **Nakladateľstvo STU, 2010, Interiér kníhkupectva, Radlinského 9, Bratislava**, objekt FCHPT
› Vinárčiková, Jana – Morávková, Katarína: **Priestory sekretariátu PSS, Bajkalská ul. Bratislava.** Projekt pre realizáciu interiéru. 2011 HZ 106/2011 PC ARCH FA STU
› Gregor, Pavol – Gregorová, Jana – Petelen, Ivan – Kočlík, Dušan: **Kaštieľ Tomášov**, projekt interiéru a obnova pamiatky. 2009/2010
› Petelen, Ivan – Kočlík, Dušan: **Akadémia VAPAC** – expozícia pre prezentáciu STU, 2010, NTC Bratislava
› Salcer, Igor – Stanková, Anita: **Rekonštrukcia a interiér administratívnej budovy, Zvolen**, 2012

3.2 OCENENIA VÝSKUMNEJ A UMELECKEJ ČINNOSTI PRACOVNÍKOV

(XI. Medzinárodné aktivity vysokej školy. Uvádza sa pôsobenie vysokej školy v medzinárodných organizáciách a sieťach.)
kategória B – medzinárodne uznávaná kvalita,
- uskutočnené vyžiadané prednášky na konferenciách, alebo vyžiadaná prezentácia umeleckých diel alebo umeleckých výkonov, súčasťou evidencie je pozývajúci list, resp. e-mail (evidovať prostredníctvom knižnice FA STU):
› Kotradyová, V.: Haptické vlastnosti dreva a preferencie užívateľov, in Drevo surovina 21.storočia, Smolenice, 2009
› Kotradyová, V.: Človek a drevo, In Drevo surovina 21.storočia, Smolenice,2012,
› Kotradyová, V.; Teischinger, Alfred; Stingl, Robert; Zukal, Marie Luise: Haptik und Oberflächenstruktur von Holz – Kontaktkomfort von Holzoberflächen, Tichlerkongress 2012, Wels, Rakúsko, 13–14. 6. 2012
› Kotradyová, V.: Vnímanie prostredia a jeho prvkov ako komplexní proces z pohľadu environmentálnej, kognitívnej a kulturnej psychológie, konferencia Building Efficiency Award (BEFFA), Praha, 7.6. 2012
› Kotradyová, V.: Prednáška na tému: Body Conscious Design, na Nottingham Trent University, School of Architecture, Design and the Built Environment, Veľká Británia, v rámci ERASMUS učiteľskej mobility, júl 2012
› Petelen, I.: Architektúra a drevo, In Drevo surovina 21.storočia, Smolenice, 2009,
› Petelen, I.: Wooden house, In Drevo surovina 21.storočia, Smolenice, 2012,

členstvo v medzinárodných a národných výboroch v oblasti výskumu:
› Kotradyová, V.: Členstvo a kontaktná osoba za Slovensko v Association for Body Conscious Design so sídlom v Holandsku, http://bodyconsciousdesign.com
› Kotradyová, V., Petelen, I.a kol. ÚIV: BCD lab FA STU v Bratislave, výkonná riaditeľka, vedúci laboratória pre dizajn s ohľadom na človeka, telo a myseľ
–poverenia z externého prostredia na organizovanie konferencií a iných vedeckých alebo umeleckých podujatí, súčasťou je poverovacia korešpondencia,
› Kotradyová, V.: Zdravý dom – zdravý interiér 2011, FA STU Bratislava, vedecký výbor,
› Petelen, I.: Interiér 2008, FA STU Bratislava, medzinárodná konferencia, vedecký výbor,
› Petelen, I.: Podmieňujúce faktory kvality vzdelávania v oblasti tvorby vnútorného prostredia, DF TU Zvolen, 2008, medzinárodná konferencia, vedecký výbor
› Petelen, I.: Trendy v nábytkářství a bydlení 2009 a 2010, Křtiny, LDF Mendelu, Brno, vedecký výbor,
› Petelen, I.: Nábytok 2012, DF TU Zvolen, medzinárodná konferencia, vedecký výbor
–členstvo v edičných radách medzinárodných časopisov,
› Petelen, I.: Stolársky / stolařský magazín, SR a ČR, redakčná rada,
–členstvo v medzinárodných a národných komisiách a porotách v oblasti vedy a umenia,
› Kotradyová, V.: Medzinárodná súťaž NOVUMBUCHE Objektwettbewerb, organizované s Proholz Niederoesterreich, IHT BOKU Wien, Tulln, september 2011, člen medzinárodnej komisie
› Kotradyová, V.: Medzinárodná súťaž NOVUMBUCHE Produktfindungswetbewerb, organizované s Proholz Niederoesterreich, Holzcluster Steiermark, apríl 2012, člen medzinárodnej komisie
› Kotradyová, V.: Medzinárodná súťaž BEFFA Building Effciency Award, 2012, Praha, august, september 2012, člen medzinárodnej komisie
› Petelen, I.: Cena prof.J.Halabalu 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, člen medzinárodnej poroty,
› Petelen, I.: Nábytok a bývanie, Nitra 2003-2012, predseda medzinárodnej poroty,
› Petelen, I.: Grantová agentúra MŠ SR – KEGA, člen predsedníctva grantovej komisie, od 2012,
› Petelen, I.: Stavba roka 2010, 2011, 2012, člen medzinárodnej komisie
–ocenenia a vyznamenania získané akademickými zamestnancami a ich študentmi od externých inštitúcií za výsledky vo výskume, či vytvorené diela,
› Kočlík, D., Kotradyová, V.: Dýhajte z hlboka, Výstava študentských prác, 2 x Cena Medzinárodného veľtrhu s nábytkom, MODDOM 2011 a 2012, Incheba Bratislava
–prípadné ďalšie skutočnosti, ktoré svedčia o uznaní dosiahnutých výsledkov fakulty v hodnotenej oblasti výskumu medzinárodnou a/alebo národnou komunitou,
–popularizačné aktivity: vystúpenia v rozhlase, televízií, príspevky v dennej tlači
› Kotradyová, V.: Interview pre Slovenský rozhlas, vysielaný 29.októbra 2012 na tému Človek a drevo

4. PROSTREDIE

(d. Uvádzajú sa činnosti vysokej školy, prostredníctvom ktorých zabezpečuje využitie dosiahnutých výsledkov vo výskume v praxi – inovačné centrá, systém spolupráce s praxou/ odberateľmi, podpora získavania patentov, podpora vyhľadávania využitia výstupov výskumu a pod.; e. Uvádzajú sa činnosti a výsledky špecializovaných výskumných a vývojových pracovísk a špecializovaných umeleckých pracovísk vysokej školy (počet zapojených zamestnancov, spoločných projektov, hospodárske výsledky a pod.).
kategória A–špičková kvalita v rámci Slovenska,

- výskumné resp. umelecké projekty riešené na pracovisku:
› APVT-99-00305 **Multifunkčné kuchynské interiéry**, 2006–2008,
› APVV-0278-07 **Princípy tvorby bytového interiéru – ako zdravo a správne sedieť a pracovať, odpočívať a spať.** 2008–2010
› APVV-0469-11 **Interiérový dizajn ako prostriedok prevencie a liečenia civilizačných chorôb**, 2012–2014

– spoločný výskum so zahraničnými pracoviskami, SAV a pod.
› Workshop Design as therapy – pre študentov interiérového dizajnu a produktového dizajnu, UNITEC Auckland, Nový Zeland, 2011 (Kotradyová, de Grot)
› Spolupráca s Institut für Holztechnologie, s prof. Alfredom Teischingerom na výskumnom projekte Interaction of Wood and Human, od roku 2011, spoločné publikácie a účasti na medzinárodných sympóziách v Rakúsku, Nemecku a Bulharsku, vedenie 2 bakalárskych prác na BOKU (Kotradyová)
› Stavba experimentálneho komunitného centra BAETCH in the city, v rámci projektu CULBURB, Sandleiten, Viedeň, 2012, (Kotradyová, Kočlík, Majcher)

– spolupráca s praxou
› **O2 Telefonica Slovensko** /Bratislava/ 2011 – zadanie „Flagship Store" v objekte Eurovea v Bratislave. Návrh nového dizajnu hlavnej predajne, dizajnmanuál predajní O2.
Výstava študentských prác v Auparku v centrále O2./ 2012 (Kočlík) Výhercovia 1. miesto: Bc. Kristián Tahy/ 2. miesto: Bc. Vojtěch Moškoř/ 3. miesto: Bc. Andrea Svýbová
› **Vital a.s.,** /Bratislava/ 2010, 2011
Zadanie 2010 – Kancelária budúcnosti – vízia na rok 2013
Zadanie 2011 – Pracovisko Open space (Petelen)
› **Profil nábytek** s.r.o. (CZ) 2012 (Kotradyová)
Zadanie – Pracovisko špecializovanej ordinácie / Domov dôchodcov štandardná izba /
Študd. Bc. Ágnes Nagy - podľa jej návrhu sa bude realizovať kancelárske pracovisko
Návrh izby v domove dôchodcov – študentky Bc. Martina Kubincová, Bc. Lucia Zbihlejová
› **Mobiliér design** s.r.o./ Piešťany/ 2012/2013, (Kotradyová, Kočlík)
Zadanie: Sofa pre štartovacie bývanie, Taburety - na výstave Nábytok a bývanie v Nitre 2013, Pripravuje sa o kontrakt na výrobu taburetov.
› **Archa/Matério 2010** (Fabri, Kotradyová, Kočlík)
Návrh priestorov budovy Tatrabanky na Továrenskej uL. v Bratislave
› **Javorina v.d.** /Spišská Belá/ 2011 (Kotradyová)
Na výstave Moddom 2011 a získaním Hlavnej ceny v študentskej súťaži prof.Jindřicha Halabalu, získala študentka bc.Jana Kučerová kontrakt na výrobu vešiaku Hang, v súčasnosti Javorina vyrába pod názvom FRAGMENT.
› **Moddom 2011, 2012, Expozícia Bližšie k praxi - Mladý dizajn Fakulty architektúry STU, FA** získala za expozície ceny v oboch ročníkoch (Kotradyová, Kočlík)
› **Mesto Lučenec** 2012 (Daniel)
Revitalizácia troch objektov patriacich mestu Lučenec, 16 študentov.
› **Frischeis a.g. - JAF Holz** / Rakúsko 2012 (Kotradyová, Haipl, Kočlík)
Návrhy výrobkov z dýhy - workshop V. Fatra (za účasti študentov a pegagógov ďalších dvoch vysokých škôl - Fakulta umení TU Košice a Drevárska fakulta TU vo Zvolene). Cieľom bolo vytvorenie foriem, kedy by dyha nebola len dekoračným materiálom, ale materiálom primárnym.
› **Slovenská sporiteľňa** 2012/2013 (Petelen, Hronský, Kočlík)
- 2012 Kryt bankomatov, 2 x Prvá cena, ukončené zadanie. Študenti získali možnosť spolupráce s výrobcom a návrhy budú realizované.
- 2013 Pobočka banky v Bukurešti/ Rumunsko
- 2013 Revitalizácia objektu v Martine

– rozsah a výsledky doktorandského štúdia, (evidované centrálne)
Od roku 2007 bolo prijatých 19 študentov a dodnes na našom pracovisku úspešne ukončilo doktorandské štúdium 7 študentov.

– kvalita akademických zamestnancov, vedecko-pedagogické hodnosti a kvalifikačný rast (evidované centrálne)
Na pracovisku je zamestnaných na ustanovený pracovný čas 4 odborní asistenti, všetci s vedecko-pedagogickými hodnosťami PhD. resp. ArtD., 4 docenti a 1 profesor. Počas spracovania výskumných úloh spolupracujeme tiež dlhodobo s 3 odborníkmi z externého domáceho prostredia i zo zahraničia – /prof.MD Jader Tolja/, a tiež s odborníkmi rozličných špecializácií s krátkodobou formou, platených zásadne z finančných prostriedkov výskumu.

– objem finančných prostriedkov (grantov) získaných na projekty riešené na fakulte v hodnotenej oblasti v hodnotenom období (evidované centrálne) – 127 162, 55 €
› APVT-99-00305, Multifunkčné kuchynské interiéry 2006-2008, 610 000.- Sk – 20 248.- €
› APVV-0278-07 Princípy tvorby bytového interiéru - ako zdravo a správne sedieť a pracovať, odpočívať a spať. Spolu 2 112 000.- Sk – 70 105,55 €
› APVV-0469-11 Interiérový dizajn ako prostriedok prevencie a liečenia civilizačných chorôb, za rok 2012 - 36 809.- €, spolu aj na ďalšie roky 230 952.- €

– kvalita výskumnej infraštruktúry (prístrojové vybavenie, knižnice, počítačové vybavenie), (evidované centrálne)
Pracovisko si z prostriedkov štátneho rozpočtu ale najmä z finančných prostriedkov výskumných úloh riešených na našom pracovisku kompletne vymenilo počítačovú techniku pre všetkých pracovníkov i pre troch doktorandov /12/. Existujúca pôvodná použiteľná PC technika je umiestená v ateliéri diplomantov. Prednáškovú, seminárnu a ateliérovú prezentačnú činnosť v predmetoch zabezpečovaných naším ústavom máme možnosť prezentovať cez 3 mobilné kontajnery každý s PC a dataprojektormi.

PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ V ODBORNEJ TLAČI

DANIEL, Peter: Dualita, ARCH, roč. 13, č. 7–8/2008, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Úspešná resuscitácia, ARCH, roč. 13, č. 10/2008, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Okno do sveta dizajnu, ARCH, roč. 14, č. 3/2009, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Minimalizovaná gotika, ARCH, roč. 14, č. 12/2009, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: O dizajne. Recenzia na knihu: Kolesár Zdeno, Nové kapitoly z dejín dizajnu. Bratislava, Slovenské centrum dizajnu, 2009, ARCH, roč.15, č.1-2/2010, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Dubový implantát. ARCH, roč.15, č.6/2010, ISSN 1335-3268.
DANIEL, Peter: Ostrovy pozitívnej energie. ARCH, roč.15, č.9/2010, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Architektonická typografia. ARCH, roč.15, č.12/2010, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Loftové inšpirácie. ARCH, roč.16, č.7-8/2011, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Rodinné striebro. ARCH, roč.16, č.7-8/2011, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Nasleduj bieleho králika! ARCH, roč.16, č.12/2011, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Panelstory. ARCH, roč.17, č.5/2012, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Severský vetrík. ARCH, roč.17, č./2012, ISSN 1335-3268
DANIEL, Peter: Orlie hniezdo. In: Atrium, č.11-12/2010, str. 28-36, ISSN 1336-5258
DANIEL, Peter: Komentár 3. In: Úskalí nového využití. Pivovar v Buštěhradě: Soutěžní projekty studentů architektury. Součást projektu MK ČR v rámci programu aplikovaného výzkumu NAKI. Praha: ČVUT, 2011, ISBN 978-80-01-04923-5.
DANIEL, Peter: Drevenica z iného sveta. Atrium, č.7-8/2012, s. 65-73, ISSN 1336-5258
DANIEL, Peter: V objatí betónu. Atrium, č.5-6/2012, str. 46-53, ISSN 1336-5258
HRONSKÝ, Michal: Club28, IN: ARCH, 12/2009, str. 22-25, ISSN 1335-3268
HRONSKÝ, Michal: Prirodzená (r)evolúcia, In: Atrium 03-04/2011, str.40-48, ISSN1336-5258
HRONSKÝ, Michal: Pragmatická exhibícia, In: ARCH 07-08/2011, str. 20-21, ISSN 1335-3268
HRONSKÝ, Michal: Využitý potenciál: In: ARCH 12/2011, str. 46-48, ISSN 1335-3268
HRONSKÝ, Michal: Relevantná askéza: In: ARCH 09/2012, str. 50-53, ISSN 1335-3268
PETELEN, I. -- KOTRÁDYOVÁ, V. Kuchyne. In ANTAL, J. Praktická príručka funkčných a technických požiadaviek na výstavbu. Bratislava: Verlag Dashöfer, 2007, s. 7.
PETELEN, I. Interiérová tvorba - súčasnosť a minulosť. Arch: o architektúre a inej kultúre roč.16, č.12. s. 54--56. ISSN 1335-3268.
IHRING, M. -- PETELEN, I. Výstavba virtuálnych laboratórií nových technológií pre dizajn a interiér na DF TU a FA STU: Záverečná správa grantovej úlohy KEGA MŠ SR č.3/4300/06. 2008. 9 s.
PETRÁŠ, I. -- PETELEN, I. More wood into buildings.Support of healthy built environment. In KIERULFOVÁ, Z. -- KOTRADYOVÁ, V. -- ŽÚŽIOVÁ, Z. -- JANECOVÁ, M. Healthy Houses - Healthy Interior 2011. Zdravé domy - zdravý interiér 2011[elektronický zdroj]: Medzinárodná konferencia 16-17.5.2011, Bratislava. Bratislava: STU FA, 201
PETELEN, I. Kancelárie - nové možnosti riešenia. In Podmieňujúce faktory kvality vzdelávania v oblasti tvorby vnútorného prostredia: Medzinárodná vedecká dizajnérska a interiérová konferencia v rámci projektu Kega č.3/4300/06 12. september 2008, TU vo Zvolene, 2008, s. 4. ISBN 878-80-228-1886-5.
PETELEN, I. Detaily z hľadiska architektúry. In BAĎURA, R. -- IHRING, M. Nábytok 2008: Zborník prác z medzinárodného sympózia Nábytok 2008. DF TU vo Zvolene, 2008, s. 5. ISBN 978-80-228-1839-1.
PETELEN, I. Kancelárske sedenie vo väzbe na počítačové pracovisko. In Trendy v nábytkářství a bydlení 2008. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2008, s. 205--212. ISBN 978-80-7375-235-4.
PETELEN, I. Pár slov o správnom sedení (Jedna z tém konferencie FA STU - INTERIÉR 2009). Informačné listy FA STU roč.16, č.2. s. 12--13. ISBN 1337-245.1,
PETELEN, I. Architektúra a drevo. In Drevo. Surovina 21.storočia v architektúre a stavebníctve: 7.konferencia so zahraničnou účasťou. Smolenice, SR, 28.-29.9.2009. Bratislava: ADAPT, 2009, s. 53--55. ISBN 978-80-89145-05-8.
PETELEN, I. Detaily z hľadiska architektúry. In BAĎURA, R. -- IHRING, M. Nábytok 2008: Zborník prác z medzinárodného sympózia Nábytok 2008. DF TU vo Zvolene, 2008, s. 5-9. ISBN 978-80-228-1839-1.
KOTRÁDYOVÁ, V. -- BRŠEL, B. -- DANIEL, P. -- HAGENHENRICH, I. -- PETELEN, I. -- KOČLÍK, D. Dizajn nábytku. Vývoj navrhovanie, terminológia, typológia, ergonómia, materiály, konštrukcie, technológia. Bratislava: STU, 2009. 282 s. ISBN 978-80-227-3006-8.
PETELEN, I. Existuje vôbec zdravé sedenie?. In KOTRADYOVÁ, V. -- KOČLÍK, D. Interdisciplinárny prístup ku dizajnérskej a architektonickej tvorbe: Zborník ku odbornému seminára konaného 13.12.2010 v Bratislave: Fakulta architektúry STU, 2010, s. 96--100. ISBN 978-80-227-3413-4.
KOTRADYOVÁ, V. -- HAGENHENRICH, I. -- PETELEN, I. Funkčné a prevádzkové požiadavky na tvorbu kuchýň. Zásady architektonického navrhovania stavieb: príručka pre architektov a projektantov stav - október 2011. s. 7. ISSN 1338-4449.
PETELEN, I. Homo Erectus alebo človek vzpriamený /sedíme správne/. In KOTRÁDYOVÁ, V. Interiér 2009 medzinárodná konferencia, 24.9.-25.9.2009, FA STU Bratislava. Bratislava: STU v Bratislave, 2009, s. 10-13. ISBN 978-80-227-3159-1.
VINÁRČIKOVÁ, Jana: Mestský interiér. In: Praktická príručka funkčných a technických požiadaviek na výstavbu. – Bratislava: Verlag Dashöfer, 2007 – 90 strán časť 5 –ISSN 1335-8634.
VINÁRČIKOVÁ, Jana: Dolný Kubín - Park na Belopotockého ulici - Špania dolina - Prvky mestského interiéru. In: Inovatívne formy riešenia mestského interiéru v inovovaných podmienkach súčasnosti. Zborník modelových riešení vydaný za podpory projektu VEGA 168/05. – Bratislava: FA STU, 2005-07. – S. 9 – ISBN 978-80-227-2761-7
VINÁRČIKOVÁ, Jana – LAVRINČÍKOVÁ, Dagmar: Podlahy v interiéri. In: Praktická príručka funkčných a technických požiadaviek na výstavbu. – Bratislava: Verlag Dashöfer, 2008. – 68 strán – ISSN 1335-8634
TRNKOVÁ, Zuzana (doktorand) – VINÁRČIKOVÁ, Jana (školiteľ): Innovative materialen im städtischen interieur. In: Architektur-, Städtebau- und Designforschung in den Arbeiten der PhD. Studenten an der Fa STU Bratislava. Zborník vzniknutý za podpory European Social Fund, projekt code: 131 202 000 45, Bratislava: STU Press, 2008. – S.135-143 – ISBN 978-80-227-2954-3
VINÁRČIKOVÁ, Jana: Inovatívne materiály a technológie – médiá vzájomnej komunikácie interiéru a exteriéru objektu. In: Interiér 2009. Zborník príspevkov 1. ročníka konferencie s medzinárodnou účasťou, Bratislava: FA STU, 2009. – S.165-171 – ISBN 978-80-227-3159-1
ŽÚŽIOVÁ, Zuzana (dokdorant) – VINÁRČIKOVÁ, Jana (školiteľ): Better Social Integration of Disabled People Trough Street. In: Architecture, Urban and Product Design in Studies by PhD. Students. Zborník vzniknutý za podpory European Social Fund, projekt code: 131 202 000 45, Bratislava: STU Press, 2009. – ISBN 978-80-227-3140-9
VINÁRČIKOVÁ, Jana: 2 príklady inovatívnych interaktívnych riešení. In: Interdisciplinárny prístup k dizajnérskej a architektonickej tvorbe. Zborník príspevkov 1. ročníka odborného kolokvia s medzinárodnou účasťou– Bratislava, Fakulta architektúry STU, 2010. – ISBN 978-80-227-3413-4
VINÁRČIKOVÁ, Jana: Emocionalita v tvorbe pracovného prostredia. In: Nábytok 2010. Emócie v dizajne. Zborník referátov z 8. sympózia s medzinárodnou účasťou. – Zvolen Drevárska fakulta TU, 2010. – ISBN 978-80-228-2109-4
VINÁRČIKOVÁ, Jana: Emocionalita v tvorbe pracovného prostredia. In: Nábytok 2010. Emócie v dizajne. Zborník referátov z 8. sympózia s medzinárodnou účasťou. – Zvolen Drevárska fakulta TU, 2010. – ISBN 978-80-228-2109-4
VINÁRČIKOVÁ, Jana: Osvetlenie a svietidlá vo verejnom mestskom priestore. In: Stavba. – Roč. XIII, č.01 (2010), s.52-55 – ISSN 1335-5406
VINÁRČIKOVÁ, Jana: Ekologický prístup k tvorbe mestského amfiteátra. Revitalizácia prírodného kina Piešťany – rekonštrukcia a dostavba. In: Healthy houses – Healthy interiour 2011 / Zdravé domy – Zdravý interiér. CD zborník z medzinárodnej konferencie. – Bratislava: Fa STU, 2011. – ISBN 978-227-3497-4
VINÁRČIKOVÁ, Jana: Alternatívne formy pracovného prostredia. In: Healthy houses – Healthy interiour ´2011 / Zdravé domy – Zdravý interiér. CD zborník z medzinárodnej konferencie. – Bratislava: Fa STU, 2011. – ISBN 978-227-3497-4
VINÁRČIKOVÁ, Jana: Osvetlenie a svietidlá vo verejnom mestskom priestore. In: Stavba. – Roč. XIII, č.01 (2010), s.52-55 – ISSN 1335-5406
VINÁRČIKOVÁ, Jana: Administratívny interiér. In: Zásady architektonického navrhovania stavieb. Odborná publikácia. – Bratislava: Copyright (c) by Dashofer Holding, Ltd.& Verlag Dashöfer, vydavateľstvo s.r.o., odborné vydavateľstvo stavebnej literatúry, 2012, časť 7, diel 5, 54 strán – ISSN 1338-4449
DANIEL, P.; HRONSKÝ, M., KOTRADYOVÁ, V.; KOČLÍK, D.: Detail v interiéri, Nakladateľstvo STU Bratislava, (vysokoškolská učebnica schválená edičnou radou 2013)
KOTRADYOVÁ, Veronika a kol.: Dizajn s ohľadom na človeka - Humanizácia mikroprostredia, Vydavateľstvo STU Bratislava, (vysokoškolská učebnica schválená edičnou radou 2013)
KOTRADYOVÁ, V., TEISCHINGER, A.: Komfort / Wellbeing v mikroprostredí, (vedecká monografia schválená edičnou radou 2013)

– prof. Ing. arch. Akad. arch. Ivan Petelen, vedúci Ústavu interiéru a výstavníctva FA STU –

za kolektív spracoval z dodaných materiálov členov pracoviska

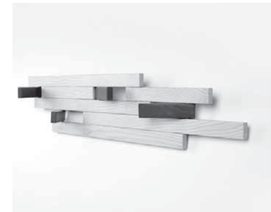

ÚSTAV URBANIZMU A ÚZEMNÉHO PLÁNOVANIA 2008–2012

BOHUMIL KOVÁČ

Ústav urbanizmu a územného plánovania (ÚUÚP) má v štruktúre fakulty architektúry špecifické postavenie, ktoré vyplýva zo skutočnosti, že v rámci odboru architektúra a urbanizmus ústav garantuje akreditované študijné programy 2. a 3. stupňa urbanizmus. Ústav v dnešnej podobe vznikol v roku 2007.

1. HLAVNÝ VÝSLEDOK ÚSTAVU

Je ním jednoznačne **akceptácia obsahu študijného programu „urbanizmus 2. stupňa" ako podmienky pre vydanie notifikácie v Bruseli 2009**. Tým boli pre slobodný pohyb osôb v rámci EÚ akceptovaní absolventi FA STU v študijnom programe urbanizmus 2. stupňa. Na prípravе prezentácie profilu štúdia sa podieľali garanti štúdia Ľ. Vitková a B. Kováč, priamo v Bruseli žiadosť úspešne prezentovala a obhájila Ľ. Vitková.

2. VEDECKO–VÝSKUMNÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

V rokoch 2008–2012 má ústav registrovaných celkove 260 bibliografických výstupov v štruktúre: AAB 4; ABD 7; ADC 1; ADE 2; ADF 8; AED 19; AEE 5; AEF 3; AFA 1; AFB 2; AFC 12; AFD 25; AFG 6; AFH 2; AFK 3; AFL 1; AGI 1; BDE 2; BDF 97; BEC 10; BEE 2; BEF 8; CAB 1; CEC 1; CGD 1. Na VaV a publikačnú činnosť sú zaznamenané za sledované obdobie celkove 3 citácie v zahraničných a 14+1 v domácich publikáciách (neregistrované v citačných indexoch). Vysoký počet záznamov v odborných časopisoch a zborníkoch je daný skutočnosťou, že urbanizmus a územné plánovanie sú súčasne praktickými disciplínami a je prirodzenou črtou odboru prispievať k riešeniu vecí verejných aj spôsobmi prístupnými širšej odbornej verejnosti. Najvýznamnejšie publikačné výstupy sú priamo spojené s vedeckou a výskumnou činnosťou ústavu, ktorá sa zamerala na otázky intenzity a efektivity využívania územia, na problematiku verejných priestorov a na metodické otázky urbanistickej tvorby a územného plánovania.

1

2

V oblasti vedecko-výskumnej činnosti dominoval projekt VEGA **Efektívnosť a únosnosť intenzity využitia územia slovenských miest a obcí** (ved. projektu Ľ. Vitková) [1]. Výsledky vedúca projektu priebežne publikovala v recenzovaných vedeckých zborníkoch a monografiách a monografiách a na vedeckých konferenciách. Jedným z výstupov projektu je vedecká monografia **Intenzita využitia územia slovenských sídiel** [2], (obr.č.1). Jednotlivé kapitoly publikácie sú zamerané na otázky:
– strategického plánovania a jeho vplyvu na efektivitu urbanistických štruktúr a na posilňovanie interakcie medzi strategickým a územným plánovaním,
– efektívnosti a únosnosti využitia vidieckych sídiel a problematiku formovania ich ďalšieho územného rozvoja, osobitne na sídla ležiace v záujmovom území ťažísk osídlenia alebo mestskej časti s vidieckym charakterom,
– vývoja a aktuálnych tendencií rezidenčnej suburbanizácie s prípadovou štúdiou MČ Bratislava – Záhorská Bystrica
– urbanity našich miest na základe posudzovania a hodnotenia dosahovaných významových, demografických a sociologických charakteristík jednotlivých sídiel, porovnávania ich veľkostných a obsahových ukazovateľov, hodnôt efektivity a únosnosti pri využití územia; evaluácia sídiel vykonaná v zmysle takéhoto hodnotenia môže tvoriť podklad pre vznik kritérií pre získanie mestského štatútu,
– špecifík efektívnosti rozvoja sídiel so špeciálnym režimom kúpeľných miest,
– vplyvu nosných mestských komunikácií na urbanistickú štruktúru miest,
– atribútov kvality a využitia vnútorného mesta a jeho mentálneho vymedzenia a na utváranie obrazu urbánneho prostredia,
– kompozičných problémov mesta a priestorových prejavom ako prejavov organickej a zmyslovej podstaty mesta

V súčasnosti sú v príprave ďalšie dva publikačné výstupy v podobe monografií, ktoré nadviažu na výsledky projektu (Ľ. Vitková a B. Kováč s J. Komrskom).
Predpolím tohto grantu je publikácia **Kvantitatívne parametre urbanistických štruktúr** [3], (obr.č.2), podporená z projektov ESF „Podpora rastu vedomostí a ľudského potenciálu pre zvládnutie budúcich zmien v rozšírenej Európe vo vzťahu k rozvoju potenciálu ústavu Bratislavského regiónu". Na príkladoch európskych miest (Marseille, Zürich, Cambridge, Dublin a osobitne Graz) sa preukazujú spôsoby uplatnenia stratégie kompaktného rozvoja. Hong Kong Sa uvádza ako príklad s extrémnymi hodnotami intenzity využitia územia. Rozborom troch modelových území v Bratislave sa porovnáva dosahovaná miera polyfunkcie a intenzity využitia územia vzhľadom ku hodnotám požadovaným v územnom pláne mesta. Metodika uplatnenia intenzity využitia územia v územných plánoch vybraných miest je preukázaná na príklade Grazu, Brna, Berlína a Zürichu. V prípade zmiešaných území sa intenzita využitia územia sleduje na príkladoch polyfunkčných komplexov, kde sú stanovené parametre veľkosti a efektívnosti zmiešavania funkcií a regulatívy pre polyfunkčné územia v závislosti na lokalizácii osobitne v jadre a osobitne mimo jadra vnútorného mesta. Ako jeden z nástrojov podporujúcich polyfunkčnosť sa uvádza princíp uplatňovania kompenzačných „bonusov". Sledovanie intenzity sa ďalej zameriava na obytnú zónu, kde sa zachovanie kvality prostredia pri vyššej hustote dosahuje najmä kompaktnosťou a vyššou hĺbkou zástavby a optimalizáciou uličného profilu a vnútra blokového priestoru. Protikladnou požiadavkou zvyšovania intenzity sú zvyšujúce sa nároky na zeleň. Na príklade projektu Ecocity sa poukazuje na nový prístup k hodnoteniu dostatku vegetácie a to sledovaním optimálnej dostupnosti parkov a zvyšovaním podielu vegetácie najmä na zastavaných plochách. Sleduje sa tiež zvyšovanie schopnosti zastavaného územia zadržiavať zrážkovú vodu.

Projekt MŠ 1/3303/06 **Klasické mesto, jeho istoty a stresory**, (2006–2008, ved riešiteľ S. Bašová, spoluriešitelia A. Sopirová, A.Urlandová, E. Nagy, M. Kollár). Nosnou líniou grantu bola vnútromestská štruktúra, ktorá stabilizuje svoju základňu predovšetkým v systéme ulíc, blokov a námestí. Dôraz bol sústredený na mesto a jeho proporcie, na mierku človeka, na vzťahy a priestorové potreby mestského spoločenstva, čo znamená posilnenie princípov klasického mesta. Overovanie týchto princípov na pevných základoch urbánnej stavby mesta, sa ukázalo kľúčovým pre východiská témy „istoty klasického mesta". Neistota, problémy a negatívne tendencie centier miest sa stali tematickou bázou pre definovanie „stresorov" a city – syndrómov súčasného mesta. V rámci riešenia projektu bolo usporiadaných 5 konferencií, z toho dve v sledovanom období, publikačným výstupom sú zborníky z konferencií s medzinárodnou účasťou [4], [5].

FA STU bola jedným z partnerov medzinárodného výskumného projektu **Ecocity**, ktorý sa realizoval v rokoch 2002–2005 ako medzinárodný výskumný a rozvojový projekt EÚ. V zmysle plného názvu projektu *Ecocity – udržateľný rozvoj mesta podporovaný vhodnou dopravou* sa projekt venoval optimalizácii riešenia dopravy v sídlach. Cieľom projektu bolo dospieť k vytvoreniu vzorov kompaktných a polyfunkčných štruktúr previazaných dopravnými systémami, ktoré spĺňajú kritériá environmentálnej prijateľnosti. Po ukončení projektu boli dosiahnuté výsledky s uvedením FA STU ako člena projektového tímu zhrnuté v publikácii *Book II. How to make it happen* (2008).
Vedecká monografia **Plánovanie ekologických sídlisk** [6] prezentuje výstupy aplikácie projektu na modelovom území v Trnave. Vedecké výsledky projektu aplikoval ÚUÚP v pedagogickom procese, experimentálne v urbanistickej tvorbe pre prax (pozri ďalej štúdia Zlaté piesky) ako aj v metodickej a legislatívnej činnosti.
V grante VEGA **Nekonvenčné princípy a metódy exaktnej evaluácie transformačných procesov urbanistických štruktúr** [7], bolo využité zariadenie Laboratória modelovej simulácie a jeho súčasťou bola aj prezentácia a vystúpenie na zahraničnej konferencii (Drážďany).

Členovia ústavu participovali aj na grantoch a projektoch iných inštitúcií.
V spolupráci Sociologickým ústavom SAV vznikol projekt VEGA č. 2/012/08 **Vývoj a rola endogénnych rozvojových potenciálov v malých vidieckych sídlach** (hl. riešiteľ Mgr. Ľ. Falťan, PhD. spoluriešiteľka za ÚUÚP A. Sopirová, 2008-10) s cieľom zhodnotiť rozvojové predpoklady malých vidieckych sídiel do 500 obyvateľov v transformačnom období, vo sfére sociálno-spoločenského, hospodárskeho, kultúrneho infraštrukturálneho, krajinno-ekologického a fyzického kapitálu.
Pre analýzy sa vybrali obce v troch modelových situáciách, ktoré reprezentujú odlišné regionálne kontexty, v ktorých prebieha ich vývoj:
– malé vidiecke obce v suburbanizačnom zázemí veľkého mesta Bratislavy
– malé vidiecke obce v regióne silných investičných vstupov – región Žiliny
– malé vidiecke sídla v marginalizovaných regiónoch okresov Veľký Krtíš, Lučenec, Poltár
Analýzy boli zamerané na identifikáciu endogénnych a exogénnych potenciálov ako dôležitých východiskových faktorov možných rozvojových, stagnačných alebo úpadkových trajektórií súčasného aj budúceho smerovania vidieckych sídiel. Výstupom projektu je monografia **Malé vidiecke sídla na Slovensku začiatkom 21. storočia** [8]. Podiel z ÚUÚP predstavuje druhá kapitola, ktorá na príklade modelových území rozoberá architektonicko-urbanistickú situáciu v malých vidieckych sídlach. Pozornosť sa upriamila na sledovanie polohového, infraštrukturálneho a krajinného potenciálu sídiel, vrátane ich stavebného fondu a ich dopady na súčasné aj perspektívne predpoklady územného rozvoja. Závery predstavujú súhrn zistení, ktoré odrážajú základné (situačné a problémové) charakteristiky malých vidieckych sídiel na Slovensku a ich možný ďalší vývoj so sociálno-priestorovými dopadmi v rovine lokálnej, mikroregionálnej a regionálnej.
J. Coplák spolupracoval na grante VEGA **Regionálna politika Ruskej federácie a perspektívy spolupráce s Európskou úniou s osobitným zameraním na SR** [9], hlavný riešiteľ M. Rosenberg (Obchodná fakulta Ekonomickej univerzity v Bratislave). Výskumná úloha (2008–2010) bola zameraná na analýzu technologického a sociálno-ekonomického rozvoja regiónov Ruskej federácie a ich zapojenia do spoločného hospodárskeho priestoru Európskej únie.
J. Komrska, B. Kováč a doktorandi M. Marcinov a Z. Krivošová participovali na projekte **Ekoindex – stanovenie regulatívov eko-indexu pre metodiku spracovania ÚPD so zameraním na zadržiavanie dažďových vôd v urbanizovanom prostredí** [10].
O. Melcerová bola úspešná v Programe na podporu mladých výskumníkov so žiadosťami s témami

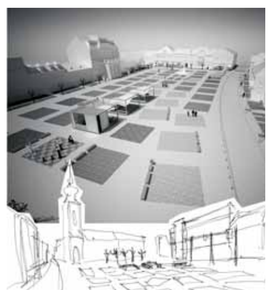

3

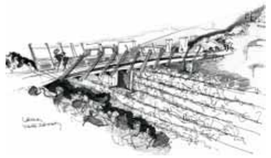

Polyfunkčnosť obytných štruktúr vonkajšieho mesta (2011–12) a **Potenciály polyfunkčného rozvoja sídlisk** (2012–13). Prvá sa zaoberá problematikou rezidenčnej suburbanizácie v okolí Bratislavy a porovnáva ju s podobnou problematikou Štokholmu. Druhá štúdia je porovnávacou štúdiou vybraných obytných súborov v Bratislave a v Prahe a sleduje dosiahnuté výsledky, možnosti a výhody zvýšenia miery polyfunkčnosti povojnových najmä panelových sídlisk. Finančné prostriedky boli využité na účasť na zahraničných konferenciách (Praha, Helsinky, Londýn) a výsledky boli prezentované v odborných časopisoch a spracované aj v ako kapitola vo vedeckej monografii [2]. Poznatky boli prijaté pre vystúpenie na konferencii AESOP 2013 (Dublin) a The 6th International Scientific Conference (Varna).

V oblasti prezentácií na konferenciách bolo vyžiadaných resp. prijatých **15 príspevkov na vedecké konferencie v zahraničí**, v zborníkoch vedeckých konferencií v zahraničí je 22 príspevkov. Publikačná činnosť interných doktorandov ústavu súvisí s účasťou na vedeckých podujatiach doma aj v zahraničí (napr. Krajina, človeek, kultúra; Juniorstav).

Výsledky z oblasti vedy a výskumu aplikujú pracovníci ústavu **v expertíznej a legislatívnej činnosti** v oblasti urbanizmu a územného plánovania. Pre MDVRR boli spracované podklady pre návrh *Vyhlášky o všeobecných požiadavkách na využitie územia* ku stavebnému zákonu (Komrska, Kováč, Sopirová, Polgáry, Haviar, 2008), návrh Vyhlášky MVRR SR k stavebnému zákonu o *Všeobecných požiadavkách na využitie územia a o požiadavkách na bezbariérové využitie územia* (Komrska, Sopirová, Kováč spolu s M. Samovou, L. Rollovou a Z. Čereňovou, 2009). Aktuálne sa spracovávajú Zásady a pravidlá územného plánovania (Komrska, Kováč, AŽ projekt pre MDVRR SR 2011–13). Ľ.Vitková, J. Komrska a B. Kováč sú členmi skupiny expertov pri príprave nového stavebného zákona, časť územné plánovanie (2012–13).

3. VÝSLEDKY PEDAGOGICKEJ ČINNOSTI

V sledovanom období na ÚUÚP resp. v ŠP urbanizmus 2. a 3. stupňa absolvovalo študium úspešnou obhajobou 151 študentov bakalárskeho štúdia, 80 diplomantov a15 doktorandov (z toho 7 int. a 7 ext.). Na doktorandské štúdium bolo od r.2008 prijatých spolu 27 študentov (19 int. + 8 ext.).
Kvalitatívnym kritériom výsledkov pedagogickej činnosti sú ohlasy na práce študentov a ich umiestnenia v študentských súťažiach a súťažných prehliadkach doma aj v zahraničí.
Tradičnou súťažou je študentská súťaž **„O najlepší urbanistický projekt"** architektonických škôl. Súťaž založila stála Asociace pro urbanismus a územní plánovaní České republiky, (organizuje Ústav prostorového plánovaní FA ČVUT Praha), v porote sú významní odborníci praxe, pracovníci ministerstiev a odborov rozvoja miest v ČR a pedagogickí pracovníci vysokých škôl ČR a SR. Každoročne sa do súťaže prihlasuje od 30 do 40 prác, pričom zastúpené sú súťažné návrhy rôznej urbanistickej dimenzie. Ocenené súťažné návrhy sú prezentované na výstavách a na akciách partnerov, ktorí súťaž sponzorujú (napr. For Habitat, Architecture Week Praha a Ostrava). Študenti FA s prácami z ateliérov ÚUÚP získali nasledovné ocenenia:
> Odmena Českej sporiteľne 2010 (XV. ročník): **„Východný rozvoj Petržalky"**, autorky L. Gajdošíková– P. Hlavenková, ved.: M. Kollár
> 1. odmena 2011 (XVI. ročník): **„Rekonštrukcia námestia v Pezinku"**, autorka E. Kravcová, ved.: P. Kardoš,
> 2. cena 2012 (XVII. ročník): **„Rekonštrukcia námestia v Krupine"**, autorka: K. Chalániová, ved.: A. Sopirová, (obr.č.3)
> 3. cena 2013 (XVIII. ročník): **„Urbanistická štúdia Istrochem Bratislava"**, autorky: K. Michalková – K. Hrebíčková, ved.: A. Sopirová,
> 1.odmena 2013 (XVIII ročník): **„Rekonštrukcia námestia v Rožňave"**, autor: F. Prikler, ved.: E. Nagy

V najvýznamnejších prehliadkach študentských prác v SR sú Cena prof. Lacka (vyhlasuje SAS) za najlepšiu diplomovú prácu a Cena ABF Slovakia za najlepšiu bakalársku prácu architektonických škôl a zameraní v SR. V Cene prof. Lacka v kategórii Pro urbium, ktorá sa udeľuje „za novátorské netradičné riešenie, ktoré je príspevkom pre skvalitnenie krajinného a sídelného prostredia", získali ocenenia práce študentov Henrierty Šelcovej (2008, Zimný prístav, ved. Ľ. Vitková), Igora Hianika (2012, Transformácia územia Dynamitky – mestská trieda Račianska cesta, ved. Ľ. Vitková, obr.č.4). V súťaži ABF, ktorej sa ústav zúčastňuje prácami s problematikou rekonštrukcie verejných priestorov, 3. miesto získali Tomáš Imrich (2009, Vajnory – Roľnícka ul., ved. J. Komrska), I. Hianik (2010, Rekonštrukcia námestia Ľ. Štúra v Modre, ved. M. Kollár).
Mnohé témy sú zadávané v spolupráci s mestami a obcami na riešenie aktuálnych urbanistických problémov. Za významný ohlas považujeme účasť na podujatí Hl. mesta SR Bratislavy Bratislavské visuté záhrady (2010), ktorá sa týkala ochrany vinohradov pred neregulovanou výstavbou. Na ÚUÚP ako gestora FA na podujatí (ďalší účastník PU Nitra), bolo spracovaných a na verejnej výstave a v médiách prezentovaných 9 prác 16-tich študentov, z nich bola najviac citovaná práca T. Hanáčka a I. Godarského (ved. B. Kováč, obr.č.5) a Z. Krivošovej a M. Potočára (ved. D. Kaliská).
Významnou témou bola lokalita Dlhá Lúka (MČ Dúbravka), verejne prezentovaná v rámci projektu OIKODOMOS v r. 2011 (Galéria Villa Rustica), kde bolo vystavených 15 prác ateliérových tvorieb študentov ústavu.
Študentky K. Michalková, T. Horváthová a K. Hrebíčková sa zúčastnili urbanisticko-architektonickej súťaže „Peší ťah Terasa – Košice", kde získali uznanie poroty (ceny sa neudeľovali), súťažný návrh prezentovali na podujatí „Architektonický a urbanistický vývoj Terasy za 50 rokov a súčasné výzvy rozvoja" v r. 2012 v Košiciach.
V mestách Pezinok (spoločne s Modrou), Krupina boli verejné výstavy bakalárskych prác, pripravujú sa výstavy v Rožňave a B. Bystrici. Téma Mesto a rieka bola spracovaná pre Bratislavu, Žilinu, Trenčín a Ružomberok, v posledných troch mestách prebehla verejná prezentácia prác spojená s výstavou. Od svojho vzniku ústav založil tradíciu vydávania zborníkov študentských prác so slovom autorov a vedúcich ateliérov, doteraz vyšli Bratislava – nábrežie Dunaja, Pezinok, Modra, Krupina, Rožňava, Banská Bystrica. Táto aktivita má nielen archívny význam, ale aj verejnoprospešný a spoločenský.

4. VÝSLEDKY UMELECKO – TVORIVEJ ČINNOSTI

Základ tohto prehľadu tvoria diela, vypracované pod hlavičkou FA STU a fakturované fakultou v rámci podnikateľskej činnosti PC ARCH, ktoré získali ocenenie v súťažiach a súťažných prehliadkach a tak dosiahli aj odborný a verejný ohlas. Celkovo majú výkony ústavu v tejto oblasti 45 registrácií v kategórii Z (závažné), diela boli prezentované na 22 výstavách a prehliadkach v zahraničí.

Obytný súbor Čachtická v Novom Meste nad Váhom (obr.č.6), [11] uplatňuje v riešení kompletný postup od spracovania územného plánu až po kolaudáciu domov. Výstavbe predchádzala zmena územného plánu mesta (sklady kasární na obytné územia), nasledovalo vypracovanie urbanistickej štúdie a štúdií a projektov bytových domov a exteriérov, autori zabezpečovali aj autorský dozor stavby. Urbanistický koncept pozostáva z dvoch terénnym zlomom a zeleňou oddelených skupín po 5-tich štvorpodlažných bodových bytových domoch
Pri vstupe do územia od juhu je navrhnutý objekt pre občiansku vybavenosť a je tu umiestnená plynová kotoľňa adaptabilne pripravená na zmenu vykurovacieho média. Zadanie architektonického riešenia bytových domov obsahovalo požiadavky mesta na štruktúru bytov (20% 1-izbových, 60% 2-izbových a 20% 3-izbových) a splnenie tvrdých podmienok podľa kritérií dotačnej politiky Štátneho fondu rozvoja bývania (priemerná úžitková plocha bytu max. 50 m²). Všetky byty sú vybavené balkónmi alebo terasami a byty na prvom nadzemnom podlaží majú malé predzáhradky. Prízemie je navrhnuté bezbariérovo a má jeden byt špeciálne upravený na podmienky ŤZP užívateľa. Projekt a výstavba boli rozdelené do dvoch etáp. Po realizácii prvej skupiny domov navrhli autori architektonické úpravy, ktoré sa realizovali v druhej etape výstavby.
Realizované dielo mesto prihlásilo do súťaže Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR s názvom „Progresívne, cenovo dostupné bývanie". Skupina prvých 5 domov získala v roku 2009 v súťaži 2. cenu a a druhá skupina v roku 2011 najvyššie ocenenie v kategórii bytové domy. Porota na návrhu ocenila *„optimálne začlenenie bytových domov do zástavby zóny s výborným a nápaditým riešením priestorov medzi domami na športoviská a detské ihriská, vytvorenie jednoznačne definovaných verejných, poloverejných a polosúkromných priestorov (predzáhradky bytov na prízemí a kultivovane navrhnuté bytové domy s dobrým a efektívnym dispozičným riešením"* (text z diplomov).

Urbanistickú štúdia Zlaté piesky Bratislava [12] obstaral Magistrát mesta za účelom prehľbenia územného plánu mesta s cieľom priniesť podnety na jeho aktualizáciu. Urbanistická koncepcia reaguje predovšetkým na východiská dané širšími vzťahmi. Zakladá nové kompozičné vzťahy, hlavnú kompozičnú os tvorí smer v spojení predletiskového priestoru s areálom prírodného kúpaliska. V južnej časti územia s urbánnejším charakterom umiestňuje zónu s hotelmi, penziónmi a krytými športoviskami. Nábrežie je tvarované variabilne využiteľnou umelou zátokou dojazdového priestoru veslárskej dráhy. Východné pobrežie je venované rozšíreniu areálu prírodného kúpaliska s remedziačnou pobrežia a terénu. Dnešné prírodné kúpalisko predpokladá obmenu štruktúry a spôsobu výsadby zelene, návrh naznačuje východiská na jeho prestavbu. V severozápadnej časti prináša štúdia podnety na prehodnotenie priestorov okolo nákupných centier tak, aby sa stali aktívnou súčasťou prevažujúcej rekreačnej funkcie územia. Štúdia prehodnocuje dopravno-obslužnú koncepciu územného plánu mesta, najmä hromadnej dopravy, navrhuje podstatne zvýšiť podiel zelených plôch na plochách jestvujúcich parkovísk. Dôležitou požiadavkou je verejná priechodnosť územia po obvode vodnej plochy a lokalizácia takých zariadení, ktoré umožnia celosezónne využitie areálu. Urbanistická koncepcia bola následne premietnutá do návrhu regulačného plánu zóny, v ktorom bola experimentálne overená metodika regulácie zelene pomocou ekoindexu. Výsledkom tejto časti bol návrh na

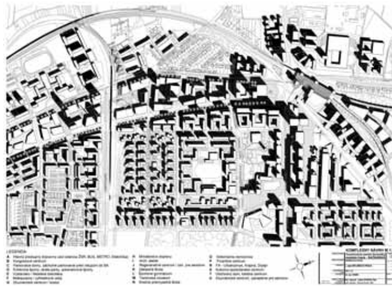

4

aktualizáciu ÚPN mesta, ktoré mesto akceptovalo v podobe ZaD 02 územného plánu mesta.
Proces prípravy a schvaľovania štúdie bol realizovaný s účasťou verejnosti, štúdia bola schválená a mesto ju predstavilo aj na medzinárodnom Veľtrhu nehnuteľností a investičných príležitostí v Cannes v marci 2009. V roku 2009 získala štúdia Cenu za urbanizmus v súťaži Spolku architektov Slovenska a Združenia pre urbanizmus a územné plánovanie Slovenska a reprezentovala SR na európskej súťaži ECTP v Bruseli 2010.
Spoločenský ohlas vyvolala štúdia **rekonštrukcie Mierového námestia v Trenčíne** [13], ktorej autori ako jediní polemizovali so súčasným rozložením zelene na námestí a navrhli riešenie ktorého cieľom bola výrazná prezentácia a vnímanie námestia ako urbanistického verejného priestoru v jeho historickej podstate.
Umelecké bilancie tvoria aj diela jednotlivých zamestnancov v ústavu v súťažiach a súťažných prehliadkach. Spoluautorstvo na Stavbe roka 2010 (K. Boháčová, [14]), 2. miesto v súťaži na *sochársko-architektonické riešenie pamätníka M.R. Štefánika v Nitre* (2008, E. Nagy, [15]), 1. cena v súťaži *Park Hill 2012* (I. Pasečná,[16]), 1. cena v architektonickej súťaži na zastrešenie tržnice v Trenčíne (T. Hanáček 2012), 1. miesto v súťaži na *Redizajn vodného stĺpa v obchodnom centre Galéria Košice* (M. Marcinov a M. Kesanová 2012). M. Marcinov oboslal medzinárodnú súťaž Kyjevské ostrovy (2012) a s I. Hanikom súťaž na pamätník El M. Lisického v Novosibirsku (2012).
Z nesúťažných návrhov ako jediné dielo vytvorené a prezentované v zahraničí je spoluúčasť na spracovaní Programu regenerácie MPR Nový Jičín (Kováč,[17]). Významný podiel na umelecko-tvorivej činnosti pracovníkov ústavu tvorí spracovanie a aktualizácia územnoplánovacej dokumentácie a urbanistické štúdie (najmä Sopirová, Čúrna, Komrska, Kováč).

5. ŽOLÍK

Zaraďujeme sem príspevok doktorandov na **revitalizáciu verejných priestorov kampusu STU** v lokalite Námestia slobody [18], (obr.č. 7). Cieľom štúdie je vytiahnuť akademickú pôdu a akademické prostredie aj do verejného priestoru mesta a vnútroblok medzi fakultami stavebnou, strojníckou a chemicko-potravinárskou premeniť na atraktívnu bytovú zónu študentov a akademikov, súčasne do roztriešteného výrazu budov vniesť identifikačný a zjednocujúci znak, najmä v miestach vstupov do fakúlt. Tento princíp je aplikovateľný aj v Trnave, Mlynskej doline a pred rektorátom na Vazovovej. Priestor je koncipovaný tak, aby univerzita otvorila svoje priestory verej-

6

nosti a naopak. Pre prienik univerzity a verejnej prístupnosti jej aktivít (knižníc, výstav a pod.) štúdia navrhuje v strede Nám. Slobody vybudovať ikonický objekt ako prienik akademického a obecného prostredia.

PREHĽAD HLAVNÝCH VÝSLEDKOV VV, PUBLIKAČNEJ A UMELECKEJ ČINNOSTI:

[1] VITKOVÁ, L., Kováč, B., Kaliská, D., Kardoš, P., Nagy, E., Bašová, S., Čúrna, J., Coplák, J., Kollár, M., Komrska, J., Sopirová, B., Putrová, E., Belčáková, I., Joklová, V., Rakšányi, P., Gladičová, Z.,Nemcová, P., Švingál, M., Nič, M., Gregušová, S., Ilavský, M., Karel., J., Cicanič, M.: *Efektívnosť a únosnosť intenzity využitia územia v podmienkach Slovenských miest*. Projekt VEGA 1/896/10, 2010-2011

[2] Vitková, E., Kováč, B.(ed.), Bašová, S., Kaliská, D., Sopirová, A., Melcerová, O., Kollár, M., Nagy,E., Čúrna, J., Coplák, J., Kardoš, P.: *Intenzita využitia územia slovenských sídiel*, Nakladateľstvo STU v Bratislave, 2012, ISBN 978-80–227–3821–7, recenzenti: D. Drobniaková, Max. Wittmann, 220 s.

[3] Vitková, E. (Ed.), Kováč, B., Komrska, J., Melcerová, O., Števková, J., Polgáry, J.: *Kvantitatívne parametre urbanistických štruktúr*, ROAD Bratislava 2008, ISBN 978-80-8899-35-5, recenzent: J. Ilkovič, 87 s.

[4] *Klasické mesto, jeho istoty a stresory: Zborník prednášok z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou*, máj 2008, Bratislava. - Bratislava: STU, 2008. - ISBN 978-80-227-2974-1, autori príspevkov za ÚUÚP: Bašová, Kardoš, Nagy, Sopirová, Komrska

[5] *Living city core. Zborník odborných prednášok z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou* Január 2008, Bratislava. - Bratislava: STU, 2008. - ISBN 978-80-227-2966-6, autori príspevkov za ÚUÚP: Bašová, Vitková, Kardoš, Nagy, Sopirová, Komrska, Szabó,

[6] Coplák, J., Kováč, B., Komrska, J., Vitková, E., Píška, H., Gregorová, J., Rakšányi, P., Šabíková, J., Ivanička, K.: *Plánovanie ekologických sídlisk*. Bratislava, Road, 2009. ISBN 978-80-88999-37-9, 132 s.

[7] Kardoš, P. (ved. proj.): *Nekonvenčné princípy a metódy exaktnej evaluácie transformačných procesov urbanistických štruktúr*. Grant VEGA č. 1/4213/07, 2007-2009.

[8] Falťan, L., Strussová, M., Kostlán, D., Falťanová, E., Sopirová, A.: *Malé viidiecke sídla na Slovensku začiatkom 21. storočia*, Sociologický ústav SAV, 2011. - ISBN 978-80-85544-73-2, 281 s

[9] Coplák, J. (Zást. Ved. Proj.), Rosenberg, M. (Ved. Proj.), Oleksik, I., Kaštáková, M., Mečár, M., Drieniková, K.: *Regionálna politika Ruskej federácie a perspektívy spolupráce s Európskou úniou s osobitným zameraním na SR*. Grant VEGA č. 1/0184/08.

[10] Kováč, B., Komrska, J., Zlocha, M., Dobrucká, A., Hudeková, Z. (ved.): *Ekoindex – stanovenie regulatívov eko-indexu pre metodiku spracovania ÚPD so zameraním na zadržiavanie dažďových vôd v urbanizovanom prostredí*; objednávateľ Urbion - Inštitút urbanizmu a územného plánovania, 2012

[11] Komrska, J., Kováč,B.: *Obytný súbor a bytové domy Čachtická, Nové Mesto nad Váhom*, spracovateľ PC-ARCH FA STU v Bratislave, projekt 2008, realizácia 2009-2010, hl. inž. projektu ing. J. Lulkovič, spolupráca ing.arch. Kováč, Ľ.

[12] Kováč, B., Komrska,J., Polgáry, J.: Bratislava –*Zlaté piesky, urbanistická štúdia rekreačnej zóny*, PC ARCH FA STU 2007-2009, obstarávateľ magistrát hl.m. SR, schválené MsZ 2009, spolupráca L.Benček (doprava), K.Gécová (zeleň), Š.Hromada (technická infraštruktúra), D. Petríková (sociológia), Ľ.Kováč, Ľ.Kružel, M. Kamenický – urbanizmýus a počítačová podpora

[13] Gladičová,Z., Šovčíková,S., Nemcová,P., Kováč,B.: *Rekonštrukcia Mierového námestia v Trenčíne*, urbanisticko-architektonická štúdia, súťažný worshop na výber spracovateľa, PC ARCH FA STU, 2010, 3. miesto, 2. miesto v hlasovaní verejnosti

[14] Boháčová K., Boháč, L., Berežný, M: Cena za Bytový dom roka (Stavba roka 2010)

[15] Nagy, E., Lukáč, M., Nagyová, L.: *Súťaž na sochársko-architektonické riešenie pamätníka M.R. Štefánika v Nitre*, II. miesto. Vyhlasovateľ: Mestský úrad v Nitre, december 2008,

[17] Žáček, T., Žáček,I., Pohlová, S. (architektúra a urbanizmus), Pasečná I., Pasečný P., Sekanová E. (krajinná architektúra): *PARK HILL – architektonicko urbanistická verejná ananymná súťaž na obytný súbor Bratislava*, 1. Cena, 2012, vyhlasovateľ LBG byty spol. s r.o.

[17] Kováč, B., Gregor, P., Gregorová, J., Vodrážka, P.: *Program regenerace městské památové rezervace Nový Jičín*, obstarávateľ Městský úřad Nový Jičín, december 2009

[18] Boháčová, K., Németh, I., Marcinov, M., Štefancová, L., Kováč, B.: *Campus STU*, štúdia revitalizácie verejných a vnútorných priestorov, objednávateľ Rektorát STU, 2011

– prof. Ing. arch. Bohumil Kováč, PhD. –

Spracoval podľa podkladov E. Vitkovej, A. Sopirovej, D. Kaliskej, O. Melcerovej, S. Bašovej, P. Karďoša, J. Coplákа, J. Komrsku

KU DŇU UČITEĽOV 2013

PRÍSPEVOK NA PEDAGOGICKEJ KONFERENCII ZAMERANÝ NA PRIEREZ VÝSLEDKOV ÚSTAVU V ROKOCH 2008–2012

JÁN ILKOVIČ

1. ÚVOD

Výskumná činnosť je nenahraditeľnou zložkou osobnosti vysokoškolského učiteľa. Jej napĺňanie v získavaní nových poznatkov prispieva nielen k osobnému rastu učiteľa, resp. vedeckého pracovníka, ale aj zvyšovaniu úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu na fakulte. Bez tohto rozmeru je v prostredí fakulty nedokonalým profesionálom. Výskumnou činnosťou tak získava aj na rozmere koncepčného myslenia a inovácie metodológie v pedagogickom procese. Ústav konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb sa na výskumnej činnosti fakulty podieľa primeranou mierou v rámci odbornej, personálnej, technickej a časovej disponibility a možností. Je to pracovisko azda s najväčšou „diverzifikáciou" odborného zamerania v spektre od architektonicko-typologických disciplín až po „rýdzo" technické zamerania. Je to vždy istá výhoda, ale aj nevýhoda. Výhodou je relatívna komplexnosť pri riešení konkrétnej úlohy, nevýhodou je rozdrobenosť síl a skĺony k „účelovému" individuálnemu výkonu členov ústavu. Stratégia rozvoja výskumu na Ústave konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb po obsahovej stránke reflektuje nové zloženie odborného zamerania členov ústavu s ťažiskom v oblasti bádania navrhovania a interpretácie konštrukcií a materiálov v architektúre. Príspevok dokumentuje výsledky z hľadiska štatistiky, kvality a prostredia. Nie je zameraný na početnosť a tematické zameranie výstupov z ateliérových tvorieb ústavu.

2. SÚHRN VÝSLEDKOV V OBLASTI VEDECKO-VÝSKUMNEJ ČINNOSTI

Tematické oblasti výskumu na ústave:

› VÁZBY KONŠTRUKCIE A ARCHITEKTÚRY
  – **Konštrukcie v historickej architektúre**
  – **Trendy interpretácie konštrukcií v architektúre**
  – **Experimentálno-modelové projektovanie konštrukcií**
› ARCHITEKTÚRA STAVIEB TECHNICKEJ CIVILIZÁCIE
  – **Architektúra inžinierskych stavieb**
  – **Priemety sofistikovaných technológií v architektúre**
  – **Valorizácia hodnôt výrobných stavieb**
› TRENDY ROZVOJA TECHNIKY VNÚTORNÉHO PROSTRE DIA BUDOV
  – **Trendy vplyvu techniky a technológií na vnútorné prostredie budov.**

Model stratégie rozvoja výskumu na ústave je vypracovaný vo forme „kontinuálnej pyramídy" tak, že obsah „hornej vrstvy" je tematickým zovšeobecnením možnej sumy „spodných vrstiev". Na tomto základe sa generujú výskumné projekty vyššieho a nižšieho stupňa. Model odráža hierarchiu dôležitosti parciálnych oblastí výskumu na jednej strane (od inštitucionálnej úrovne po participáciu na medzinárodných projektoch) a zároveň aj časový horizont v danej oblasti výskumu v zmysle stanovených krátkodobých a dlhodobých cieľov *(obr.1)*. Model „pyramídy" je aj modelom predpokladanej hodnoty výstupov, na základe ktorého je možné spätné hodnotenie stanovených cieľov výskumu, ktoré sú nevyhnutné pre rozvoj ústavu. Každý výskumný cieľ sa po jeho splnení stane predmetom potencionálneho záujmu len vtedy, ak sa primerane prezentuje v rôznych sférach. Na ústave predpokladám dve základné roviny priemetov výskumu:

a) permanentné získavanie nových poznatkov a ich publikačná prezentácia ako súčasť odborno - kvalifikačného rastu pracovníkov

b) väzba na metodiku a obsah vzdelávania v oblasti konštrukcií a materiálov.

Model koncepcie rozvoja výskumu na ústave

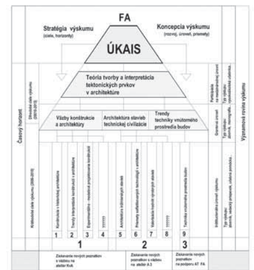

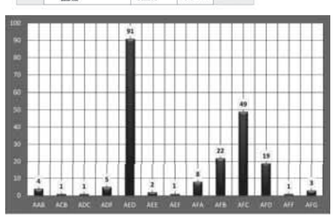

Špecifikácia údajov v publikačnej kategórii „A"

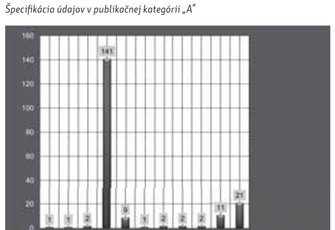

Špecifikácia údajov v publikačnej kategórii „B"

Kategória	Počet	Druh ohlasu
o1	5	Citácie v zahraničných publikáciách registrované v citačných indexoch Web of Science a databáze SCOPUS
o3	66	Citácie v zahraničných publikáciách neregistrované v citačných indexoch
o4	102	Citácie v domácich publikáciách neregistrované v citačných indexoch
SPOLU	173	Počet spolu

Kategorizácia a počty ohlasov na publikačnú činnosť za obdobie rokov 2008 - 2012

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKU 1

Vedecká monografia:

Architektúra kogeneračných výrobní na báze plynu (ISBN 978-80-227-3632-9)

Vedecká monografia vznikla na základe úspešného tendra v rámci grantovej schémy EkoFondu SPP. Monografiu môžeme charakterizovať ako ojedinelú v danej problematike, čo bolo zdôrazňované aj na slávnostnom uvedení publikácie do života v kongresovom centre SPP, kde sa zúčastnilo približne 100 odborníkov z rôznych oblastí a médií. "Krstnými rodičmi" publikácie boli predseda predstavenstva SPP a predseda Správnej rady EkoFondu Jean -Jacques Ciazynski a prodekan Fakulty architektúry STU Robert Špaček, ktorý tento počin veľmi výstižne charakterizoval slovami: *„Kniha uzrela svetlo sveta v pravú chvíľu a predstavuje veľký prínos pre oblasť priemyselnej architektúry, kde absentujú publikácie zohľadňujúce aktuálne trendy v oblasti energetickej efektívnosti."*

Cieľom publikácie bolo reagovať na reštrukturalizáciu priemyselnej výroby a nové komunálne nároky v spotrebe energií, ktoré zmenili štruktúru energetických výrobní, a tak vytvorili tlak na samotnú štruktúru prvotných zdrojov pre konverziu energie. Tieto vplyvy si vyžadujú nový prístup k smerovaniu a učeniu architektúry. Kniha poskytuje krátky exkurz od histórie energetických zariadení až po súčasnosť v oblasti architektúry, konštrukčných riešení a technológií predmetných zariadení.

Hlavným prínosom a ojedinelosť publikácie je v tom, že sa monotematicky a komplexne zaoberá riešením energetických zariadení na báze plynu od technologických súvislostí, stavebno-konštrukčného riešenia, architektúry, až po architektonický detail. Súčasný moderný energetický priemysel na báze plynu už nie je nepriateľom obytného prostredia, ale skrýva v sebe ekologické trendy v tvorbe prostredia. Nové impulzy v energetickom priemysle sú v intenciách tvorby kvalitného životného prostredia a zhodnocovania druhotných surovín a akcelerujú nové technologické riešenia a nepriamo aj nové architektonické riešenia. Umožňujú väčšiu flexibilnosť pri integrácii energetických výrobní do urbánneho prostredia a naopak aj možnej integrácii novej funkcie do samotného výrobného objektu. Výroba „modernej" energie sa tak približuje človeku. Tieto trendy sú v publikácii dokumentované cez analýzu množstva zahraničných príkladov (z oblasti Škandinávie, Nemecka, Francúzska na základe navštívených stavieb). Poznatky sú následne uplatňované v štúdiách zariadení, lokalizovaných do konkrétneho prostredia. Na záver možno dodať úmysel autorov pokračovať v rozvoji problematiky prostredníctvom druhého dielu ako „voľného pokračovania", ktorý by sa zaoberal spaľovňami odpadov (TKO).

Návrh technológie: MRF a AD
Návrh: Abalos & Herreros Architecten, Madrid
Roky výstavby : 2004

Zdroj energie : bioplyn
Druh produkovanej energie : elektrická a tepelná
Výkon: 2,2 MW

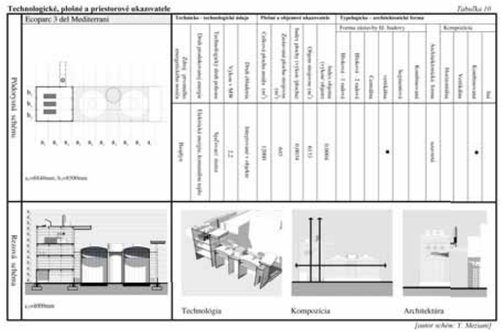

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKU 2

Vedecká monografia: **Interpretácia materiálov v architektúre** (ISBN 978-80-227-3221-5)

Architektonického dielo je výsledkom uplatnenia tvorivých zámerov autora do kompozičného celku. Súvislosť architektonickej formy a materiálu je možná len prostredníctvom konštrukcie, kde sa spolu s materiálom stáva nedeliteľnou súčasťou architektúry. V kvalitnej architektúre forma a konštrukcia sú spojené do konštrukčnej logiky a vzájomnej rovnováhy pri ktorej sa uplatňujú architektonické zákonitosti a výtvarné kategórie. Dokumentujú to mnohé architektonické diela z historickej a súčasnej architektúry. Personálnymi príkladmi môžu byť veliká architektúry: profesor Luigi Nervi, katalánsky architekt a najznámejší tvorca inžinierskych diel – S. Calatrava, N. Foster, S. Holl a iní. Súčasnosť vplyvom rýchleho vývoja a nových poznatkov odkrýva nové možnosti interpretácie materiálov v architektúre v dvoch rovinách: 1. ako stavebný materiál kostry budovy a jej obalu (konštrukcia), 2. ako „dekoratívna hmota" pri ktorej sa dômyselne architektonicky zhodnocujú charakteristiky materiálov. Nakoniec vidíme to každoročne na svetových veľtrhoch a výstavách zameraných na stavebníctvo, kde sa prezentuje veľké množstvo nových materiálov s novými vlastnosťami. Publikácia je zameraná na pasportizáciu poznatkov z oblasti možnosti interpretácie materiálov a konštrukcií v architektúre s dôrazom na nové trendy. Nové vedecko-technické poznatky sa vždy „podpisovali" pod architektonické napredovanie na poli techniky, materiálov, konštrukčných systémov, ale aj nových technológií výstavby. Dôležitými novými poznatkami sú naplnené aj ďalšie publikačné výstupy venované trendom tvarovania konštrukcií zastrešenia halových priestorov na báze betónu, ocele, dreva a kompozitov, publikácie venované problematike konštrukcií a materiálov riešenia fasád budov vrátane energetických aspektov, vízie a experimentálneho tvarovania konštrukcií a to najmä na báze ocele a betónu, z ktorých môžeme vybrať napr. dôležitú kapitolu v monografii: Súčasné bytové domy na Slovensku. Uvedené poznatky boli následne overené v modelových projektových riešeniach. Tu chcem zvlášť vyzdvihnúť snahy o nekonvenčné prístupy v riešení a uplatňovaní materiálov na nasledujúcich štúdiách: Modulárna výstavba, experimentálny a nestály architektonický priestor v kontexte vízie civilizačného rozvoja, experimentálne tvarovanie konštrukcie Bratislavského Starého mosta, riešenie kongresového centra technologického parku vo Vajnoroch s uplatnením premennej fasády, experimentálny súbor média parku a študentského mestečka v Zimnom prístave v Bratislave, nekonvenčné tvarovanie prevádzkovej budovy Květnej záhrady v Kremeříži a mnohé ďalšie.

Kategória	Počet	Kategória - popis
AAB	4	Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách
ACB	1	Vysokoškolské učebnice vydané v domácich vydavateľstvách
ADC	1	Vedecké práce v zahraničných karenovaných časopisoch
ADF	5	Vedecké práce v domácich nekarentvaných časopisoch
AED	91	Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách
AEE	2	Vedecké práce v zahraničných nerecenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách
AEF	1	Vedecké práce v domácich nerecenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách
AFA	8	Publikované pozvané príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách
AFB	22	Publikované pozvané príspevky na domácich vedeckých konferenciách
AFC	49	Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách
AFD	19	Publikované príspevky na domácich /edeckých konferenciách
AFF	1	Abstrakty pozvaných príspevkov z domácich konferencií
AFG	3	Abstrakty príspevkov zo zahraničných konferencií
BAB	1	Odborné knižné práce vydané v domácich vydavateľstvách
BCI	1	Skriptá a učebné texty
BDE	2	Odborné práce v zahraničných nekarntovaných časopisoch
BDF	141	Odborné práce v domácich nekarentvaných časopisoch
BED	9	Odborné práce v domácich recenzovaných zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných)
BEE	1	Odborné práce v zahraničných nerecenzovaných zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných)
BEF	2	Odborné práce v domácich nerecenzovaných zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných)
DAI	2	Dizertačné a habilitačné práce
EDI		Recenzie v časopisoch a zborníkoch
FAI		Redakčné a zostavovateľské práce (bbliografie, encyklopédie, katalógy, slovníky, zborníky ...)
GII		Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií
Spolu	366	

3. NAJDÔLEŽITEJŠIE VÝSLEDKY V PEDAGOGICKEJ OBLASTI

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKU 3

Monografia:

Variabilnosť v architektonicko-konštrukčnom navrhovaní budov (ISBN 978-80-227-3637-4)

Pedagogické pôsobenie ústavu je dlhodobejšie profilované do oblasti štandardnej výučby v bakalárskom stupni štúdia. Azda aj preto je viac vnímané ako „servisné" pracovisko s potenciálom technických profesií a základného bádateľského územia pre uvedenú oblasť. Dokumentujú to aj výsledky študentov v rámci celoštátnej súťaže ABF Slovakia o najlepšiu bakalársku prácu v sekciách architektúra a urbanizmus a pozemné stavby, kde študenti ústavu sú už tradične veľmi úspešní. Na tomto pozadí kolektív pracovníkov ústavu vydal monografiu s názvom „Variabilnosť v architektonicko-konštrukčnom navrhovaní". Cieľom publikácie bola prezentácia architektonickej a konštrukčnej różnorodosti (variabilnosti) pri rovnakých témach záverečných bakalárskych prác študentov pod vedením pedagógov Ústavu konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb s dôrazom na variabilnosť v navrhovaní. Cieľom analýzy projektov bolo poodhaliť „mieru pestrosti" návrhov pri spracovaní jednotlivých tém (lokalít) a definovať „študentský" trend a problémy pri vypracovávaní návrhu budovy v celej šírke projektového procesu. Čo naznačila vzorka analyzovaných projektov? V prvom rade je potrebné konštatovať, že bol splnený cieľ publikácie, ktorá má aj edukačné poslanie a význam. Pri sumarizovaní analytických výsledkov vybraných projektov sa „vynorili" zásadné otázky, ktoré naznačili na jednej strane vysokú mieru variability v riešení jednotlivých tém a na druhej strane boli zrkadlom kontextu cieľov záverečnej bakalárskej práce v študijnom programe architektúra a urbanizmus (v Architektonickom projekte) a skutočných výsledkov s aspektom na profil absolventa.

Analýzy majú výpovednú hodnotu aj z hľadiska miery progresívnosti v riešeniach a reálneho mapovania súčasných architektonických a materiálových trendov. Sledovali sa nasledovné ukazovatele:

– miera hmotovo - tvarovej invenčnosti a originálnosti, vrátane uplatnenia netradičných pôdorysných konštrukčných „rastrov",
– voľba materiálu nosnej konštrukčnej sústavy,
– voľba materiálu obvodového plášťa,
– miera „architektonickej odvahy" (architektonický progres).

Výsledky potvrdili, že študenti sa v záverečnej bakalárskej práci veľmi opatrne púšťajú do netradičných architektonických tvarov a atypických konštrukčných riešení pravdepodobne pod vplyvom obavy z konštrukčného „dotiahnutia" neštandardných detailov projektu. Na jednej strane je to celkom pochopiteľné, keď absolvent – bakalár by mal ovládať predovšetkým štandardné detaily, ale na druhej strane by tento fakt nemal byť invenčnou „brzdou". Z analýzy vybraných prác vyplynuli nasledovné poznatky:

– z hľadiska preferovania materiálu v návrhoch nosných konštrukcií dominuje železobetón, v obvodových plášťoch prevláda sklo, čo je v intenciách súčasných architektonických trendov.
– v rámci celoštátnej súťaže o cenu združenia ABF Slovakia o najlepšiu bakalársku prácu sú oceňované projekty s vyššou mierou „vybočenia" zo štandardu.
– zaujímavým poznatkom je aj to, že v návrhoch nie je jednoznačne uplatňovaná len tzv. pravouhlá pôdorysná sieť (raster), ale aj iné usporiadanie pôdorysnej osnovy a to najmä pri použití nosných stenových konštrukčných sústav.

Študenti ústavu dosiahli významné úspechy aj v súťažiach na národnej a medzinárodnej úrovni. V rámci týchto aktivít za najvýznamnejší úspech môžeme považovať medzinárodnú architektonickú súťaž **Isover Architectural Contest**, ktorú v rámci Slovenska zastrešuje ústav. Z národného kola úspešní študenti postupujú do medzinárodného, s možnosťou osobnej prezentácie svojich návrhov. Je potrebné podotknúť, že v uvedenej súťaži sú študenti FA už tradične veľmi úspešní. Významným úspechom ústavu a fakulty bolo získanie 1. ceny ZUUPS Združenia pre urbanizmus a územné plánovanie na Slovensku, ktorá je národným kolom celoeurópskej súťaže ECTP (European Council of Spatial Planners) o najlepší urbanistický a územnoplánovací projekt. V súťaži bol diplomový projekt spracovaný na ústave diplomantom Vladimírom Hainom (vedúci práce. doc. J. Ilkovič).

– doc. Ing. arch. Ján Ilkovič, PhD., vedúci Ústavu konštrukcií v architektúre a inžinierskych stavieb a predekan pre pedagogickú činnosť FA STU –

PREZENTÁCIA NAJVÝZNAMNEJŠÍCH ÚSPECHOV ÚSTAVU KRAJINNEJ A ZÁHRADNEJ ARCHITEKTÚRY ZA UPLYNULÝCH 5 ROKOV

OBDOBIE ROKOV 2008–2012

TAMARA REHÁČKOVÁ

Ústav krajinnej a záhradnej architektúry vznikol ako samostatné pracovisko v roku 2007. V súčasnosti na ňom pracuje 6 pedagogických pracovníkov na celý úväzok, dvaja na polovičný a jeden vedecko-výskumný pracovník. Ústav krajinnej a záhradnej architektúry zabezpečuje trojročné bakalárske štúdium v študijnom programe „Krajinná architektúra a krajinné plánovanie" v rámci odboru „Záhradná a krajinná architektúra" a v spolupráci so Stavebnou fakultou STU zabezpečuje inžinierske štúdium v programe „Krajinárstvo a krajinné plánovanie".
Podľa Medzinárodnej asociácie krajinných architektov (IFLA) je záhradná a krajinná architektúra interdisciplinárny odbor, ktorý zahŕňa niekoľko významných komponentov: humanitné, spoločenské a prírodné vedy, technológie a výtvarné umenie. Rozsah a záber odboru je naozaj veľmi široký a to kladie na pracovníkov vysoké nároky – je potrebné zabezpečiť prípravu študentov nielen v celej škále teoretických predmetov, ale aj tvorivých predmetov. Na druhej strane nám však rozsah problematiky, ktorú odbor pokrýva, poskytuje široké možnosti uplatnenia sa vo vedeckej a aj tvorivej činnosti. Nasledujúci prehľad výsledkov činnosti ústavu je potvrdením tohto tvrdenia.

PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ – KATEGÓRIA ATRIBÚTU VÝSTUPOV

Počas rokov 2008–2012 bolo na ústave publikovaných niekoľko monografických prác, resp. kapitol v monografiách. Ich spoločným menovateľom je krajina (v tom najširšom zmysle slova), ktorú prezentovali z rôznych aspektov a uhlov. Vzniknuté diela sú obohatením fondu vedeckej literatúry, ktorá sa tejto problematike venuje a za pridanú hodnotu považujem skutočnosť, že ich vieme aktívne využiť aj v pedagogickom procese. V roku 2010 vznikla v spolupráci s Ústavom krajinnej ekológie SAV publikácia **„Landscape ecology - methods, applications and interdisciplinary approach"**. Sústreďuje pozornosť na najčastejšie problémy krajinársky orientovaného interdisciplinárneho výskumu. Jednotlivé kapitoly prinášajú najnovšie výsledky vedcov nielen domácich či zo susedných krajín - Českej republiky, Poľska a Maďarska, ale cenné nápady a vysoko kvalitné výsledky sú prezentované autormi z Ruskej federácie, Japonska, Srbska, Francúzska a Nemecka.

Rovnako v roku 2010 bola z príspevkov širokého spektra odborníkov zostavená publikácia **„Krajina - predmet výučby a výskumu"**. Sumarizuje výsledky parciálnych výskumov z akademických pracovísk (univerzít, výskumných a vedeckých ústavov) a ďalších organizácií, ktoré sa venujú výučbe predmetov zameraných na ochranu, tvorbu, plánovanie a manažment krajiny. Štruktúra monografie odráža komplexnosť a zložitosť štúdia krajiny od filozofických úvah až po aplikáciu poznatkov na jednotlivých príkladoch. Čitateľ má možnosť oboznámiť sa v úvodných častiach s otázkami o práve na krajinu a vplyve ľudských väzieb na rozvoj spoločenských hodnôt historickej kultúrnej krajiny. V ďalších príspevkoch sa venuje pozornosť metodickým aspektom modelovania, prezentácie krajiny, ako aj hodnoteniu krajinného obrazu, kompozičným princípom a zmenám krajinnej štruktúry. Záverečné state rozoberajú príklady tvorby a využívania krajiny v areáloch historických cintorínov, oblastiach vidieckeho cestovného ruchu, v poľnohospodárskej, lesnej a urbanizovanej krajine.

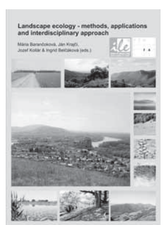

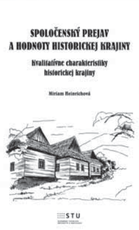

Veľmi bohatý na monografie bol na našom Ústave rok 2012. V edícii dizertačných prác vyšli dve monografie a to práca Katarínyv Kristiánovej **„Manažment sídelnej zelene: Teoretické východiská a vybrané problémy na príklade Bratislavy"** a Miriam Heinrichovej **„Spoločenský prejav a hodnoty historickej krajiny"**.
Monografia K. Kristiánovej vychádza z dizertačnej práce „Manažment sídelnej zelene", ktorá bola obhájená v roku 2010. V práci sú prezentované doterajšie poznatky o manažmente sídelnej zelene, vychádzajúce z prác slovenských i zahraničných autorov a z praxe, ktoré sú konfrontované s výsledkami vlastného výskumu. Práca sa sústreďuje hlavne na výskum praktického využitia generelov zelene v strategickom manažmente sídelnej zelene a sleduje teoretické, legislatívne a realizačné aspekty riadenia rozvoja sídelnej zelene v kontexte územného plánovania, ako strategického nástroja pre usmerňovanie a riadenie optimálneho využitia územia a teda aj rozvoja sídelnej zelene.

Monografia M. Heinrichovej obsahovo nadväzuje na dizertačnú prácu „Metodika tvorby v územiach so špecifickým režimom. Historické krajinné štruktúry", obhájenú v roku 2009. Monografia sa zaoberá krajinou ako územím, ktoré je výnimočné, má svoju neopakovateľnosť získanú či už vplyvom prírodných podmienok alebo človeka, a teda si vyžaduje osobitný prístup. Práca vychádza z predpokladu, že hmotná existencia krajinných štruktúr ako výsledku pôsobenia človeka v krajine, nesie so sebou aj kvalitatívny prejav týchto štruktúr tzv. spoločenský prejav. Výsledkom tohto prejavu je špecifická vlastnosť krajiny, reprezentujúca identické, rázovité či duchovne a symbolicky bohaté miesta. Snahou monografie je identifikovať nehmotné charakteristiky historickej krajiny – jej význam ako dôležitý atribút pre tvorbu v krajine. Pri napĺňaní tohto cieľa sa práca zamerieva vývoj vzťahu krajiny a človeka resp. spoločnosti, z hľadiska vývoja a zmien prírodných a sociálno-kultúrnych charakteristík krajiny.

V roku 2012 vyšla aj monografia venovaná problematike historickej zelene. Ide o prácu **„Historické záhrady a parky Bratislavy"**, ktorej autorkou je Tamara Reháčková. Publikácia prezentuje výsledky dlhodobého výskumu zameraného na historickú zeleň Bratislavy. Najvýznamnejšie historické záhrady a parky Bratislavy predstavuje nielen slovne, ale aj prostredníctvom bohatej obrazovej dokumentácie. Vďaka informáciám, pochádzajúcim z mnohých zachovaných dobových dokumentov, sú v knihe predstavené jednotlivé záhradné a parkové objekty od ich vzniku až po súčasnosť. Základom obrazových príloh sú okrem fotografií, starých pohľadníc, vedút, či rytín aj historické mapy, ktoré majú okrem cennej informačnej aj umeleckú hodnotu. Kniha je prierezom vyše 700 ročného vývoja záhradnej tvorby na území Bratislavy, ktoré dokumentuje od čias stredovekých a kláštorných záhrad, cez renesančné a barokové záhrady až k prírodno-krajinárskym parkom a rozsiahlym krajinným úpravám.

Za najvýznamnejšiu považujem monografiu, ktorá vyšla v zahraničnom vydavateľstve. Autorkou publikácie s názvom **„Landscape management: Theory and practice"** je Ingrid Belčáková. Ako hovorí už jej názov, publikácia sa venuje manažmentu krajiny, ktorý predstavuje v celoeurópskych súvislostiach. V prvej časti sú prezentované princípy a filozofia manažmentu a ochrany krajiny v európskom kontexte. Druhá časť poskytuje prehľad o nástrojoch a metódach používaných pri hodnotení a plánovaní krajiny. Ťažisko publikácie tvoria prípadové štúdie, rozdelené do dvoch základných skupín: Krajinné plány (štúdie) a Projekty revitalizácie v urbanizovanom prostredí. Vybrané príklady reprezentujú kľúčové trendy a témy krajinnej architektúry, krajinného plánovania a manažmentu krajiny.

V sledovanom období sú v publikačnej činnosti ústavu zastúpené aj kapitoly v monografiách:
ROK 2009:
> Belčáková, Ingrid, Kozová, Mária, Kalivodová, E., Pavličková, Katarína, Pauditšová, Eva: **Príklady uplatnenia metodických postupov v posudzovaní vplyvov na životné prostredie.** In: Krajinná ekológia v posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave
ROK 2010:
> Kristiánová, Katarína: **Vplyv vlastníckych vzťahov na premeny súčasnej kultúrnej krajiny na Slovensku.** In: Krajina – predmet vzdelávania a výskumu. Bratislava: Perfekt, 2010.
> Putrová, Eva, Gécová, Katarína: **Historické cintoríny v kontexte kultúrneho dedičstva – Zvonový vŕšok v Banskej Štiavnici. Historical cemeteries in the context of cutural heritage – Zvonový vŕšok in Banská Štiavnica.** In: Krajina - predmet vzdelávania a výskumu. Bratislava: Perfekt, 2010
ROK 2011:
> Reháčková, Tamara: **Realizácia ekologických opatrení - výsadby zelene.** In: Ochrana krajiny v projektoch pozemkových úprav.
ROK 2012:
> Gécová, Katarína, Putrová, Eva: **Východiská a postup revitalizácie historických cintorínov z hľadiska krajinotvorby.** In: Nekropolná architektúra: Metodika výskumu, hodnotenie a zásady prezentácie kultúrno-historických hodnôt nekropolnej architektúry. Bratislava: Slovenská technická univerzita v Bratislave

V sledovanom období neboli pracovníkmi Ústavu publikované práce v karentovaných časopisoch. V časopisoch evidovaných v databáze SCOPUS máme v roku 2012 evidovaný jeden príspevok, a to v časopise Ekológia článok Ingrid Belčákovej s názvom „Landscape planning framework on the environmental assessment – linkages and mutual benefits". Venuje sa nástrojom územného plánovania, ktoré predstavujú jeden z najkomplexnejších plánovacích mechanizmov ochrany krajiny a jej rozvoja. Osobitná pozornosť je venovaná analýze krajinno-ekologických plánovacích metód, ktoré môžu byť užitočné v procese environmentálneho posudzovania.

OHLASY – CITÁCIE WOS

Ústav má spolu evidovaných 10 citácií WOS resp. SCOPUS (Ingrid Belčáková – 5 citácii SCOPUS a 2 WOS a Tamara Reháčková – 2 citácie SCOPUS a 1 WOS).

UMELECKÁ ČINNOSŤ

Pracovníci Ústavu krajinnej a záhradnej architektúry sa samozrejme snažia uplatniť aj v umeleckej činnosti a spolu majú evidovaných 43 výstupov, z toho Miriam Heinrichová 15, Katarína Kristiánová 12 (2 práce sa týkajú záhradnej architektúry), Tamara Reháčková 4, Eva Putrová 5 a Katrína Gécová 7. Z týchto prác by som chcela prezentovať tri práce, ktoré dokumentujú širokú škálu problematiky, ktorou sa na Ústave zaoberáme.

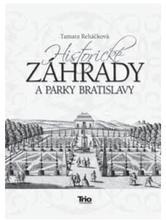

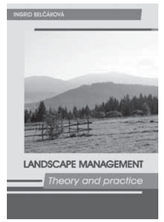

obr. 6. Revitalizácia zelene – cintorín Spišský Štvrtok

> **Revitalizácia zelene – cintorín Spišský Štvrtok, autor: M. Heinrichová**
Návrh v areáli cintorína sa podriaďuje záujmu obce vytvoriť na ploche kolumbáriu, ktoré bude nadväzovať priamo na južnú časť súčasného domu smútku. Celé kolumbárium je navrhnuté ako jednoduchý prírodný priestor, ktorému dominuje brezový háj. V ňom sú uložené tri cca 2 m vysoké a 1 m široké kvádre - urnové stĺpy (z bieleho mramoru), ktorých biela farba bude dopĺňať biele kmene briez. Okolo kamenných urnových stĺpov bude vytvorená štvorcová plocha s atypickými kamennými lavičkami, ktoré budú umiestnené v dvoch protistojných rohoch štvorca. Umiestnenie lavičiek umožní pozostalým pri spomínaní na svojich najbližších sedieť a pritom nestratiť vizuálny kontakt s pamätnými tabuľami. Farebne bude dominovať biela (farba urnových stĺpov a kmeňov briez) a zelená farba (farba listia a trávnika). Na jeseň, celý urnový háj ožije zlatožltou farbou listia z briez. K urnovým stĺpom bude prístup cez chodníčky. Návrh takisto počíta s vytvorením plochy okolo hlavného kríža a jeho prepojením s plochou kolumbária.

obr. 7. Terénne a sadovnícke úpravy pre Polyfunkčné centrum Nová Mýtna, Bratislava

> **Terénne a sadovnícke úpravy pre Polyfunkčné centrum Nová Mýtna, Bratislava – MČ Staré Mesto, autor: T. Reháčková, rok 2012**
Cieľom návrhu bolo vytvoriť plochu s množstvo zelene, ktorá sa stane „zelenou oázou" priamo v centre mesta a umožní návštevníkom príjemný pobyt. Priestor je obohatený o detské ihrisko a o chodník z drevokompozitných dosiek s oddychovým priestorom. Členenie vegetačných plôch je koncipované tak, aby vznikli súvislé plochy trávnika a záhonov a boli zaujímavé a atraktívne nielen pre návštevníka priestoru, ale aj pre pozorovateľov z okolitých budov. Kostru výsadieb tvoria stromy, plošná výsadba je založená na vždyzelených nízkych drevinách a trvalkách, ktoré sú doplnené trávami. Efekt tejto výsadby je decentný, striedmy, má dať vyniknúť jemným modeláciám terénu a zvýrazniť línie záhonov. Zeleň bude v rámci polyfunkčného centra realizovaná na dvoma spôsobmi: na tzv. rastlom teréne, čo znamená, že pôdny profil je v celej hrúbke neprerušovaný až do podložnej vrstvy a na strešnej konštrukcii podzemných priestorov na úrovni okolitého terénu. Pri návrhu riešenia zohral zásadnú úlohu fakt, že výška substrátu je limitovaná na 90 cm resp. 45 cm. Aby tu bolo možné vysádzať stromy, bolo potrebné v niektorých častiach navrhnúť terénne modelácie. Ich výška však nepresahuje 75 cm a priestor tak ostáva otvorený a prehľadný.

> **Lesopark Háj – Nicovô, urbanisticko-krajinárska štúdia pre mesto Liptovský Mikuláš, autori: Putrová Eva, Dvončová Eva, Gécová Katarína, rok 2008**
Pri tvorbe rekreačného priestoru Leosparku Háj – Nicovô sa vychádzalo z priestorovej štruktúry krajinného prostredia. V podmienkach Liptovského Mikuláša bol návrh lesoparku výrazne ovplyvnený súčasnou rôznorodou štruktúrou plôch, čo vyplynulo najmä zo súčasného vlastníctva pozemkov aj zo začlenenia územia do viacerých urbanistických obvodov. Ďalším dôležitým priestorom, ktorý zvyšuje atraktivitu územia a aj návrh rekreačných priestorov je pietny areál – Pamätník padlým vojakom počas 2. sv. vojny a vojenský cintorín. Vychádzajúc z týchto podmienok návrh obsahuje jednak rozloženie intenzity návštevnosti od priestorov silne navštevovaných až po zónu ticha. Program lesoparku obsahuje plochy určené pre rekreáciu: plochy sústredenej návštevnosti (rekreačné priestory – funkčné zóny, východiskové body), plochy rozptýlenej návštevnosti (rezervné plochy, zóny ticha), plochy obmedzenej návštevnosti (plochy s pôdoochrannou funkciou, lesnícko-prevádzkové plochy), plochy s vylúčením návštevnosti (niektoré lesnícke a iné prevádzkové plochy). Okrem rekreačných aktivít sa na území lesoparku budú uskutočňovať aj spoločensko-kultúrne aktivity čo vyžaduje zabezpečenie priestorov ďalšími službami ako sú: občerstvenie, doprava a parkovanie, predaj, administratíva.

obr. 8. Lesopark Háj – Nicovô, urbanisticko-krajinárska štúdia pre mesto Liptovský Mikuláš

OCENENIA

Nášmu Ústavu sa nevyhýbali ani ocenenia, získali sme ich dve. V roku 2009 to bola Cena ZUUPS – ocenenie za najlepšie urbanistické a územnoplánovacie dielo na Slovensku, ktorú ako členka kolektívu získala Katarína Gécová za **Urbanistickú štúdiu zóny Bratislava – Zlaté piesky** (tím autorov: Bohumil Kováč, Ján Komrska, Jozef Polgáry, Katarína Gécová).
V roku 2010 získala prestížne ocenenie Vedec roka 2010 STU Ingrid Belčáková, ktoré jej udelil rektor STU Vladimír Bálež za významný vedecký prínos.

GRANTOVÁ ČINNOSŤ

Ústav vyvíja aj grantovú činnosť. Medzi najaktuálnejšie projekty patria projekty vedené doc. RNDr. Ingrid Belčákovou, PhD.:

Euroscapes - green management plans for Euroepan urban and periurban landscapes (Koncepcia údržby zelene v urbánnych a suburbánnych európskych krajinách) INTERREG IVC, pod vedením I. Belčákovej, ktorý trval od 1.1. 2010 a bude ukončený 31.3.2013. Projekt Interreg IVC Euroscapes sa zaoberal krajinným plánovaním a manažmentom krajiny v celoeurópskom meradle. Jeho cieľom je ponúknuť nový model manažmentu krajiny ako jeden z hlavných nástrojov implementácie Európskeho dohovoru o krajine. V zmysle tohto projektu krajina prispieva k formovaniu lokálnej kultúry ako základnej jednotky európskeho prírodného a kultúrneho dedičstva a zároveň sa krajina chápe ako kľúčový element individuálneho a spoločenského žitia.

Z hľadiska výučby je významný projekt **ERASMUS Academic Networks LE:NOTRE – Sieť vzdelávacích inštitúcií v oblasti krajinnej architektúry**, ktorý prebieha pod vedením I. Belčákovej v období 1.10.2010–30.9.2013. LE:NOTRE III je pokračovaním projektu tematickej siete LE:NOTRE v oblasti krajinnej architektúry. Výsledkom novej stratégie je vytvorenie Inštitútu LE:NOTRE, alebo Európskeho inštitútu pokročilých štúdií v krajinnej architektúre, ako modelu decentralizovanej siete, ktorá kombinuje novým spôsobom tri strany vedomostného trojuholníka: vzdelávanie, výskum a inovatívnu prax.

Z nových projektov treba spomenúť projekt **urbANNAtur – „Rozvoj rekreačných aktivít v prírodne chránených územiach"** riešiteľského kolektívu P. Gál, E. Putrová, K. Kristianová, K. Gécová, ktorý prebiehal v čase od 20.10.2010 –31.8.2011. Projekt bol zameraný na nasledovné úlohy a ciele: 1. zníženie zaťaženia prírodne chránených území formou riadeného manažmentu správy územia a usmernenia návštevnosti, charakteristika a výber vhodných lokalít pre koncentráciu rekreačných aktivít bez ohrozenia zásad ochrany prírody, 2. optimalizácia vnútornej štruktúry stredísk rekreácie so širším rozsahom aktivít v prírodnom prostredí, 3. uplatnenie širšieho funkčného profilu rekreácie v prírodnom prostredí v územnom plánovaní, 4. rozvoj environmentálneho cítenia obyvateľov miest.

Na oblasť vzdelávania boli zamerané aj projekty I. Belčákovej, PhD. **Two-EA-M-Enhancing Attractiveness of Environmental Assessment and Managment Higher Education – Zvýšenie atraktivity vysokoškolského vzdelania v oblasti environmentálneho hodnotenia a manažmentu a Tematická sieť vzdelávacích inštitúcií v oblasti krajinnej architektúry Le Notre II+.** Prvý projekt bol riešený v období 1. 12. 2008–30. 11. 2010 a jeho hlavným cieľom bolo identifikovať spôsoby zvýšenia medzinárodnej atraktivity európskeho vzdelávania v oblasti environmentálneho hodnotenia a manažmentu (EAM) na základe lepšieho porozumenia edukačnej praxe v EU v tejto oblasti a edukačných záujmov a požiadaviek krajín južnej Ázie. Projekt Le Notre II+ riešený v období 1.10.2009–30.9.2010 bol pokračovaním projektu tematickej siete LE:NOTRE v oblasti krajinnej architektúry, ktorá združuje okolo 200 univerzít a široké spektrum ďalších organizácií. Cieľom projektu LE:NOTRE TWO+ bolo vytvoriť novú inštitučnú bázu, ktorá umožní rozšíriť dosah projektu: jednak rozšírením verejnej dostupnosti web stránky projektu a tiež vytvorením európskeho inštitútu, ako platformy pre rozvoj vzdelania študentov i pedagógov v oblasti krajinnej architektúry.
Veľmi pozitívny jej aj fakt, že pracovníčka ústavu M. Heinrichová získala v dvoch obdobiach po sebe (2011–2012 a 2012–2013) grant v rámci Programu na podporu mladých výskumníkov. Prvý z projektov mal názov „Historická krajina jej premeny a súčasný charakter" a druhý „Historická zeleň Révayovských panstiev".

obr. 9. Urnový háj v Leviciach – návrh a realizácia

INÉ AKTIVITY A VÝSLEDKY ČINNOSTI ÚSTAVU

V oblasti umeleckej tvorby sa Ústav v súčasnosti prezentuje v rámci projektu krajín V4, cieľom ktorého je spropagovať najlepšie zrealizované diela krajinnej architektúry za posledných 5 rokov v každej krajine, pričom každá krajina bude vystavovať 10 diel. Výstava bude putovná a uskutoční sa v mestách Varšava, Praha, Nitra a Budapešť (v Nitre bude otvorená 7. mája). Slovensko a náš ústav reprezentujú dve diela: Urnový háj v Leviciach a Revitalizácia Vlasteneckého námestia v Bratislave – Petržalke.

> **Urnový háj v Leviciach, Autori: Katarína Gécová, Eva Putrová, spolupráca M. Andráš, investor: Mesto Levice, realizácia: jún 2008**
Urnový háj je situovaný na severozápadnej strane mestského cintorína a je koncipovaný do štyroch terénnych terás, ktoré sledujú sklon terénu. Terasy obsahujú tri štvorcové priestory a tri medziprieestory. Prevýšenie terénu medzi terasami zabezpečujú gabiony, ktoré vnášajú do pietneho priestoru oživenie. Štvorce ohraničujú z troch strán kolumbáriá, zo strany prístupovej komunikácie živý strihaný plot z hrabu obyčajného. Každý zo štvorcov je členený podľa dvoch osí. Osi symbolizujú kríže a sú jasne čitateľné polohou urnových hrobov a otvormi v ohraničení priestorov. Otvory sú vstupmi do medziprieestorov aj „oknami" – výhľadmi, umožňujúcimi optické prepojenie všetkých priestorov. V kríženi osí je vysadený solitérny strom, ktorý bude po nadobudnutí dospelého vzrastu tvoriť dominantu každého priestoru. Vnútorné štvorcové priestory sú rozčlenené na prístupové plochy a štvorce s urnovými hrobmi. Usporiadanie urnových hrobov symbolizuje kríž. Kompozíciu náhrobných dosiek umocňuje tmavozelený podklad vytvorený zo vždyzeleného brečtanu. Priestor urnového hája je jednoduchý, pokojný a vyvážený. Symbol štvorca

obr. 10. Revitalizácia Vlasteneckého námestia, Bratislava – návrh a realizácia

je čitateľný v každom prvku – urnové hroby, urnové niky, modrofialové levandulové a šalviové záhony. Tri typy kolumbárií – jednostranné, obojstranné a v oplotení, pôsobia jednoduchými a čistými líniami. Použitý stavebný materiál urnový háj oživuje, čo pôsobí pre tento typ priestoru netradične a príjemne.

> **Revitalizácia Vlasteneckého námestia, Bratislava - MČ Petržalka, autor: T. Reháčková; investor - MČ Petržalka; realizácia: TSS Grade, a.s. Trnava, realizácia december 2011**

Najväčšou výzvou revitalizácie bolo zosúladenie požiadaviek investora, funkčno-prevádzkových podmienok a snahy vytvoriť zo všetkých stránok funkčný priestor. Vlastenecké námestie tvorí jedno z najfrekventovanejších miest Petržalky, jednej z mestských častí Bratislavy. Okrem obytných domov je v susedstve škola a zástavky hromadnej dopravy, priamo na námestí je pošta, banka, hotel, obchody a tak ním denne prechádzajú stovky ľudí. Revitalizácia riešila komplexnú obnovu priestoru námestia – od spevnených plôch cez plochy zelene a mobiliáru, až po verejné osvetlenie. Osou celej úpravy je stromoradie z ľaliovníkov (Liriodendron), ktoré plynule nadväzuje na okolité plochy verejnej zelene. Stromy sú vysadené v šiestich novovytvorených záhonoch, ktoré sú umiestnené tak, aby umožňovali plynulý pohyb chodcov rôznymi smermi. Situovanie centrálnej časti úpravy mimo hlavnú komunikačnú os umožnilo vznik relatívne pokojnejšieho priestoru s lavičkami, ktorý je ohraničený vyvýšenými záhonmi s farebne atraktívnou výsadbou trvaliek. Všetky pôvodné plochy zelene boli kompletne obnovené a doplnené o výsadby stromov a kríkov. Spevnené plochy sú riešené veľmi jednoducho, aby vynikli kontrastné prvky zelene.

Z aktivít podporujúcich vedecké a publikačné aktivity je potrebné spomenúť organizáciu vedeckej konferencie „Aktuálne problémy krajinnej architektúry a krajinného plánovania", ktorú organizuje náš Ústav a ktorá je naplánovaná na 30. a 31. mája 2013.

– Ing. Tamara Reháčková, PhD., vedúca Ústavu krajinnej a záhradnej architektúry FA STU –

Za poskytnutie podkladov a informácií, ktoré boli použité pri spracovaní tohto príspevku ďakujem kolegyniam z Ústavu krajinnej a záhradnej architektúry: Ingrid Belčákovej, Katarína Gécovej, Miriam Heinrichovej a Eve Putrovej.

ÚSTAV DIZAJNU

PETER PALIATKA

Príspevkom prof. Petra Paliatku bolo video, uvádzame tiež tri vybrané najvýznamnejšie úspechy ústavu a video prístupné na stránke Ústavu dizajnu cez QR kód.
QR kód na link:

http://design.stuba.sk/2013/03/ucitelska-konferencia/

Popis k najvýznamnejším úspechom Ústavu dizajnu:

> Matej Dubiš - **Škoda KITE**, štúdia exteriéru mestského elektromobilu, výskumný projekt FIT 2 ECAR v spolupráci so Škoda Auto, a.s. a Volkswagen AG a Strojníckou fakultou STU v Bratislave

> **Hydraulický otočný nakladač Detvan HON 200**, Uznanie v súťaži NCD 2009, dizajn: Peter Paliatka, Peter Chlpek, Peter Varga, výrobca: PPS Group, a. s.,

> **Medzinárodná vedecká konferencia Transtechdesign** – transfer technológie do dizajnu, 13. 3. 2013 – 14. 3. 2013, CVTI SR, Lamačská cesta 8/A, Bratislava v v rámci implementácie projektu Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku NITT SK

Hydraulický otočný nakladač Detvan HON 200

– prof. akad. soch. Peter Paliatka, vedúci Ústavu dizajne FA STU –

Medzinárodná vedecká konferencia Transtechdesign – transfer technológie do dizajnu

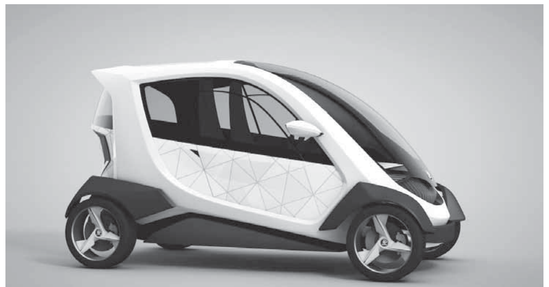

Matej Dubiš - Škoda KITE

KABINET POČÍTAČOVÝCH A MULTIMEDIÁLNYCH DISCIPLÍN

VIERA JOKLOVÁ

Kabinet počítačových s multimediálnych disciplín je samostatné pracovisko na Fakulte architektúry STU v Bratislave, ktoré vzniklo v roku 2010 zlúčením dvoch kabinetov s mnohoročným pôsobením na FA STU – Kabinetu počítačovej podpory architektonickej a urbanistickej tvorby a Kabinetu videotvorby a fotografie. Pracovisko má za cieľ rozvíjať súčasnú dimenziu tvorčieho myslenia a komunikácie architekta, urbanistu a dizajnéra, ktorá je založená na využití moderných informačných, komunikačných a prezentačných technológií. Spoločnou špecifikáciou je prezentácia, komunikácia a overovanie návrhu v jednotlivých fázach tvorby v rôznej vizuálnej forme. Nástroje informačných a komunikačných technológií podporujú variabilitu prezentácie a komunikácie, digitálne podporujú tvorbu ako aj následné overovanie parametrov návrhu.
Odborné zameranie Kabinetu je smerované na prepojení aktivít na osi:

VZDELÁVANIE – VÝSKUM – PRAX

VZDELÁVANIE

V rámci vzdelávacích aktivít Kabinet zabezpečuje viacero povinných a voliteľných predmetov, zameraných na BIM (Building Information Modeling) systémy, digitálne parametrické modelovanie, vizualizáciu a fotografický dizajn. Okrem toho pravidelne ponúka kurzy na zvýšenie špecifických počítačových zručností (BIM systémy ArchiCad, Nemetschek, Revit, modelovanie a vizualizácia – 3DS Max, Rhinoceros, fotografia v architektúre a dizajne a iné) aj v rámci celoživotného vzdelávania pre pedagógov FA STU, pre študentov prierezovo všetkých odborov a ročníkov na FA STU a pre externých záujemcov z praxe.

Predmety Fotografia a Fotografický dizajn pod hlavičkou KPMD garantuje a pedagogicky vedie S. Saparová, Artd. V rámci vzdelávania na FA STU predmety zamerané na fotografiu doplňajú profil absolventa bakalárskeho študiá – dizajn výrobkov a pomáhajú tak rozvíjať študijný program v oblasti multimediálnej prezentácie a fotografie (implikácia vizuálneho obrazu a použitie fotografie v iných médiách – výstupy sú koncipované pre finalizáciu interaktívnych CD, internetových stránok, v multimediálnych inštaláciách). Špecifikom výučby je doplnenie predmetu o špeciálne – v súčasnosti nadštardantnými technologickými workshopmi zameranými na oboznámenie sa s analógovým spracovaním čiernobielej fotografie. Fotografické vzdelávanie na pôde FA STU je podporené aktívnou umeleckou a kurátorskou činnosťou garanta predmetu (uvedená v aktivitách 8 a 9).

V integrácii vzdelávacích a výskumných aktivít sú vo veľkej miere aplikované e-learningové prístupy, najmä v medzinárodných vzdelávacích aktivitách (virtuálne ateliéry, medzinárodné workshopy, videokonferencie) v rámci vytvorených partnerstiev (Oikodomos, Erasmus, Višegrádsky fond, ENOVER a pod.) a v tvorba digitálnych manuálov a videotutoriálov, ktoré zefektívňujú vzdelávanie v jednotlivých softvéroch.

VÝSKUM

Vedecko-výskumná činnosť Kabinetu je zameraná na podporu činností vzdelávania (prieskum a zavádzanie inovatívnych foriem vzdelávania) a tvorby (v oblasti formových a funkčných experimentov). Nadväzuje na aktuálne vedecko-výskumné aktivity a na etablované kontakty s domácimi a zahraničnými partnermi.
V rámci výskumu Kabinet napriek malému počtu pracovníkov vykazuje významné aktivity. Bol a je zodpovedným riešiteľom či riešiteľom mnohých domácich a medzinárodných grantových schém, z tých najvýznamnejších možno spomenúť:

5RP

Juraj Furdík, Viera Joklová, Monika Šmiralová: „LUDA – Large Urban Distressed Areas" – realizácia výskumu v rámci doplňujúcich prác MČ Bratislava Rača. Projekt v rámci „Energií, prostredia a udržateľného rozvoja" a výskumnej akcie 4 – „Mesto zajtrajška a kultúrne dedičstvo", riešil problematiku strategického prístupu v urbanistickej rehabilitácii brownfieldov a podporu miest v inicializácii a manažovaní takýchto prístupov v rannych štádiách. Cieľom bolo prispieť k zlepšeniu kvality života v rozľahlých urbánnych poškodených územiach tým, že sa navrhnú systematické strategické plánovacie a rozvojové prístupy v štartovacej fáze rehabilotačného procesu. (2003–2006).

Grant KEGA

Igor Koščo, Viera Joklová, Peter Bzdúch: „Get the Heads Together – Crossroads for Ideas; Dajme hlavy dohromady – Križovatky myšlienok a nápadov", 2005–2007. Cieľom bola tvorba priestoru pre integráciu rôznych druhov umenia (manažujúce čas a priestor), vedy a techniky s aplikáciou multimediálnej komunikácie pre vzájomné inšpirácie. Partnerské inštitúcie: SAV, VŠMU. **Excelentne riešený projekt.**

MVTS

Igor Koščo, Viera Joklová: „NETARCH – Nové technológie výskumu v architektúre a urbanizme, 2007–2009. Partneri: Universite Pierre Mendez, Grenoble, University Ramon Llul, Barcelona.
Igor Koščo, Viera Joklová: „Metodológia využitia IKT v architektonickom vzdelávaní, aplikácia pre medzinárodnú umeleckú spoluprácu", 2005–2007. Partneri: University of Luton, U.K., University of Tennessee, U.S.A.

Erasmus LifeLong Learning Programme

Viera Joklová: co-ordinator of the partner institution FASTU Bratislava in Projects: „OIKODOMOS – consolidation and expansion of the virtual campus", LLP, Accompanying measures project No.: 177090 – LLP – 1 – 2010 – 1 – ES – ERASMUS – EAM, 2010–2011. Co-ordinator: University Ramon Llul, Barcelona, ES
Partners:
School of Architecture Sint Lucas, Brussels, BE
Universite Pierre Mendez, Grenoble, FR
Faculty of Architecture STU, Bratislava, SK
Università della Svizzera Italiana. Lugano, CH
Faculty of Architecture. Eastern Mediterranean University, NORTH CYPRUS
Viveka Consulting. Southampton, UK
"OIKODOMOS – a virtual campus to promote the study of dwelling in contemorary Europe". 2007–2009. Project number:134370-IC-2007-1-ES-1-ERASMUS-EVC. Co-ordinator: University Ramon Llul, Barcelona

Višegrádsky fond

Juraj Furdík: „Mobile Exhibition of Urbanism, Landscape Design, Land-Use Planning and GIS." Číslo projektu: 10940098, Small Grant, 2010. a Číslo projektu: 211102214, Standard Grant, 2011–2012.

PREZENTÁCIA NAJVÝZNAMNEJŠÍCH ÚSPECHOV KABINETU POČÍTAČOVÝCH A MULTIMEDIÁLNYCH DISCIPLÍN ZA POSLEDNÝCH 5 ROKOV:

AKTIVITA 1

ŠTUDENTSKÁ SÚŤAŽ CAD, MEDZINÁRODNÝ ÚSPECH ŠTUDENTA

K významnej aktivite vychádzajúcej z náplne kabinetu bol vznik a organizácia súťaže CAD (v minulom roku prebehol už 12. ročník), ktorá za výraznej podpory softvérových firiem (Autodesk, ArchiCAD, Nemetschek, Bentley-Intergraph) a médií (Eurostav, YUDINY, ASB) zvyšuje motiváciu študentov k spracovaniu projektov s kvalitnou počítačovou podporou. CAD súťaž sa v priebehu rokov rozrástla na súťaž s celoslovenskou a medzinárodnou účasťou. Okrem ťažiskových účastníkov z FA STU v Bratislave sa jej zúčastnili súťažiaci z Ruska, Francúzka, Mexika, Švédska, Poľska, Čiech a samozrejme zo Slovenska. Je zameraná na oblasť rozvoja využívania počítačových technológií u študentov. Súťaží sa v kategóriách Urbanizmus, Architektúra, Interiér, Dizajn. Súťažná porota je zložená z odborníkov z akademického prostredia ako i praxe. Jedným z najvýznamnejších úspechov v doterajšej histórii súťaže bolo postúpenie práce nášho študenta a získanie prvej ceny v celosvetovej súťaži firmy Intergraph Bentley odovzdanej a prezentovanej v USA. Súťaž sa stala stabilnou súčasťou aktivít fakulty, ktoré umožňujú študentom porovnať si zručnosti získané štúdiom. Účasť na súťaži má stúpajúcu tendenciu, v súčastnosti uvažujeme o rozšírení súťaže v oblasti dizajnu o multimediálne disciplíny ako animácia, strih videa atď.

AKTIVITA 2

TVORBA KOMUNIKATÍVNEHO PRIESTORU

V rámci vedecko-výskumných aktivít Kabinetu, ktoré boli výrazne prepojené s pedagogickými činnosťami nemožno nespomenúť myšlienku vytvárania komunikatívneho priestoru (aj) na báze IKT, ktorý by spájal pri tvorivých myšlienkach, brainstormingoch, inšpiráciách študentov, učiteľov, verejnosť a rôzne umelecké, technické a vedecké profesie. „Duchovnými rodičmi" tejto filozofie boli Igor Koščo a Viera Joklová z KPPAUT FA STU a Peter Bzdúch, herec z VŠMU. K pôvodným partnerom sa postupne pridávali ďalší a boli to architekti, urbanisti, dizajnéri, výtvarníci, tanečníci, herci, scénografovia, hudobníci, muzikológovia, vedci z rôznych odborov – chemici, biológovia, fyzici, fyziológovia a podobne. Spoločne hľadali priestor – reálny aj virtuálny – aj priestor ako symbol. Cieľom je vzájomné tvorivé a myšlienkové obohacovanie sa, pretože každý vníma priestor inak – inak ho integruje architekt, muzikológ, herec, scénograf, vedec. Pritom všeobecné termíny ako výška, hĺbka, rozmer, takt, raster, rezonancia... sú spoločné, avšak významovo odlišné. Priestorom pre stretnutie rôznych špecialistov preto môže byť obohajucúci priestor metafory. Inšpirácie architektov na základe

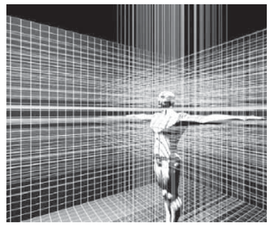

Socha, vymodelovaná zo svetla. Optimálna ukážka možností priestorového, tvorivého, mentálneho ale aj technologického využitia tvorivej dielne či virtuálneho ateliéru.

Bratislava-Petržalka- nábrežie v meste.Prvé miesto v súťaži CAD 2011, kategória Urbanizmus. Študenti: Filip Pipiška, Filip Prikler, Roman Račko, Martin Rajčan. Pedagóg: Viera Joklová, FA STU Bratislava, 2011/12.

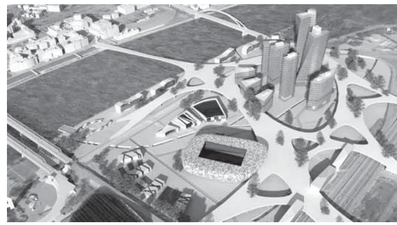

princípov chemických, biologických a fyzikálnych štruktúr a procesov boli mnohokrát preukázané, napríklad v bionickej a organickej architektúre, v myšlienkach generovania rastu architektonickej štruktúry na bunečnom princípe. Všeobecne známy je objekt Atómia, ktorý navrhol inžinier André Waterkeyn pre príležitosť svetovej výstavy Expo 58 v Bruseli v roku 1958. Táto architektúra dominovala areálu výstavy a dodnes je známa ako jeden zo symbolov mesta Brusel. Symbolizuje molekulu železa zväčšenú 165 miliárdkrát.
Všeobecne sa dá povedať, že vizuálna stránka jednej disciplíny môže byť inšpiráciou aj pre iné. Napríklad v roku 1966 navrhol Buckminster Fuller pavilón USA na výstave Expo v Montreale v tvare dokonalej gule, ktorú vyskladal z presne definovaného počtu päťuholníkov a šesťuholníkov. Chemici H. Kroto, S. O´Brien, R. Curl, R. Smalley paralelne objavili zhodnú priestorovú štruktúru molekuly C60 – tzv. fullerén. Táto molekula následne zaujala aj matematikov, ktorí definovali počty atómov uhlíka, ktoré vytvárajú ďalšie, vyššie alebo nižšie fullerény.
Výsledkom grafického znázornenia počítačového modelu elektrickej aktivity srdca, ktorú prezentovali Valéria Regecová a Vavrinec Szathmáry z SAV boli neuveriteľne zaujímavé grafiky – obrazy.
Samotná architektúra je inšpiráciou pre iných, napríklad pri tvorbe literárnych a výtvarných diel, paralely architektúry a divadla možno hľadať v ponímaní verejného priestoru ako scény a hľadiska...
Vzájomné interakcie a inšpirácie môžu byť nekonečné a rôznorodé. V téme spojenia umenia, vedy a techniky v našom prípade dominovalo využitie informačných a komunikačných technológií pre diaľkovú komunikáciu. Moderné technológie s mnohorakými možnosťami zachytenia vizuálneho či zvukového vnemu, jeho okamžitému prenosu k vzdialeným účastníkom virtuálneho happeningu alebo videokonferencie, tvorba a zobrazovanie priestorových štruktúr, augmentovanej reality, to všetko rezonuje v myšlienkach komunikatívneho priestoru.

Problematika bola viac či menej riešená a overovaná vo viacerých domácich a medzinárodných výskumných a vzdelávacích projektoch Aktivity zahŕňali mnohé videokonferenčné aj „reálne" happeningy, tri odborné semináre na FA STU s medzinárodnou účasťou a vyvrcholili v jeseni 2007 organizáciou medzinárodnej konferencie v Banskej Štiavnici. Z konferencie bol zostavený zborník

Výstupy aktivity 2:
Organizácia medzinárodnej konferencie:
> Igor Koščo, Viera Joklová, Peter Bzdúch: *„Komunikatívny priestor"*, medzinárodná konferencia Banská Štiavnica, 3.–5.10.2007.

Zborník z medzinárodnej konferencie a seminára:
> Igor Koščo, Viera Joklová, Peter Bzdúch: *„Komunikatívny priestor"*, editori zborníka z medzinárodnej konferencie Banská Štiavnica, 3.–5.10.2007. ARSIS PRINT s.r.o., ISBN: 80-227-2717-4.
> Viera Joklová, Igor Koščo: *„Crossroads of Ideas"*, Proceedings from international scientific seminar, Alfa Spectra, No.3-4, 2006, kompilácia a editoriál.

Recenzovaný príspevok na medzinárodnej konferencii:
> Viera Joklová, Igor Koščo: *„Virtual communication and IT in the reflection of architecture and urban design. Experiences from international studio projects"*, in. proceedings from international conference REAL CORP 2007, ISBN-13: 978-39502139-2-8 5/2007, Vienna May 2007.

Recenzovaný príspevok na domácej konferencii:
> Viera Joklová: *"Interactive and participative methods in urban design"*, in.: proceedings from international conference „Communicative Space", Banská Štiavnica, 10/2007, ISBN 80-227-2717-4, pp. 16-24
> Igor Koščo: *"Spoločné projekty a prenos interdisciplinárnych skúseností vo vzdelávaní a výskume"*, in.: proceedings from international conference „Communicative Space", Banská Štiavnica, 10/2007, ISBN 80-227-2717-4, pp. 7-16
> Viera Joklová, Igor Koščo: *„Utilization of IT and virtual communication in architectural education, with experiences from international studio projects"*, in. proceedings from international conference International Conference „Virtual University", Bratislava, 14.-15. December 2006, ISBN 80-227-2542-0, pp.233-238
> Janka Betáková, Viera Joklová, Jan Michalko: *„Innovation processes in the study of sustainable development"*, In. Proceedings from international conference „Innovation processes in the content of university education in social and economic sciences",pp. 41-45, ISBN 80-8075-139-0, EAN 978080751395, Trenčín 2006.

AKTIVITA 3
TVORBA A APLIKÁCIA VIRTUÁLNEHO KAMPUSU V OBLASTI ARCHITEKTÚRY BÝVANIA

Tvorivé ateliéry predstavujú ťažiskový predmet na Fakulte architektúry STU v Bratislave. Ich podstatou je diferencované zadanie, závislé od typu ateliérového modulu (napr. obytné budovy, občianske budovy, priemyselné stavby, urbanizmus, interiéry, rekonštrukcie, a pod.), a najmä neustála interakcia vedúceho ateliéru so svojimi študentami, kde dochádza k odovzdávaniu teoretických a praktických vedomostí študentom počas individuálnych i skupinových konzultácií. Študenti majú možnosť operatívne reagovať, dávať otázky, dostávať potrebné informácie. Zadanie je spravidla naviazané na aktuálne, resp. perspektívne potreby spoločnosti a mestských samospráv. Vytvára sa tým obojstranne prospešná spolupráca vzdelávacej inštitúcie a praxe; študenti dostávajú reálne impulzy a záujem o ich prácu a mestské resp. štátne orgány zaujímavé dizajnérske podnety. Takéto podnety a spolupráca nemusia byť, najmä v súčasnej dobe moderných technológií a svetových sietí, limitované rozsahom fakulty, univerzity, či štátu.

FA STU má viac ako 15- ročné skúsenosti s diaľkovou komunikáciou a spoluprácou v ateliérovom vzdelávaní. Realizovali sa mnohé spoločné medzinárodné diaľkové projekty, rôzne formy diaľkového vzdelávania v rámci projektov medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce a schémy Erasmus. V rámci výskumu sme sa snažili overiť, do akej miery je možné nahradiť prezenčné ateliérové formy diaľkovými a aké metodické a technické postupy je potrebné aplikovať.

Najvýznamnejšími aplikáciami v oblasti diaľkových riešení ateliérových prác boli projekty BRAGRALUWIE, Bratislavské doky, Medzinárodný ateliér Erasmus a projekt virtuálneho kampusu v architektúre a urbanizme bývania – Oikodomos.

OIKODOMOS (http://www.oikodomos.org) bol vzdelávací a výskumný projekt realizovaný prostredníctvom programu Erasmus Life Long Learning v rokoch 2007-2011 v spolupráci výskumných a vzdelávacích inštitúcií z Belgicka, Francúzska, Severného Cypru, Slovenska, Španielska, Švajčiarska a Veľkej Británie. Jeho cieľom bolo vytvorenie virtuálneho kampusu pre štúdium bývania v európskom merítku. Projekt má v súčasnosti ambície rozšíriť sa v ďalších cca 30 európskych a svetových krajinách a vzdelávacích inštitúciách v programe OikoNet.
V rámci projektových aktivít Oikodomosu sa navrhla, implementovala, aplikovala a vyhodnocovala vzdelávacia štruktúra, zameraná najmä na spoločný dizajn a navrhovanie s využitím on-line a off-line vzdelávacích aktivít. V rámci projektu sa realizovali, analyzovali a vyhodnocovali možnosti virtuálneho vzdelávania v architektúre a urbanizme, v rámci dvoch základných typov architektonického vzdelávania: teoretických seminárov a tvorivých ateliérov. Cieľom virtuálneho kampusu bolo vytvorenie virtuálneho priestoru pre spoločné vzdelávacie aktivity architektonických a urbanistických škôl v oblasti štúdia bývania a vytvorenie inovatívneho vzdelávacieho modelu, ktorý integruje formálne a neformálne vzdelávanie a podporuje interakcie medzi univerzitami, profesnými organizáciami, mestskými samosprávami a občanmi. FA STU ako partner projektu bola zodpovedná za návrh metodológie a nástrojov virtuálnych ateliérov.

Zámerom virtuálneho kampusu Oikodomos bol rozvoj, výskum a aplikácia nových metód štúdia bývania, implementácia inovatívnej metodológie pedagogiky v oblasti architektonického vzdelávania (v jej rôznych formách a multidisciplinárnych perspektívach), spoločné medzinárodné projekty riešiace problémy bývania v súčasnej Európe (v spolupráci s lokálnymi zastupiteľstvami) a vytvorenie európskych vzdelávacích programov, kompatibilných s Boloňskými plánmi, ktoré kombinujú fyzickú a virtuálnu mobilitu študentov a učiteľov. Naviac, projekt sa zaoberal aktuálnymi problémami bývania a hľadaním inovatívnych riešení, ktoré korešpondujú so sociálnymi, ekonomickými a technologickými výzvami súčasnej európskej spoločnosti. V neposlednom rade vytváral možnosti pre aktívnu spolupráci univerzít s mestskými zastupiteľstvami a spoločenskými organizáciami v partnerských krajinách pri riešení komplexných problémov bývania.

Výstupy aktivity 3:
Publikácie:
Vedecké práce v zahraničných recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách – AEC
> Joklová, Viera – Bacová, Andrea: *„Effective housing design"*, in. Vestnik Volgogradskogo Gosudarstvennogo Architekturno-Stroitelnogo Universiteta, vedecko-teoretický recenzovaný žurnál Ministerstva vzdelávania a vedy Ruskej federácie, vydanie 26 (45), 2012, pp. 193–199. ISSN 1815 – 4360. 2012.

Publikované príspevky na zahraničných konferenciách–AFC
> Joklová, Viera – Mečiar, Ivor: *„Reflection of the Multimedial Design in the Innovative Development of Housing Structures"*, in Oikodomos international conference: Innovating, Housing, Learning, Brussels. Printed book, 9 pages. 2011.
> Leandro Madrazo, Paul Riddy, Luca Botturi,

Viera Joklova: *„Designing for blended learning: The Oikodomos experience"*, paper at INTED2010 (International Technology, Education and Development Conference), Valencia (Spain), 8th-10th of March, 2010. INTED2010 Proceedings CD. ISBN: 978-84-613-5538-9.

Publikované príspevky na domácich konferenciách – AFC
> Joklová, Viera: *„Long Distance Collaborative Architectural Education. Methodics and practical applications at the Faculty of Architecture Slovak University of Technology, Bratislava."* At international conference ICL, Interactive Collaborative Learning, Piešťany, Slovakia, September 2011. ISBN:978-1-4577-1746-8. **SCOPUS publikácia**

> Joklová, Viera – Koščo, Igor: *„Information and communication technologies in the reflection of architectural and urban design"*, in proceedings from international conference „SCCG – Spring Conference on Computer Graphics", 13.–15.05.2010, Budmerice, Slovakia, ISSN: 1335-5694.

Kapitoly v odborných monografiách vydané v zahraničných vydavateľstvách – BBA
> Joklová, Viera – Bacová, Andrea: „ Effective housing. *Methodical concepts for urban and architectural housing design"*, in OIKODOMOS – Innovating, Housing, Learning, pp.198–209, publication of the LLP project Oikodomos – a virtual campus to promote the study of dwelling in contemporary Europe, project number: 134370-LLP-ES-ERASMUS-EVC, Publisher: Hogeschool voor Wetenschap en Kunst afd Sint Lucas, Ghent, ISBN 978-90-8132-382-6. 2010. (in print).

> Verbeke, Johan – Ooms, Tomas – Joklová, Viera: „Effective housing. *Joint Workshop Bratislava"*, in OIKODOMOS – Innovating, Housing, Learning, pp.166–197, publication of the LLP project Oikodomos – a virtual campus to promote the study of dwelling in contemporary Europe, project number: 134370-LLP-ES-ERASMUS-EVC, Publisher: Hogeschool voor Wetenschap en Kunst afd Sint Lucas, Ghent, ISBN 978-90-8132-382-6. 2010. (in print).

Organizácia medzinárodných workshopov
> Joklová, Viera - Koščo, Igor – Tucny, Jan: *„Študenti Grenoblu Bratislave"*, medzinárodný workshop 12.05.–19. 05. 2009 a výstava 19.05.–23.05.2009, FA STU Bratislava, v rámci pilotnej štúdie virtuálneho kampusu FA STU – IUG. YYV
> Joklová, Viera - Bacová, Andrea – Malovaný, Marián: *„Effective Housing"* – medzinárodný workshop Oikodomos a výstava, 14.10.–20.10.2009, FA STU Bratislava, YYV.
> Joklová, Viera – Furdík, Juraj – Tucny, Jan: *„Ateliér Européen d´Urbanisme – Európsky ateliér urbanizmu"*, medzinárodný workshop a kurátorská výstava, 19.04.–24.04. 2010, FA STU Bratislava, YYV.

Kurátorské výstavy
> Joklová, Viera – Aufrichtová, Zuzana: *„Dúbravka – Veľká lúka"*; verejná výstava, 29.06.–15.07.2011, Spolok Architektov Slovenska, Panská ulica, Bratislava. Vernisáž: 29.06. 2011. Kurátor a organizácia. Účastníci: dekanka FA STU doc. Ing arch. Lubica Vitková,PhD., Bratislava mesto Ing.arch.Vladimír Hrdý, Prof. Ing.arch. akad. arch.Štefan Šlachta,PhD., Ing. Peter Mikloš (SAS), dúbravský starosta, Ing. Ján Sandtner, Prof. Jan Tucny, IUG,UPMF Grenoble – videokonferenčne. Poslanci, lokálne zastupiteľstvo, odborníci, občania zainteresovaní na riešenej lokalite, študenti a profesori z FA STU, médiá, tlač.

> Joklová, Viera – Aufrichtová, Zuzana: *„Dúbravka – centrum; Design of central spaces for identity and integrity of residential areas"*; verejná výstava, 15.02.–01.03.2011, kultúrny dom Oždoldíkova ulica, Bratislava. Vernisáž: 15.02. 2011. Kurátor a organizácia. Účastníci: dúbravské zastupiteľstvo, poslanci, odborníci, občania zainteresovaní na riešenej lokalite, študenti a profesori z FA STU, médiá, tlač.

> Joklová, Viera – Aufrichtová, Zuzana: *„Dúbravka – Big Camp"*; verejná výstava, 04.03.–18.03.2011, kultúrny dom Dúbravka, Saratovská ulica, Bratislava. Vernisáž: 04.03. 2011. Kurátor a organizácia. Účastníci: dekanka FA STU– doc. Ing.arch. Lubica Vitková,PhD., dúbravský starosta – Ing. Ján Sandtner, poslanci, lokálne zastupiteľstvo, odborníci,spracovatelia urbanistickej štúdie Veľ ká Lúka, občania zainteresovaní na riešenej lokalite, študenti a profesori z FA STU, médiá, tlač.

AKTIVITA 4
TVORBA A OVEROVANIE SÍDELNÝCH ŠTRUKTÚR V NÁVÄZNOSTI NA VODNÝ TOK. MOBEX

Juraj Furdík: **„Mobile Exhibition of Urbanism, Landscape Design, Land-Use Planning and GIS."** Číslo projektu: 10940098, Small Grant, 2010. Koordinátor projektu: Fakulta architektúry STU v Bratislave
Partneri projektu:
Faculty of Architecture, Cracow University of Technology
Hungarian Urban Knowledge Centre, Budapest
Česká asociace pro geoinformace, Praha
Web: *http://www.a-atc.sk/MobEx/*

Projekt formou putovnej výstavy po krajinách V4 predstavil rôzne prístupy k riešeniu urbánnych a krajinných štruktúr v týchto štátoch. Cieľom projektu bolo vytvorenie priestoru pre vzájomnú výmenu skúseností, poznatkov a jednotlivých prístupov k tvorbe medzi študentmi, odborníkmi a verejnosťou v rámci krajín V4. Zároveň sa vytvoril priestor pre prezentáciu a porovnanie súčasných prístupov k tvorbe a realizácii územnoplánovacích podkladov a dokumentácie od zonálnych až po regionálne štruktúry v jednotlivých krajinách V4. Projekt ďalej predstavil nové trendy prezentácie územnoplánovacích podkladov, dokumentácie, ale aj navrhovanie konkrétnych projektov prostredníctvom GIS a CAD technológií. Súčasťou projektu bol spoločný workshop GIS and Spatial Planning in the Visegrad Countries, kde riešitelia prezentovali stav územného plánovania v krajinách V4, zhrnuli jednotlivé závery celého projektu a podporili myšlienku vzájomnej spolupráce v rámci krajín V4 do budúcnosti.

Juraj Furdík: **„MobEx 2011–2012. Water and City."** Číslo projektu: 21110214, Standard Grant, 2011–2012. Koordinátor projektu: Fakulta architektúry STU v Bratislave
Partneri projektu:
Faculty of Architecture, Cracow University of Technology
Hungarian Urban Knowledge Centre, Budapest
Česká asociace pro geoinformace, Praha
Provozně ekonomická fakulta, Mendelova univerzita v Brně,
Fakulta stavební, Vysoká škola báňská, Technická univerzita Ostrava
Web: *http://www.a-atc.sk/MobEx2011/*

Cieľom projektu bol výskum a hľadanie správnych prístupov pre riešenie problémov vzťahu mesta a vodného toku. Urbanistické štúdie riešné v rámci projektu budú dobrými príkladmi pre riešenia územných plánov a urbanizmu mestských štruktúr vo vzťahu k pozitívnym a rizikovým faktorom vodného toku v meste. Projekt zároveň overoval rôzne technologické možnosti v procese navrhovania a spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov prostriedkami CAD a GIS. Projektový tím pripravil a zrealizoval putovné výstavy a semináre vo všetkých krajinách V4 a zostavil spoločnú publikáciu zameranú na túto oblasť.

Výstupy aktivity 4
Redakčné a zostavovateľské práce: FAI
> Furdík, Juraj – Ondruš, Rostislav: *MobEx 2011–2012. Water and City.* Krakow: Spolok Slovákov v Poľsku, 2012, 91 s. ISBN: 978-83-7490-505-3. Zahraničný recenzovaný vedecký zborník.

Vedecké práce v zahraničných recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách: AEC
> Furdík, Juraj – Ondruš, Rostislav – Mikus, Viktor: *A Brief Historical Development of Bratislava in the Context of Relation Water and City.* In: MobEx 2011–2012. Water and City. Krakow: Spolok Slovákov v Poľsku, 2012, s. 8 – 18. ISBN: 978-83-7490-505-3.
> Furdík, Juraj – Furdík, Daniel – Mikus, Viktor: *Water Phenomenon in the Current Master Plan of Bratislava. Urban Structure in the Contact with Watercourse of the Danube.* In: MobEx 2011–2012. Water and City. Krakow: Spolok Slovákov v Poľsku, 2012, s. 19 – 22. ISBN: 978-83-7490-505-3.

Organizácia seminára s medzinárodnou účasťou:
> Furdík, Juraj: *Water and City. Bratislava (Petržalka) in Comparison with the Important Centers of V4 Countries.* FA STU v Bratislave, 02/2012.

Organizácia výstav s medzinárodnou účasťou: YZY
> Furdík, Juraj: *Water and City. Bratislava (Petržalka) in Comparison with the Important Centers of V4 Countries.* FA STU v Bratislave, 02–03/2012.
> Furdík Juraj: *Mobile Exhibition of Urbanism, Landscape Design, Land-Use Planning and GIS.* Primaciálny palác, Bratislava, 05/2010.

Letná škola, výstava a pedagogické aktivity
Téma vodný tok a mesto rezonovala v Letnej škole 2011, v Špeciálnom CAD ateliéri a v grante Vyšegradského fondu v úzkej nadväznosti na spoločenskú prax s podporou digitálnych podkladov od firmy Eurosense.
Medzinárodná Letná škola 2011, v gescii fakulty a kabinetu (doc. Ing.arch. Ľ. Vitková,PhD. a Ing. arch. J. Furdík, PhD.) sa realizovala v spolupráci s Holandským veľvyslanectvom, Magistrátom hl.m. SR Bratislavy a MČ Bratislava – Petržalky. Odborné prednášky k téme pravobrežného nabrežia Bratislavy prednieslí odborníci z magistrátu (napr.hl. architektka I. Konrad), Dopravoprojektu, Metra a Slovenského vodohospodárskeho podniku. Letnej školy sa zúčastnila aj jej excelencia pani Daphne Bergsma veľvyslankyňa Holandského kráľovstva a holandský architekt Michel Heesen, ktorý prispel prednáškou k téme riešeného územia. Záverom LS 2011 bola realizovaná výstava ktorá sa stretla s pozitívnym ohlasom odbornej a laickej verejnosti.
V nádväznosti na Letnú školu bola téma Voda a mesto riešená v Špeciálnom CAD ateliéri s využitím a prácou nad 3D modelom s preverovaním priestorových a kompozičných súvislostí a 3D návrhom a prezentáciou možných nových urbánnych štruktúr.
Finalizáciou témy Voda a mesto bola práca a výsledky grantu VF MobEx 2011–2012, ktorý získané poznatky konfrontoval formou výstav, seminárov a publikácie v krajinách V4 (ČR – Ostrava, Brno, Bítov, PL – Krakow, HU – Budapešť, SK – Bratislava).

AKTIVITA 5
VIDEOTUTORIÁLY – UČEBNÉ POMÔCKY

Od roku 2009 pripravujeme pre našich študentov pre väčšinu tém, ktoré prednášame videotutoriály. Slúžia na rekapituláciu tém prednášaných na hodinách. Ich pomocou sme dokázali zvýšiť viac ako dvojnásobne množstvo látky, ktorú dokážeme prebrať v priebehu semestra. Študenti okrem toho majú možnosť sa k prebranej látke vrátiť aj po ukončení štúdia. Informácie sa tak stávajú pre všetkých študentov kedykoľvek dostupné cez internet.
Za tri roky existencie youtube kanála s videotutoriálmi sme zaznamenali zhruba pol milióna návštev. Pripravujeme tlačenú publikáciu, učebnú pomôcku pre projektovanie v SketchUpe.

> Mečiar Ivor, - et al: Učebná pomôcka k predmetu 1650 a 1700, „Základy počítačovej podpory AUT" a 4601 „Špecializovaný CAAD ateliér". Spolupráca na online videotutoriáloch umiestnených na youtube: *http://www.youtube.com/playlist?list=PL0E3565D6BBD0F87A*, KPMD FA STU Bratislava a AcademyX s.r.o. Bratislava, 2011.

AKTIVITA 6
APLIKÁCIA GIS A OVEROVANIE PRIESTOROVEJ ŠTRUKTÚRY

Štandardným nástrojom súčasnosti sa stávajú GIS (Geographic Information Systems) technológie, ktorých využitie na báze Open source sa stalo hlavným nástrojom výskumnej úlohy Vinice MČ Rača, spracovávanej v kabinete, (Ing. arch. J. Furdík, PhD.) a výstupy ktorej boli využité v rovnomennej urbanisticko-krajinárskej štúdii v roku 2012. 3D analýza prírodných podmienok (vplyvu slnka a morfológie) vytvorila relevantný podklad pre hodnotenie terroir vinohradov a možného rozvoja urbánnej štruktúry s využitím pre ďalšie vinohradnícke a územnoplánovacie procesy v území.

AKTIVITA 7
PROJEKT KOŠICE – HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 – REKONŠTRUKCIA STAREJ KRYTEJ PLAVÁRNE V KOŠICIACH

V roku 2010 sa členovia nášho kabinetu (Juraj Furdík, Ivor Mečiar) stali členmi tímu, ktorý sa zapojil do verejnej architektonickej súťaže na re-

konštrukciu Starej plavárne v Košiciach. Podarilo sa im umiestniť na prvom mieste a následne danú stavbu realizovať. V súčastnosti prebieha finalizácia stavebných prác. Projekt by sa mal kolaudovať a následne sprístupniť verejnosti v lete 2013.

> Furdík, Juraj – Mečiar, Ivor: *Vodný svet, Stará krytá plaváreň, Košice.* 1.cena v architektonickej súťaži. Mestský úrad Košice 31.1.2011.
> Furdík, Juraj: *Vodný svet, Stará krytá plaváreň, Košice.* Výstava. Slovenské technické múzeum Košice 4.2 – 20.2.2011.
> Furdík, Juraj: *Vodný svet, Stará krytá plaváreň, Košice.* Výstava. Galéria architektúry SAS, 29.6.–15.7.2011.

AKTIVITA 8
FOTOFEST – INTERNATIONAL BIENNIAL OF PHOTOGRAPHY

Výstava pedagógov a študentov dvoch vysokých škôl: Ústav umenia a dizajnu v Plzni a Vysokej školy výtvarných umení – Katedry fotografie a nových médií v Bratislave: Reconnecting Through Photography Czech Republic – Slovak Republic na svetovom medzinárodnom festivale FOTOFEST – INTERNATIONAL BIENNIAL OF PHOTOGRAPHY v Houstone bola historicky prvou výstavou tohto druhu v USA. Práce študentov a pedagógov reflektovali aktuálne témy v súčasnej fotografii od autoportrétu – sebaprezentácie, ku krajine a architektúre smerom k príbehom a inscenovanej fotografii. Komplexne výstava prezentuje vzájomnú historickú súvislosť oboch krajín.

> Saparová, Silvia: *Reconnecting Through Photography Czech Republic – Slovak Republic*, kolektívna výstava, autor, kurátor: Clint Willour, 15.2. 2012–6.4. 2012, FOTOFEST – INTERNATIONAL BIENNIAL OF PHOTOGRAPHY, Houston, USA, kategória: ZYZ, pozvaná účasť na mimoriadne významné medzinárodné podujatie. *www.fotofest.org, www.uhlc.edu/uhlaclart/gallery*

> Silvia Saparová, z cyklu *Neighbourhood effect*, 2009, 100X150 cm, gicleé print, aluminium, výstava: Reconnecting Through Photography Czech Republic - Slovak Republic, FOTOFEST – INTERNATIONAL BIENNIAL OF PHOTOGRAPHY, Houston, USA

AKTIVITA 9

RETROCPEKTIVE 2000–2012

> Výstava: Silvia Saparová: RETROCPEKTIVE 2000–2012 na pôde Slovenského inštitútu v Moskve mapuje jednu dekádu tvorby autorky. Fotografické súbory sú vybrané tak, aby charakterizovali postupnosť vývoja autorky. Tá speje od abstraktných polôh výtvarnej fotografie smerom k autentickému záznamu krajiny. Od obsahovo efemérnejšej stratégie smerom ku konkrétnej sociologickej analýze. Tento diapazón obsiahnutý v 10 rokoch tvorivého úsilia charakterizuje Saparovej vlastný vizuálny jazyk, ktorý ju charakterizuje do dnešných dní. Na výstave boli prezentované tieto súbory: Telesnosti (2000), Genetypy (2001), Women in Condition (2005-2007), Neighbourhood effect (2008-2009). Výstavu otvoril veľvyslanec Slovenskej republiky v Moskve Jozef Migaš a riaditeľka inštitútu A. Marenčíková.

> Saparová, Silvia: RETROCPEKTIVE 2000 – 2012, samostaná výstava, autor, Kurátor: Bohunka Koklesová, 19.4. – 17.5. 2012, SLOVENSKÝ INŠTITÚT V MOSKVE / SLOVAK INSTITUTE IN MOSCOW /, Moskva, RU, kategória: ZZZ. www.simoscow.mfa.sk

> Silvia Saparová, z cyklu *Women in condition*, 2005, 100X120 cm, lamda print, aluminium, samostatná výstava: RETROCPEKTIVE 2000 – 2012, 19.4. – 17.5. 2012, SLOVENSKÝ INŠTITÚT V MOSKVE / SLOVAK INSTITUTE IN MOSCOW /, Moskva, RU

Kurátorská činnosť

> Saparová, Silvia: *Odtlačky Gisi Fleischmannovej*, kolektívna výstava, spolupráca K2 production, ATRAKT ART, VŠVU a Dokumentačné stredisko holokaustu, kurátor: Saparová Silvia a Anna Grusková, architekt výstavy a organizácia: Saparová Silvia, Pisztoryho palác, Bratislava, SK, 21.3. 2013 – 21.4. 2013, kategória: ZYY. *www.rabinka.sk*

> Saparová, Silvia: *I POP – Martin Varholík*, samostaná výstava, Kurátor a organizácia: Saparová, Silvia, 15.3. – 18.4. 2012, SLOVENSKÝ INŠTITÚT V MOSKVE / SLOVAK INSTITUTE IN MOSCOW /, Moskva, RU, kategória: ZZZ *www.simoscow.mfa.sk*

> Saparová, Silvia: *2x10, 20 let Katedry fotografie a nových médií*, kolektívna výstava, Kurátor a organizácia: Saparová Silvia, Švolík Miro, Hojstričová Jana, Galerie AMU, Praha, CZ, 12.5. –5.6. 2011, kategória: ZYZ. *www.gamu.cz, www.amu.cz*

> Saparová, Silvia: *Uhoľ pohľadu*, kolektívna výstava, Kurátor a organizácia: Saparová Silvia, 18.02. - 13.03. 2011 Trenčianske múzeum Trenčín, SK, kategória: ZYY. www.muzeumtn.sk

> Saparová, Silvia: *News Delivery*, výstava študentov 2. ročníka magisterského štúdia Ateliéru o fotografii, kolektívna výstava, Kurátor a organizácia: Saparová Silvia, Stredoeurópsky dom fotografie, Bratislava, SK, kategória: ZYY. *www.sedf.sk*

> Saparová, Silvia: *Fotografický projekt Petržalka očami študentov architektúry,* KPMD, FA STU v Bratislave, Kurátorská, pedagogická a organizačná činnosť: Saparová Silvia, od 5.6. 2012 – stále prebieha spolupráca s Mestskou časťou Petržalka, budova Technopolu, Bratislava, SK

–Ing. arch. Viera Joklová, PhD., vedúca Kabinetu počítačových a multimediálnych disciplín FA STU–

POHĽAD NA ČINNOSŤ KABINETU JAZYKOV FA V ROKOCH 2008-2012

JANA ZÁHORCOVÁ

Verím, že mi prepáčite, ak sa nebudem striktne pridržiavať kritérií pre výber výkonov, ktoré nám boli odporúčané. Je mi ľúto, ale zatiaľ nie sme autorkami CC ani SCOPUS publikácií a ani tak ľahko nebudeme, nemáme ani žiadnu tvorivú činnosť a nemôžeme sa pochváliť úspechmi študentov na medzinárodnej súťaži. Napriek tomu si myslím, že naša činnosť je pre fakultu a študentov FA užitočná a potrebná práve v súvislosti s proklamovanou internacionalizáciou výstupov.

Ťažiskom činnosti učiteľa cudzích jazykov na technickej univerzite vždy bola a je **pedagogická práca** a príprava učebníc odborného jazyka. Vyučovať odborný cudzí jazyk odboru, ktorý ste neštudovali si od učiteľa vyžaduje náročné a svedomité samoštúdium a prípravu na hodiny. Za približne 20 rokov pôsobenia na Fakulte architektúry máme už slušné vedomosti aj z odboru, ktoré sme nadobudli pri práci na učebniciach odborného jazyka pre naše študijné odbory. Našu hlavnú a najlepšie hodnotenú **publikačnú činnosť** tvorí práve ich príprava. Okrem nej sme písali a prekladali to, čo fakulta potrebovala. Ide o preklady najrôznejšieho druhu prevažne do a z anglického jazyka od korešpondencie, cez preklady predmetov, anotácií do zborníkov, propagačných publikácií o fakulte, oponentských posudkov a pod. Zabodovali sme už aj vo **zvyšovaní odbornej kvalifikácie**, v r. 2010 získala Z. Motešická titul PhD. V minulom roku sa kabinetu jazykov podarilo získať **zahraničný projekt**, ktorý mal u zúčastnených študentov a aj na partnerských univerzitách v zahraničí veľmi pozitívny ohlas.

Vo svojom príspevku sa teda zameriavam na úspechy Kabinetu jazykov FA v týchto štyroch oblastiach:

PEDAGOGIKA
> ZVYŠOVANIE ODBORNEJ KVALIFIKÁCIE
> PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ: UČEBNICE – ZBORNÍKY – PREKLADY
> ZAHRANIČNÝ PROJEKT STUDIENREISE

1. PEDAGOGIKA

Úspechom v oblasti výučby cudzích jazykov na Fakulte architektúry je predovšetkým systém, ktorý sme pred rokmi vypracovali s vtedajším prodekanom profesorom Kováčom. Ide o štvorsemestrálnu výučbu troch cudzích jazykov – angličtiny, francúzštiny a nemčiny – na troch jazykových úrovniach. Naše tri úrovne pokročilosti spôsobujú niekedy problémy s rozvrhom, ale rozhodne prispievajú k efektívnejšiemu napredovaniu v ovládaní jazyka a nechceli by sme sa tohto členenia vzdať. Vyučovanie prebieha v 2. a 3. roč. bakalárskeho štúdia a v 1. roč. doktorandského štúdia. Každoročne odučíme v priemere 400 študentov FA a 70 študentov odboru PP. V súčasnosti sme podali návrh na inováciu označenia jazykových úrovní podľa Európskeho referenčného rámca. Pôvodne stanovené úrovne zodpovedajú v Európskom referenčnom rámci úrovniam **A2** – pôvodne mierne pokročilí, **B1** – pôvodne stredne pokročilí a **B2** - pokročilí.

V rokoch 2006 - 2008 sme okrem výučby v Bc. a PhD. štúdiu organizovali jazykové kurzy v rámci projektu Európskeho sociálneho fondu, na ktorých sa aktívne podieľali všetky kmeňové pracovníčky kabinetu jazykov. V prvej časti projektu išlo o jazykové kurzy pre zamestnancov fakulty v rámci Centra celoživotného vzdelávania, neskôr to boli kurzy odborného jazyka pre končiace ročníky (4. a 6. roč.) v rámci projektu ESF – VAD 2007-2008 *Zvyšovanie kvality vo vzdelávaní v architektúre a dizajne*.

2. ZVYŠOVANIE ODBORNEJ KVALIFIKÁCIE

V rámci ďalšieho vzdelávania najvyššie hodnotím **získanie akademického titulu PhD.**, ktorý bol v roku 2010 udelený Mgr. Zuzane Motešickej na Filozofickej fakulte UK v odbore Teória vyučovania cudzích jazykov. Téma jej dizertačnej práce znie: *Integrácia stratégií nácviku a hodnotenia ústneho monologického prejavu do výučby cudzieho jazyka pre potreby odbornej komunikácie.*

Dizertačná práca Mgr. Motešickej je praktickým prínosom pre vyučovanie odborného jazyka v tom, že sa zameriava na jednu z najťažších zručností a síce na zvládnutie nečítaného monologického ústneho prejavu. Správna ústna prezentácia vlastnej práce je dôležitá v každom odbore, u architektov je však prezentácia ich vlastnej činnosti mimoriadne dôležitá. Výsledky svojej práce prezentovala kolegyňa Motešická doma i v zahraničí:

V roku 2008 sa zúčastnila na IX. Medzinárodnej konferencii Slovenského zväzu učiteľov nemčiny a germanistov v Bratislave pod názvom „Deutsch lernen – Deutsch studieren – Deutsch lehren" kde predniesla následne v zborníku publikovaný príspevok v nemeckom jazyku. V roku 2009 boli výsledky jej skúmania publikované v zahraničnom zborníku prác z medzinárodnej konferencie pod názvom „Studienbegleitender Deutschunterricht in Europa" v Ríme.

Naši učitelia anglického jazyka využívajú možnosti zvyšovania svojej odbornej kvalifikácie aj **účasťou na konferenciách a seminároch**, ktoré na Slovensku organizujú zahraničné vydavateľstvá (Cambridge University Press, Macmillan, Oxford University Press) a metodické centrá. V rokoch 2008 až 2012 sa Mgr. Archlebová zúčastnila na 12 odborných seminároch a konferenciách pre učiteľov anglického jazyka.

Mgr. Motešická, PhD. sa v rokoch 2008 až 2011 aktívne zúčastnila na troch dvojtýždňových letných školách na Univerzite v Regensburgu.

3. PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ: UČEBNICE – ZBORNÍKY - PREKLADY

V rokoch 2008 sa nám podarilo vydať v kategórii **ACB Vysokoškolské učebnice** učebnicu nemčiny s podporou spomínaného projektu ESF

> Záhorcová, J.: *Architektur und Städtebau auf Deutsch*. Bratislava, ROAD 2008. 260 s. – ISBN 978-80-88999-36-2

v kategórii AEC Vedecké práce v zahraničných recenzovaných zborníkoch

> Motešická, Z.: *Die freie Rede als Bestandteil der Kommunikation im studienbegleitenden Fremdsprachenunterricht – Methoden des Einübens und Vorschläge zur Bewertung.* In: Lévy Hillerich, D., Serena, S. (Hrsg.): Studienbegleitender Deutschunterricht in Europa. Rückblick und Ausblick: Versuch einer Standortbestimmung., s. 351-359. Aracne, Rom 2009, ISBN 978-88-548-2608-3

V kategórii BED Odborné práce v domácich recenzovaných zborníkoch:

> Motešická, Z.: *Bewertung der freien Rede als Bestandteil der Kommunikation im Unterricht.* In: Zborník z IX. medzinárodnej konferencie slovenského zväzu učiteľov nemčiny a germanistov „Deutsch lernen – Deutsch studieren – Deutsch lehren", Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta, 2010, s. 159-164, ISBN 978-80-8052-345-9.

V rokoch 2008 až 2010 vychádzali D. Brečkovej a J. Záhorcovej lekcie anglického a nemeckého jazyka v odbornom časopise STAVBA. V rubrike Stavebníctvo a cudzie jazyky vyšlo v tomto období 18 lekcií pod názvom „Nemčina – odborná komunikácia pre stavebných inžinierov a architektov" a 4 lekcie pod názvom „Angličtina – v profesionálnej komunikácii používame odborný jazyk" (angličtina začala vychádzať už skôr).

Veľmi užitočnú časť publikačnej činnosti Kabinetu jazykov tvorili **zborníky prác doktorandov.** (Škoda, že ich musím spomínať v minulom čase.) Išlo o štúdie, ktoré písali doktorandi k témam svojich dizertačných prác. Napísaním takejto štúdie dokumentovali predovšetkým zvládnutie kompozičných, štylistických a jazykových špecifík písania akademického textu. Tieto aspekty prebrali na jazykových seminároch a následne ich uplatnili vo vlastnej produkcii odborného textu. Pedagogická činnosť učiteľa cudzieho jazyka vyústila v nich do redakčnej a zostavovateľskej práce, ktorej výsledkom boli v rokoch 2008–2012 4 zborníky prác v jazyku anglickom a 2 zborníky zahŕňajúce práce doktorandov v jazyku nemeckom a francúzskom. Túto činnosť považujeme za významný výkon preto, že sa podarilo dovies obsah pedagogického procesu až ku konkrétnemu publikovateľnému výstupu doktorandov, ktorý priniesol pre Kabinet jazykov, ako aj samotných autorov štúdií bodové hodnotenie publikačnej činnosti. Keďže aj grafickú úpravu zborníkov robili naši doktorandi odboru Dizajn, išlo o komplexnú spoluprácu pedagóga a študentov.

Zborníky boli zaradené v kategórii **FAI Redakčné a zostavovateľské práce:**

1. Brečková, D.: *Academic Writing for PhD Students at FA STU in 2010/11.* – Bratislava: FA STU, **2011**. – 210s. – ISBN 978-80-227-3561-2
2. Brečková, D.: *Architecture, Urban Planning, Product and Interior Design in Studies by PhD Students at FA STU in 2009/2010.* - Bratislava: FA STU, **2010**. - ISBN 978-80-227-3389-2
3. Záhorcová, J. - Meziani, Y.: *Architektur-, Städtbau- und Designforschung in den Arbeiten der PhD-Studenten an der FA STU in Bratislava (2009-2010)/ Théorie de l´architecture, de l´urbanisme et du design dans les travaux de recherches des étudiants en PhD de la FA STU* (2009-2010). Bratislava: FA STU, **2010**. 195 s. ISBN 978-80-227-3400-4.
4. Vitková, Ľ. - Brečková, D.: *Architecture, Urban and Product Design in Studies by PhD students at FA STU in Bratislava in 2008/09.* Bratislava: FA STU, **2009**. - 139 s. - ISBN 978-80-227-3140-9
5. Vitková, Ľ. – Brečková D.: *Current Topics in Architecture, Urban Planning and Product Design by PhD Students at FA STU in Bratislava in 2007/08.* Bratislava: FA STU, **2008**. –ISBN 978-80-227-2953-6
6. Vitková, Ľ. - Záhorcová, J. - Meziani, Y.: *Architektur-, Städtbau - und Designforschung in den Arbeiten der PhD-Studenten an der FA STU in Bratislava (2004-2008/ Théorie de l´architecture, de l´urbanisme et du design dans les travaux de recherches des étudiants en PhD de la FA STU (2004-2008).* Bratislava: FA STU, **2008**. 185 s. ISBN 978-80-227-2954-3.

Preklad odborného textu do cieľového jazyka je práca, ktorej náročnosť je nedocenená hlavne v súvislosti s bodovým hodnotením publikačnej činnosti. Preklady najrôznejšieho druhu pre potreby fakulty sa týkajú predovšetkým anglického jazyka, čiastočne jazyka nemeckého.

Ide o preklady
> pre potreby študijného oddelenia v súvislosti so zahraničnými študentami (Brečková)
> odborných štúdií (Brečková)
> pre potreby fakulty (Brečková – študijné programy PhD. štúdia)
> resumé pre časopis ALFA (Archlebová, Brečková, Motešická)
> pre výstavy prác doktorandov v zahraničí (Brečková)
> propagačných publikácií o fakulte (Archlebová)
> oponentských posudkov (Záhorcová)
> anotácií do zborníkov ústavov FA (Motešická, Záhorcová)
> preklady článkov do zahraničných časopisov (Záhorcová, Motešická)

Kolegyňa Archlebová prekladá pravidelne aj resumé pre časopis Atrium.

4. ZAHRANIČNÝ PROJEKT STUDIENREISE

Kabinet jazykov Fakulty architektúry STU získal v roku 2012 pre svojich študentov projekt „*Studienreise*" – študijnú cestu s finančnou podporou organizácie DAAD – Nemeckej akademickej výmennej organizácie.

V dňoch 12. – 21. októbra 2012 absolvovalo 15 študentov v sprievode 2 vysokoškolských učiteliek Fakulty architektúry STU študijnú cestu do Nemecka. Požiadali sme o štipendium na 10-dňovú študijnú cestu pre 15 študentov a podarilo sa. Získali sme projekt pod názvom „Po stopách starej a novej architektúry Nemecka". Finančná podpora zo strany DAAD bola skutočne veľkorysá: 50 € na osobu a deň.

Podmienky pre získanie štipendia pre študijnú cestu boli nasledovné:
– návšteva aspoň dvoch partnerských univerzít (preto sme si zvolili trasu Drážďany – Berlín – Weimar) a stretnutia s nemeckými študentmi, učiteľmi a vedeckými pracovníkmi
– nesmelo ísť z našej strany o povinnú exkurziu, ale ani o obyčajný výlet po pamiatkach
– podrobný časový plán cesty mal byť zameraný na sprostredkovanie odborných vedomostí a aktuálne dianie v študovanom odbore
– výber študentov s jazykovými znalosťami na úrovni B2
– obsahová príprava študentov na študijnú cestu, ktorú sme realizovali formou dvoch prípravných seminárov (študenti dostali informačné materiály o najdôležitejších cieľoch našej cesty a podrobný časový plán cesty čiastočne podľa ich vlastných požiadaviek a návrhov
– získanie písomného súhlasu Veľvyslanectva SRN v Bratislave.

Zúčastnení pätnásti študenti boli s priebehom a náplňou študijnej cesty veľmi spokojní, aj keď zvládnutie každodenného programu bolo niekedy namáhavé. Uvedomili si, aké je dôležité o konkrétnych stavbách a miestach nielen počuť, ale ich aj zažiť, vidieť na vlastné oči. Často rezonovalo príslovie „lepšie raz vidieť ako dvakrát počuť".

Študijná cesta je jedinečná forma skupinového cestovania, ktorú pre študentov ponúka nemecká výmenná organizácia DAAD. Jej **prínosom** bolo predovšetkým
– prehĺbenie kontaktov s partnerskými univerzitami TU Dresden a Bauhaus-Universität Weimar cez kontaktné osoby a významné osobnosti, ktoré nás prijali na partnerských univerzitách: prof. Dr.-Ing. Niels-Christian Fritsche a Prof. Mag. Arch. Walter Stamm-Teske
– nahliadnutie do štúdia architektúry a urbanizmu na nemeckých univerzitách a porovnanie so štúdiom na našej alma mater
– získanie poznatkov o výstavbe hlavného mesta SRN Berlín v etapách po vojne a po zjednotení Nemecka a skvelá prehliadku najnovšej bytovej výstavby Berlína („townhouses" a „artists villages") s odborným a mimoriadne zrozumiteľným výkladom Dipl.-Ing. A. Ch. Eickermanna z Ústavu urbanizmu v Berlíne
– návšteva novej budovy Veľvyslanectva SR v Berlíne a posedenie s veľvyslancom SR I. Slobodníkom
– prehliadka významných stavieb starej a obnovenej architektúry s odborným výkladom vo všetkých troch navštívených mestách (napr. Frauenkirche,, Bauhaus)
– prehliadka obytných štvrtí sociálneho bývania Siedlungen Berliner Moderne, ktoré sú od roku 2008 zapísané v zozname UNESCO
– návšteva múzeí(Neues Museum v Berlíne), galérií (Neue Nationalgalerie v Berlíne) a moderných knižníc (Universitäts- und Landesbibliothek v Drážďanoch)

– návšteva pamätných miest (Pamätník holocaustu v Berlíne s podzemným múzeom a bývalý koncentračný tábor Buchenwald)
– získanie aktuálnej a kvalitnej odbornej literatúry v nemčine na Univerzite
Bauhausu vo Weimare darom a zakúpením podľa vlastného výberu a potrieb

A popritom všetkom bola naša *Studienreise* praktickým overením schopnosti komunikovať v cudzom jazyku študovaného odboru. Pre mňa nemčinárku bolo najväčšou odmenou, že práve v tej odbornej komunikácii obstáli naši študenti veľmi dobre a že im cesta priniesla nielen poznanie, ale i radosť a úžitok.
Chcem sa na tomto mieste veľmi pekne poďakovať za podporu pri organizácii cesty predovšetkým pani dekanke L. Vitkovej, projektovej manažérke Z. Aufrichtovej a pani tajomníčke Karácsonyovej.

ZÁVEROM
V súčasnosti sa pripravujú nové akreditačné kritériá. Univerzity a vysoké školy majú byť hodnotené ešte prísnejšie na základe svojich úspechov na medzinárodnej úrovni. Či už ide o výstupy vedeckej a umeleckej činnosti, súťaže študentov či pedagógov, v zmysle akreditačných kritérií sa má hodnotiť predovšetkým **medzinárodne uznávaná kvalita.**
V tejto súvislosti si dovolím poukázať na skutočnosť, že ovládanie cudzieho jazyka je jedným zo základných predpokladov úspešných výstupov fakulty na medzinárodnom poli. Ak nám ide o kvalitu, nemali by sme sa zamýšľať nad zvýšením počtu študentov v jazykových skupinách. Venujme sa viac vedeckému dorastu, budúcej elite, od ktorej závisí úspech fakulty v zahraničí. Zvýšme ich motiváciu pre intenzívnejšiu prácu s cudzím jazykom, napr. získaním kreditov aj za cudzí jazyk alebo návratom klasickej skúšky z cudzieho jazyka.

– PhDr. Jana Záhorcová, vedúca Kabinetu jazykov FA STU v Bratislave –

Studienreise do Nemecka, stretnutie s profesorom Stamm-Teske

Na schodoch Humboldtfora

Ilustračný obrázok
Fragmenty, Vladimír Petrík, 2012

NA ZÁVER KABINET VÝTVARNEJ TVORBY

MILAN LUKÁČ

Čo povedať na záver? Dobrá otázka na začiatok?! Žijeme naozaj podivnú dobu, keď už ani počasie nerešpektuje súslednosť ročných období.
Napriek tomu a napriek všetkému si rád spomínam na jeden výrok Winstona Churchilla: „Čím ďalej pozriete späť do svojej minulosti, tým jasnejšie vidíte svoju budúcnosť." Pri bilancovaní výsledkov tvorivého snaženia Kabinetu výtvarnej tvorby za posledných päť rokov je Churchillov výrok veľmi aktuálny a identifikuje aj naše východzie pozície. Spolu s kolegami výtvarníkmi – pedagógmi Kabinetu výtvarnej tvorby na FA STU sa skutočne pozeráme späť a bilancujeme naše realizácie výtvarných diel v architektúre, ilustrácie kníh, víťazné pozície v rôznych súťažiach, autorské a kolektívne výstavy a workshopy.
Každú chvíľu všetky tie aktivity niekde zapisujeme a spisujeme, zaznamenávame, zoraďujeme a vyhodnocujeme a prehodnocujeme a absurdne im priraďujeme akési nám nepochopiteľné súradnice: ZZX či ZZZ a či ako?!
Nikdy, nie nikdy som neskicoval do skicára vrámci súradníc zaradenia ako: málo závažne, alebo dosť závažne alebo závažne, neportrétoval som architekta Emila Belluša ako portrét lokálneho, alebo regionálneho, alebo európskeho či svetového či galaktického významu.
Nebudem tu teda vymenúvať všetky výstavy, medaile, pamätníky, nominácie, pretože v zmysle Churchillovho pohľadu späť sa obzeráme a opierame aj o inú minulosť nášho pracoviska.
Tá siaha k začiatkom výtvarného vzdelávania na Slovensku, ktoré začalo práve na pôde „Techniky" a je spojené s takými menami, ako je Koloman Sokol, Ludovít Fulla, Jozef Kostka, Ján Mudroch, či Edo Antal, ktorého sme ešte ako kolegu zažili a radi na tie časy spomíname.
Vo vstupnej časti priestorov kabinetu výtvarnej tvorby sme vytvorili „Galériu KVT" ktorej súčasťou je galéria fotografií kolegov výtvarníkov už spomenutých osobností, ktorí pedagogicky pôsobili na našej fakulte ale aj fotografie výtvarníkov – všetkých nás – pedagógov aktuálne tu a teraz pôsobiacich.
Nespomínam a nevyratúvam všetky výtvarné výkony jednotlivých kolegov, pretože na ten výpočet sme si vymysleli celkom inú a zaujímavú prezentáciu. O to viac, že každý výtvarník je solitérny tvorca. Ale spomenieme a pochválime sa niečím, čo rešpektuje každého výtvarníka ako samostatného autora a zároveň prezentuje naše pracovisko ako jeden celok.
Dohodli sme sa a vytvorili sme „Album grafík", tentokrát technikou hĺbkotlače – leptu, ktorá je blízka kresbe – základnému vyjadrovaciemu a zobrazovaciemu médiu.
Album zjednocuje technika hĺbkotlače, formát, ale aj miesto vzniku, ktorým bol výjazdový tvorivý predĺžený víkend v Banskej Štiavnici v októbri 2012. Prečo v Banskej Štiavnici? Toto mesto má svoje významné miesto v dejinách ako takých, ale aj v dejinách technického školstva nielen na Slovensku a tak sme sa rozhodli našim albumom pripomenúť si 13. december 1762, kedy Mária-Terézia založila v Banskej Štiavnici Banskú akadémiu. Toto miesto má aj iné magické moci.
V Štiavnici sa dobre tvorí, dobre sa tam premýšľa a pretože v tomto zázračnom bývalom sopečnom kráteri uprostred Slovenska aj čas inak plynie, je Banská Štiavnica miesto aj pozitívnych pracovných, ale aj neformálnych stretnutí.
Po pracovnom víkende nasledovalo dokončenie medených platničiek v domácich ateliéroch a následné vytlačenie celého nákladu. Prvýkrát sme vystavili kolekciu grafických listov vo februári 2013 v K-Gallery na Ventúrskej ulici v Bratislave. Celú kolekciu možno vidieť aj v našej „Galérii KVT" na druhom poschodí, alebo aj na treťom poschodí na Vazovovej ulici v priestoroch rektorátu STU.

Žijeme zvláštnu dobu. Už ani počasie nerešpektuje súslednosť ročných období, napriek tomu sa stále vieme obzrieť dozadu, aby sme lepšie videli a plánovali svoju budúcnosť.

– doc. akad. soch. Milan Lukáč, vedúci Kabinetu výtvarnej tvorby FA STU–

O KONFERENCII UČITEĽOV S PROF. ŠPAČKOM

V utorok 26. marca 2013 sa uskutočnila druhá Konferencia učiteľov na FA STU, jej hlavný „spiritus movens" bol opäť prof. Ing. arch. Robert Špaček, CSc. – prodekan pre zahraničie, vonkajšie vzťahy a ľudské zdroje FA STU. Opýtali sme sa, ako ju hodnotí.

ID: Konferencia učiteľov mala ukázať všetko pozitívne, publikácie, architektonické diela, projekty, granty za posledných päť rokov, všetko relevantné, čomu sa pedagógovia a výskumní pracovníci na fakulte venujú. Ako si bol spokojný s prezentáciami vedúcich ústavov, s uvedenými úspechmi a s účasťou?
RŠ: Prezentácie takmer splnili to, čo sme od konferencie očakávali, aj keď sa u niektorých kolegov prejavila tvorivosť v tom, že vždy nedodržali počet a štruktúru špičkových výkonov, ktoré mali predviesť, nie vždy to bolo v súlade s kritériami, ktoré sme predpísali. Ale v zásade táto stránka konferencie bola v poriadku. Trochu ma mrzí, že nie všetci kolegovia z fakulty venovali tejto udalosti pozornosť. Keď si pozerám prezenčnú listinu, sú tam ústavy, kde bola účasť dobrá, hoci podpisy sa dajú interpretovať rôzne: *podpíšem sa a odídem*. Niektoré ústavy boli zastúpené vo vyššom počte, pretože vedúci ústavov venovali pozornosť nielen interpretácii úspechov svojho ústavu, ale aj účasti kolegov.

ID: Zaujímali by ma postrehy, ako sa ako dlhoročný pedagóg a prodekan pozeráš na vývoj fakulty za obdobie súčasného vedenia. Fakulta je inštitúcia, ktorá sa v prvom rade zameriava na výučbu nových odborníkov. Bo budeme musieť zanedlho potvrdiť svoj kredit... a akreditovať svoje programy. V posledných 3-4 rokoch sa sústredil dôraz na sledovanie vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti aj v kontexte s akreditáciou. Nemenej dôležité je, že na základe registrácie týchto činností sa odvíjajú finančné toky fakulty. V kontexte týchto skutočností, ako je to s našou fakultou? Venujú pracovníci pozornosť tomuto vývoju a ako?
RŠ: Na to sa viem pozrieť dvoma pohľadmi: jeden je inštitucionálny a druhý osobný. Z inštitucionálneho hľadiska sa nevyhneme plneniu kritérií, ktoré na nás takpovediac „spadnú". Možno v procese pripomienkovania niektoré naše podnety budú akceptované, ale tak či onak, schválené kritériá budeme musieť splniť. V tomto smere je vývoj – nechcem, aby to vyznelo hlúpo – taký „slovenský". Pred pár rokmi sme mali na najvyššom piedestáli monografie. Karentované články, to samozrejme, ale monografia – to bol orgazmus. Keď sa zafixovalo, že monografie sú celoslovensky prvoradé, tak na viacerých univerzitách si povedali: ´Chcete monografie? Budeme robiť monografie!´. Postupne niektoré školy začali monografie devalvovať, trend vydať každú dizertačnú prácu ako monografiu, považujem za absurdný! Naraz sme v situácii, kde sú prvoradé scopusové alebo CC texty. My sme sa nastavili na solídne monografie a akonáhle sme to dosiahli, kritérium sa prestáva brať vážne. Padáme do situácie, a to sa týka aj našej fakulty, keď monografie, pokiaľ nebudú vydaná v Springeri alebo v Oxford University Press, nemajú hodnotu. Tento stav demotivuje ľudí. Z inštitucionálneho hľadiska sa mi nepáči, že sa systémovo netrvá na kvalitných monografiách, ale akonáhle sa celoslovensky začne tvoriť monografií príliš veľa, tak sa povie, že monografie strácajú na hodnote. Príliš dlho sme konfrontovaní s plávajúcimi kritériami.
Môj osobný názor je, že na Slovensku stále nie sme schopní hodnotiť inštitúciu, v našom prípade školu, fakultu, študijný odbor absolútne, stále hľadáme nejaké podivuhodné komparácie. Keby sme pripísali vyššiu validitu medzinárodne uznávanej stratégii „peer review", mohli by sme sa ako fakulta s programami v príslušných študijných odboroch nechať posúdiť tímu odborníkov – „peerov". Odborníci – mienkotvorné osobnosti – by povedali, že táto škola je dobrá a nezáležalo by natoľko na porovnávaní s plnením kritérií na inej škole. V tej chvíli by pre nás bol problém menší, pretože títo odborníci by hodnotili výkony, ktoré položíme na stôl. A nezáležalo by až tak na tom, či text je skvelý, lebo bol uverejnený v časopise monitorovanom v Scopuse ale, povedali by, že text je výborný sám osebe. Samozrejme, títo ľudia by nevyhnutne museli byť aj zo zahraničia. Toto sú postupy, ktoré v Európe fungujú, vypočul som si o nich aj na konferencii v Prahe o RUV, kde sa najmä umelecké výkony hodnotia takto nezávisle. Je možné, že niektorý z umeleckých výkonov našich kolegov je malý a nebol publikovaný neviem kde. Zapadne do nízkej hodnotiacej kategórie, ale možno niekto z mienkotvorných osobností by ho uznal ako skvelý výkon a povedal by, že: ´to je dobrá škola, lebo aj takéto veci sa tu robia.´ U nás platí prezumpcia nedôvery, dôsledkom je potreba výkon zaradiť a porovnať, aby bol v príslušnom riadku a stĺpci a aby nikto neniesol osobnú zodpovednosť za rozhodnutie, že niečo je skvelý výkon a iné zase mizerný. Proste sa povie, je to v kategórii ZYX, nemáme sa o čom baviť, skrátka je to dobré. Toto považujem za problém, s ktorým už roky nevieme nič urobiť. Mne by sa veľmi páčilo, keby skupina „peerov" prišla na univerzitu a povedala, že FCHPT je skvelá, lebo má veľké množstvo CC výkonov a ohlasov, a rovnako dobrá je FA, lebo má sumu iných výkonov. Kolegom chemikom by nikto nevyčítal, že neprodukujú umenie, a nám, že tvoríme aj krásne maličkosti a vydávame „len" pekné poetické texty a knihy. My si ani nevieme tvoriť produktívne citačné aliancie... Publish or perish nech platí pre každého v jeho oblasti. Teda výsledkom by malo byť: [FA STU] je optimálna. Považoval by som to za spravodlivý systém.

ID: Istým spôsobom je ambivalentné, že architekti sa považujú viac za tvorivých ako vedeckovýskumných pracovníkov, tvorba je pre architekta štandardne tá najdôležitejšia. No z vonkajšieho prostredia sme my ako Fakulta architektúry, a teda umelecká škola na technickej univerzite hodnotení podľa vedeckovýskumnej publikačnej činnosti. Ako motivovať, mobilizovať alebo posunúť ľudí k slušným písomným publikačným výstupom?
RŠ: Ako som sa zmienil v predchádzajúcej odpovedi...všetkých ľudí nemožno posunúť jedným smerom. Nech sú kolegovia, ktorí viac píšu a tí, ktorí viac tvoria a nech potom jedni aj druhí na základe výkonov kvalitne učia a uctievajme sa navzájom. Niekedy vedu (ako meno božie) berieme nadarmo tým, že považujeme napísaný článok za vedu a často je to proste výskum. Stotožňujem sa so Spenglerovým názorom, že výskum v našej oblasti patrí skôr do oblasti poézie ako do oblasti vedy. Skôr by som hovoril o kvalitných textoch, ktoré sú publikované v kvalitných médiách a hovoriť o tom, že je to nevyhnutne veda, je trochu nadnesené. Ak by som zobral niektoré oficiálne špičkové publikácie nielen od nás, ale aj cudzojazyčné, často by som zapochyboval či je to výsledok vedy. Skôr je to výsledok skúmania, sformulovaného do textu. Takže opakujem, nech sa skupina mienkotvorných odborníkov pozrie na študijné programy v jednotlivých odboroch a rozhodne, že každý je dobrý pre niečo iné. Nie preto, že sme porovnateľní s inými. Ale to sme odbočili od konferencie.

ID: Ako si teda spokojný s účasťou na Konferencii učiteľov?
RŠ: Účasť je ukážkou len veľmi latentného vzťahu akademickej obce k dianiu na našej fakulte. Kolegovia, ktorí ostali až do konca a nejaký čas zotrvali aj pri kuloárnych rozhovoroch po oficiálnej časti, sú pre mňa tí, čo záujem majú, ostatní záujem alebo nemajú alebo ho úspešne skrývajú. Keby bolo po mojom, tak konferencia by bola naozaj na Deň učiteľov, bez ohľadu na to, že je Zelený štvrtok. Kolegovia, ktorí záujem o celkové dianie na fakulte nemajú, by nemali očakávať, že fakulta bude mať záujem o nich. Zo zahraničia som zvyknutý, že konferencie bývajú aj cez víkend, práve preto lebo sú to voľné dni.

ID: A keď sme hovorili o tých monografiách, kedy pripravuješ Ty nejakú monografiu? A tematicky o čom? Stačí širší záber.
RŠ: Keď vyšla M. Marcellimu kniha Filozofi v meste, začal som písať vcelku rozsiahle poznámky. Vtedy... som sa rozhodol, že napíšem text Dva roky s knihou Mira Marcelliho, lebo som priebežne sám sebe odpovedal na otázky a tézy, ktoré on nastoľoval. Pretože ma žiaden termín netlačil, tak som to „nestihol". Keď potom vydal druhú knihu Mesto vo filozofii, povedal som si, že možno dokončím esej Xrokov s knihami Mira Marcelliho.

Ďakujem za rozhovor.

Zhovárala sa ID.
Rozhovor bol autorizovaný RŠ.

P.S.:
Na záver by som chcel vyhlásiť učiteľskú konferenciu 2014 (v piatok, 28. marca – Veľký piatok bude až 18. apríla) s témou Metodológia výučby ateliérovej tvorby. Teším sa na analýzy a aplikácie všeobecných metodík PBL a PPBL...

FA

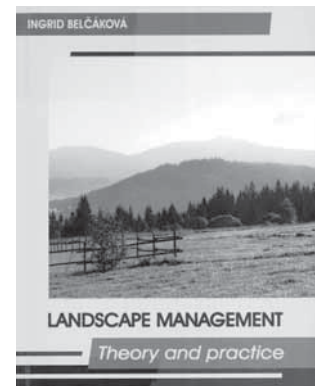

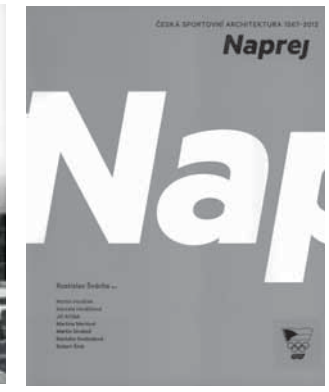

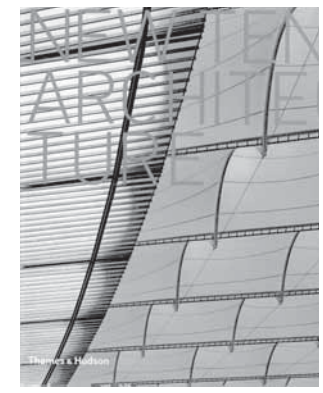

VÝBER Z NOVINIEK V KNIŽNICI FA STU:

PALIATKA, P.: Dizajn v priestore a čase. Bratislava: STU FA, 2012
BELČÁKOVÁ, I.: Landscape management. Bački Petrovac: Bps ekselent, 2012
HAVIAR, T.: Baťovská architektúra na Slovensku. Martin: Matica slovenská, 2012
ŠVÁCHA, R. (ed.): Naprej! Česká sportovní architektura 1567-2012. Praha: Prostor, 2012
VAN UFFELEN, CH.: Convention Centers. Berlin: Braun, 2012
VAN UFFELEN, CH.: Fire, Crime and Accident. Fire Departments, Police Stations, Rescue Services. Berlin, Braun, 2012
DREW, P.: New Tent Architecture. London: Thames and Hudson, 2008
VAN UFFELEN, CH.: Factory Design. Berlin, Braun, 2009
HALL, A. (ed.): Details in Architecture. Creative Detailing by Leading Architects. Mulgrave: Images Publishing, 2009
FRENCH, H.: Key Urban Housing of the Twentieth Century. London: Laurence King, 2008
DUBRAU, CH.: Contemporary Architecture in China. Buildings and Projects 2000-2020. Berlin: DOM, 2010
FARRELL, T.: Continuum. Farrells work of the Hong Kong and London Offices 2001-2011. London: Laurence King, 2012
WAGNER, F. AND CAVES, R. (ed.): Community Livability issues and approaches to sustaining the well-being of people and communities. London: Routledge, 2012
JORGENSEN, A., KEENAN, R.: Urban Wildscapes. New York: Routledge, 2012
AROSEMENA, G.: Agricultura Urbana. Urban agriculture. Barcelona: Gustavo Gili, 2012
NOVÁČEK, P.: Udržitelný rozvoj. Olomouc: Univerzita Palackého, 2011

- odlo -

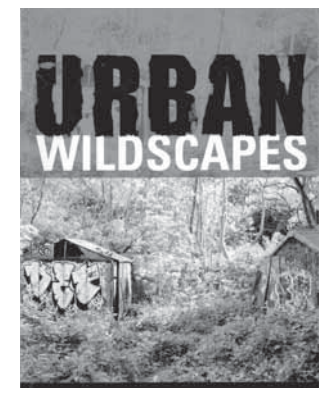

INFORMAČNÉ LISTY FA STU BRATISLAVA
ročník 20, 2012 / 2013, # 8 apríl
Prvý raz vyšlo ako Informačný bulletin v marci 1992.

VYDÁVA: FA STU, Námestie slobody č. 19, 812 45 Bratislava
ŠÉFREDAKTORKA: Ing. arch. Irena Dorotjaková
KONTAKT: 0918 665 026, 02 / 57276178
E-MAIL: dorotjakova@fa.stuba.sk
DIZAJN/LAYOUT: Bc. Lenka Hámošová
FOTOGRAFIE: Milada Kovácsová, Mgr. art. Matej Kováč, Ing. arch. Irena Dorotjaková, archív FA STU
ISSN 1337-2475
REGISTRÁCIA MK: EV 2962/09

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá autor.

STU
FA

SLOVENSKÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA ARCHITEKTÚRY